

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Nataša Gogala

**Življenjski prehod mladostnikov iz Vzgojnega zavoda Kranj
v samostojnost**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2023

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Nataša Gogala

**Življenjski prehod mladostnikov iz Vzgojnega zavoda Kranj
v samostojnost**

Diplomsko delo

Mentorica: izr. prof. dr. Mojca Urek

Ljubljana, 2023

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mladostnikom Stanovanjske skupine Kranj, ki so si vzeli čas in bili pripravljeni deliti svoje osebne izkušnje, ter njihovim vzgojiteljem, ki so bili vedno dosegljivi in mi pomagali pridobiti sogovornike.

Prav tako se zahvaljujem svoji mentorici Mojci Urek za strokovno pomoč pri pisanju diplomskega dela.

Hvala tudi družini in prijateljem za vso podporo med študijem.

Povzetek:

Diplomska naloga prikazuje življenjski prehod mladostnikov iz Vzgojnega zavoda Kranj v samostojnost. Ker sem v Vzgojnem zavodu Kranj opravila vsa štiri leta svojega praktičnega dela, sem temu posvetila tudi diplomsko nalogo.

V pregledu problematike predstavljam teme, kot so vzgojni zavodi, priprava mladostnikov, ki živijo v vzgojnem zavodu, na samostojno življenje in njihov življenjski prehod v samostojnost.

Raziskovala sem, kako Vzgojni zavod Kranj mladostnike pripravlja na samostojno življenje, saj stanovanjsko skupino pri osemnajstih letih zapustijo. Prav tako pa kakšno podporo socialne mreže dobijo pri odpustu, ki je ključna pri veliki življenjski spremembi, ko mladostniki vstopajo v samostojnost. Raziskovala sem tudi, kako doživljajo končno obdobje v stanovanjski skupini, saj jim ta lahko predstavlja izziv. Zanimalo me je še, za kakšne možnosti nadaljnjega življenja se odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino.

Opravila sem kvalitativno raziskavo, in sicer sem podatke pridobila z metodo spraševanja. Uporabila sem merski instrument vodilo za intervju, ki je vsebovalo 21 vprašanj, zastavila sem jih šestim mladostnikom Vzgojnega zavoda Kranj.

Rezultati so pokazali, da strokovni delavci Vzgojnega zavoda Kranj mladostnike pripravijo na samostojno življenje s pravili, redom, učenjem, da skrbijo zase in za svojo lastnino. Spodbujajo jih pri osebnem razvoju in jih pripravljajo na samostojnost pri opravih, varčevanje z denarjem, šolanje, organiziranost in odnose. Podpora, ki jo pri odpustu dobijo, je različna, in sicer navajajo podporo vzgojiteljev, lastno podporo, podporo bližnjih in preostale socialne mreže. Pojavi se potreba po denarni podpori socialne mreže. Rezultati so pokazali, da odpust mladostniki doživljajo različno, pojavi se tako zaskrbljenost kot veselje. Naveličanost pri mladostnikih pa se pojavi predvsem pri rigidnem urniku, pravilih in nadzoru v stanovanjski skupini. Negotovosti se pojavijo pri izbiri možnosti nadaljnjega življenja po odpustu, ki jih povzročijo kriterij šolanja za nadaljnje bivanje v mladinskem stanovanju in neurejene družinske razmere.

Ključne besede: mladostniki, vzgojni zavod, način bivanja po odpustu, priprava na samostojnost, podpora

Title of the Diploma Thesis: Life Transition of Adolescents from The Residential Treatment Center Kranj (Vzgojni zavod Kranj) to Independence

Abstract:

The thesis presents the life transition of adolescents from The Residential Treatment Center Kranj (Vzgojni zavod Kranj) to independence. Since I spent all four years of my practical work in The Residential Treatment Center Kranj (Vzgojni zavod Kranj), I have dedicated my thesis to this topic.

In the overview of the issue, I have presented topics such as educational institutions, the preparation of adolescents living in an educational institution for independent living and their transition to independence.

I did research on how The Residential Treatment Center Kranj (Vzgojni zavod Kranj) prepares adolescents for independent living, as they leave the residential group at the age of 18. Also, what kind of support they receive from their social network when they leave, which is crucial for a big life change when adolescents enter independence. I have also explored how they experience the final period in the residential group, as this can be challenging for them. I have also been interested in what options they choose for their future life once they leave the residential group.

I have carried out a qualitative research, using a questionnaire method. I have used an interview guide, a measuring instrument containing 21 questions asking six adolescents from The Residential Treatment Center Kranj (Vzgojni zavod Kranj).

The results showed that The Residential Treatment Center Kranj's (Vzgojni zavod Kranj) educational professionals prepare adolescents for an independent life through rules, order, and learning to take care of themselves and their property. They are encouraged in their personal development and prepared to be independent in tasks, saving money, schooling, organisation and relationships. The support they receive on their leave varies, citing support from educational professionals, their own support, support from relatives and the rest of their social network. There is a need for financial support from the social network. The results show that adolescents experience the leave in different ways, with both anxiety and joy. Adolescents are fed up because of the rigid timetable, rules and supervision in the residential treatment center. Uncertainties arise because of the unsettled family situation and the choice of options for life after the leave, caused by the schooling criteria which condition the requirements for living in youth housing.

Keywords: adolescents, residential treatment center, living arrangements after the leave, preparation for independence, support

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	TEORETIČNI UVOD	3
2.1	VZGOJNI ZAVODI	3
2.1.1	Deinstitucionalizacija vzgojnih zavodov	4
2.1.2	Vzgojni zavod Kranj	5
2.1.3	Stanovanjske skupine	6
2.1.4	Mladinsko stanovanje	6
2.1.5	Sodelovanje centra za socialno delo in vzgojnega zavoda s starši	7
2.2	PRIPRAVA MLADOSTNIKOV NA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE	9
2.2.1	Osebnostni razvoj mladostnikov v vzgojnih ustanovah	10
2.2.2	Opravila, ki jih pripravljajo na samostojno življenje	12
2.2.3	Prosti čas	13
2.2.4	Načela socialnega dela z mladimi	13
2.3	ŽIVLJENJSKI PREHOD V SAMOSTOJNOST	15
2.3.1	Negotovosti mladostnikov pri odpustu	16
2.3.2	Doživljanje odpusta	18
3	FORMULACIJA PROBLEMA	21
3.1	Raziskovalna vprašanja	22
4	METODOLOGIJA	23
4.1	Vrsta raziskave	23
4.2	Merski instrument in viri podatkov	23
4.3	Populacija in popis populacije	23
4.4	Zbiranje podatkov	23
4.5	Obdelava podatkov in analiza	24
5	REZULTATI	29
5.1	Priprava na samostojnost	29
5.2	Podpora	33
5.3	Doživljanje odpusta	36
5.4	Način bivanja	39
6	RAZPRAVA	42
7	SKLEPI	48
8	PREDLOGI	50
9	VIRI	51

10	PRILOGE	55
10.1	Priloga 1: Vodilo za intervju	55
10.2	Priloga 2: Določitev enot kodiranja	56
10.2.1	Intervju A.....	56
10.2.2	Intervju B.....	62
10.2.3	Intervju C.....	67
10.2.4	Intervju D.....	71
10.2.5	Intervju E.....	74
10.2.6	Intervju F	77
10.3	Priloga 3: Odprto kodiranje.....	81
10.4	Priloga 4: Osnovno kodiranje.....	143

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primer odprtega kodiranja	24
Tabela 2: Odprto kodiranje A	81
Tabela 3: Odprto kodiranje B	95
Tabela 4: Odprto kodiranje C	107
Tabela 5: Odprto kodiranje D	118
Tabela 6: Odprto kodiranje E	126
Tabela 7: Odprto kodiranje F	134

1 UVOD

V diplomskem delu sem naredila raziskavo na temo Življenjski prehod mladostnikov iz Vzgojnega zavoda Kranj v samostojnost. Med študijem sem v sklopu opravljanja študijske prakse vsa štiri leta imela stik z mladostniki, ki so se pripravljali na to, da zapustijo stanovanjsko skupino in se podajo v samostojno življenje. Dobila sem priložnost opazovati, s kakšnimi izzivi se mladostniki spoprijemajo, ko zapuščajo stanovanjsko skupino.

Raziskovala sem, kako Vzgojni zavod Kranj pripravlja mladostnike na samostojno življenje. Strokovni delavci med celotnim bivanjem veliko časa posvetijo pripravi mladostnikov. Učijo jih, kako biti samostojni pri opravilih. Poudarjajo osebnostni razvoj mladostnikov, da se razvijejo v samostojne odrasle osebe, ki se znajo spoprijemati z vsakdanjimi težavami. Ključno je, da mladostniki v svojem življenju sprejemajo aktivno vlogo, kar pa pomeni, da se zavedajo lastne odgovornosti v odločitvah, ki jih sprejemajo, in pri izpolnjevanju svojih obveznosti.

Prav tako sem raziskovala, kakšno podporo imajo mladostniki pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine. Ravno v adolescenci se mladi spoprijemajo z različnimi izzivi, vse bolj se osamosvajajo, zato je potrebna podpora socialne mreže. Mladostniki, ki zapuščajo stanovanjske skupine, imajo na voljo različen obseg podpore. Pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine bi bila podpora mladostnikom koristna, da bi odpust doživljali z manjšo negotovostjo. Zato sem raziskovala tudi doživljanje končnega obdobja v stanovanjski skupini. Smernice za spremljanje mladostnikov po odpustu še vedno niso urejene, zato se nevarnost prehoda v samostojnost še poveča. Ko se osamosvojijo, izgubijo podporo, ki so jo imeli v oskrbi. Njihov prehod je v nasprotju z vrstniki, ki sledijo trendu vse daljšega bivanja pri starših, hitrejši in nevarnejši.

Raziskovala sem še možnosti nadaljnjega bivanja, za katere se mladostniki odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino. Mladi spadajo v ranljivo skupino, saj so finančno nestabilni, zato pa jim je možnost življenja na svojem omejena. Želja po življenju na svojem je velika, vendar skoraj nedosegljiva, zato se mladostniki iz vzgojnega zavoda raje odločajo, da bivanje nadaljujejo v mladinskem stanovanju. Pogoj za vstop je nadaljnje šolanje. Možnosti življenja pri bližnjih so namreč ravno tako omejene in odvisne od urejenih družinskih razmer. Mladi iz vzgojnih zavodov imajo zato zelo omejene možnosti nadaljnjega bivanja, kar pa poveča njihovo ranljivost za mogoče brezdomstvo.

Namen raziskave je ozaveščanje širše javnosti o potrebah mladostnikov, ki zapuščajo stanovanjsko skupino. Z raziskovanjem osebnega doživljanja in prikazom želja, ki jih imajo mladostniki, želim dati svoj prispevek vzgojnemu zavodom. Prav tako je namen dati uvid, da je smernice spremljanja mladostnikov po odpustu treba razviti, saj za zdaj še niso urejene. Smernice bi mladim omogočale zanesljivejši prehod v samostojnost, ki je za zdaj še negotov.

2 TEORETIČNI UVOD

2.1 VZGOJNI ZAVODI

Vedenjske in čustvene težave otrok in mladostnikov so glavni razlogi za nastanitev v vzgojni zavod, saj se starši in učitelji počutijo nemočne za njihovo spoprijemanje (Marovič, 2018, str. 130).

Otroke in mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi težavami se povezuje z disocialnim vedenjem, motnjami in simptomi. Prav zaradi take terminologije se ohranjajo stare paradigme medicinskega modela (Kosmač, 2007, str. 385). Termin vedenjske in čustvene motnje povzroča stigmatizacijo, zato je sprejemljivejši termin otroci s težavami v socialni integraciji (Krajncan, 2010, str. 33).

Termin »disocialno vedenje pomeni v kontekstu čustvenih in vedenjskih težav nepoznavanje, neupoštevanje, odklanjanje, tudi kršitve družbenih pravil in norm. Pojem se uporablja predvsem v psihiatriji (konfliktna, disocialna osebnost), pa tudi v kriminologiji (disocialna dejanja)« (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 17).

Mladinska sodišča in centri za socialno delo otroka lahko napotijo v vzgojni zavod. Mladinsko sodišče pri nastanitvi izvede sodni ukrep oddaje v vzgojni zavod, center za socialno delo pa vzgojno-varstveni in preprečevalni ukrep (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 3). Otroci v zavodih za šoloobvezne so lahko nameščeni od 7. in vse do 17. leta starosti, v pošolskih zavodih za adolescente pa od 14. do 18. leta, vendar lahko ostanejo do 21. leta starosti (Skalar, 1995, str. 5).

Naloge, ki jih vzgojni zavodi opravljajo, so:

- »Naloge za zdrav duševni in telesni (psihosomatski) razvoj;
- navajanje na kulturno bivanje;
- skrb za kognitivni razvoj;
- naloge širšega vzgojnega, moralno-etičnega, estetskega in kulturnega pomena;
- vzdrževanje in razvijanje varovančevih stikov zunaj ustanove;

- kompenzacijske naloge (usvojitev manjkajočega znanja, čustvenih in socialnih izkušenj; odprava motenj itn.). To se zagotovi z individualno učno pomočjo v okviru šole ali kot posebno prilagojeno pomoč v okviru vzgojne ustanove (vzgojitelj, inštrukcije).
- Osebnostno integrativne naloge (nesprejemljive osebnostne značilnosti, neustrezne navade in razvade spremeniti v socialno in življenjsko uporabne, sprejemljive, koristne in perspektivne).« (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 5)

2.1.1 Deinstitutionalizacija vzgojnih zavodov

Flaker (2008, v Flaker, 2012, str. 13) navede, da je pojem deinstitutionalizacija proces, ki pomeni zapiranje totalnih ustanov in preseljevanje ljudi v skupnost. Pri deinstitutionalizaciji se pojavi tudi sprememba odnosa strokovnjakov in uporabnikov, v tem procesu imajo uporabniki več moči.

Za deinstitutionalizacijo je značilno nadomeščanje institucij z ustanavljanjem služb in vključevanje ljudi iz institucij v vsakdanje življenje, pri čemer dobijo podporo. Proces zagovarja samostojno življenje, človekovo dostojanstvo, svobodo, demokracijo, enakost, pravno državo in človekove pravice (Videmšek in Leskošek, 2015, str. 260).

Deinstitutionalizacija se je v Sloveniji začela z eksperimentom v Logatcu leta 1967, ki je vplival na spremembe v delovanju vzgojnih zavodov. Med vzgojitelje in gojence so želeli vpeljati demokratične odnose. Hkrati so želeli vpeljati spremembe v socialno delo in tudi v druge službe, kot so vključevanje vseh strokovnjakov s področja mladostniškega prestopništva, spremembe v sistemu pri obravnavi otrok, na posvetih strokovnjakov so se predstavljale drugačne oblike dela (Flaker, 2012, str. 14).

Leta 1976 je na Rakitni, kjer so imeli otroci poletni tabor, potekal projekt za vpeljavo sprememb v odnose med otroke in odrasle. Vpeljeval je položaje, v katerih otroci nad sabo niso imeli avtoritete, imeli so se možnost sami odločati. Pojavljali so se nesporazumi, slaba občutja, vendar so se kolonije končale z vzdušjem evforije in prijateljstvom. Za deinstitutionalizacijo so bile kolonije pomembne, saj se je pokazalo, da lahko delujejo na podlagi demokratičnih odnosov, brez kazni in odločanjem otrok zase. Kolonija je bila primer kritike ustanov (Flaker, 2012, str. 15).

Prav tako je k deinstitucionalizaciji pripomoglo delo s taborniki Črnega mavra. K tabornikom so se vključevali izključeni otroci, ki so bili uporabniki centrov za socialno delo, psihiatričnih bolnišnic, vzgojnih zavodov ali svetovalnih centrov. V Črnem mavru so bile kazni odpravljene, vsi udeleženci so lahko izražali svojo voljo in čustva ter ustvarjali skupne dogovore. Če se je kdo vedel neprimerno, je to pomenilo, da obstaja težava v skupini in ne v posameznem članu (Flaker, 2012, str. 15).

Dekleva idr. (1993, v Flaker, 2012, str. 17) so zapisali, da je bila prva stanovanjska skupina ustanovljena v Ljubljani, in sicer leta 1981. Pozneje se je tudi zavod v Framu preoblikoval v stanovanjske skupine v Mariboru. Vinko Skalar je sredi osemdesetih let vodil skupino za prenovo vzgojnih zavodov, vendar spremembe niso bile v celoti opravljene. Vzgojni zavod v Preddvoru in Vzgojni zavod Jarše sta se preoblikovala v stanovanjske skupine, drugi zavodi pa so obnavljali stavbe in ponekod ustanovili stanovanjske skupine.

Zgodovina deinstitucionalizacije je bogata in dolga, kljub temu pa neuspešna pri dokončnem preoblikovanju zavodov in pri ustvarjanju sistema, ki bi zagotovil učinkovito oskrbo v skupnosti. Zaradi ovir nedoseženih sprememb na zakonski in sistemski ravni deinstitucionalizacija ni bila do konca opravljena, saj je brez premikov nemogoče doseči razvoj (Rafaelič, Ficko in Flaker, 2017, str. 194).

2.1.2 Vzgojni zavod Kranj

Vzgojni zavod Kranj se je v preteklosti imenoval Vzgojni zavod Preddvor. Osnovnošolski otroci s celotne Slovenije so tam živeli v nekdanji graščini. V devetdesetih letih pa so se zgodile spremembe, saj je potekala prenova vzgojnih zavodov, zato da bi se otroci lahko čim bolj vključili v okolje in da bi se znebili stigmatizirajoče oznake »zavodski otroci«. Zaposleni so sprejeli pomembno odločitev, da bodo odprli stanovanjske skupine. Leta 1994 je začela obratovati prva stanovanjska skupina, Stanovanjska skupina Kranj. V graščini je do leta 2001 še bivala ena skupina otrok, dokler se niso preselili v Stanovanjsko skupino Škofja Loka (Vzgojni zavod, b. d. a). Danes zavod deluje v obliki devetih stanovanjskih skupin, in sicer v Preddvoru, Kranju; Škofji Loki, Ratečah in Lescah (Vzgojni zavod Kranj, b. d. b). Strokovni delavci, ki so zaposleni v tamkajšnjih stanovanjskih skupinah, imajo različne poklice, vendar vsi opravljajo enako delovno mesto vzgojitelja (Gregorač in Sitar, 2006, str. 343).

Stanovanjske skupine so se ustanovile, da bi se ljudje preseljevali iz institucij v skupnost. Vzrok za preseljevanje ljudi v skupnost je deinstitutionalizacija (Videmšek, 2012, str. 74).

2.1.3 Stanovanjske skupine

Skalar stanovanjsko skupino definira kot »skupino otrok ali mladostnikov, nameščeno v stanovanju ali v stanovanjski hiši v urbanem okolju, ki živijo v družini podobni skupnosti.

Preprečuje izrinjanje mladih na družbeni rob, omogoča normalne življenjske razmere, vzpodbuja posameznikovo samostojnost in prevzemanje odgovornosti za svoje ravnanje« (Skalar, 1995, str. 37). Število otrok ali mladostnikov je omejeno, lahko sprejme do osem otrok različnih starosti in spolov. V stanovanjski skupini so zaposleni štirje strokovni delavci, vsak je odgovoren za dva otroka (Skalar, 1995, str. 40).

Z modernizacijo današnjih vzgojnih zavodov se ti odpirajo v širšo družbo, saj imata segregacija in izolacija na otroke slabe posledice (Krajncan, 2006, str. 15).

2.1.4 Mladinsko stanovanje

Namen mladinskega doma je, da se mladostnikom zagotovi varen in zdrav osebni razvoj, cilj pa, da uspešno končajo svoje izobraževanje. Če mladostniki po odpustu iz stanovanjske skupine nimajo možnosti, da se vrnejo v svoje matične družine, jim pri ustvarjanju pogojev za samostojno življenje pomagata center za socialno delo in mladinski dom (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 5–6).

V mladinskem stanovanju se mladim omogoča oskrba. Ta je zunanja in poteka s svetovanjem le po potrebi mladostnikov za omejeno število ur. Ker njihova oskrba temelji na zaupanju, nihče od skrbnikov ne stanuje v mladinskem stanovanju. Dopolnili so starost, pri kateri se predvideva, da so zanesljivejši in samostojnejši in da zato ne potrebujejo nenehne oskrbe (Kiehn, 1997, str. 75–76). Tudi drug vir navaja, da je mladinsko stanovanje namenjeno mladostnikom, ki so do neke mere že pripravljeni na samostojnost, potrebujejo pa še vzgojno vodenje strokovnih delavcev, končujejo srednjo šolo, v vzgojnem zavodu končujejo obravnavo ter se pripravljajo na samostojnost (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 50). Prav tako so mladinska stanovanja »namenjena mladostnikom, ki po končani obravnavi v stanovanjski skupini nimajo

možnosti vrnitve domov, zato so ob hitrem prehodu v samostojnost postavljeni pred velike eksistenčne izzive« (Telič, Radivo, Mamić in Žigon, 2019, str. 168).

Po odpustu iz stanovanjske skupine potrebujejo finančno pomoč in tudi vzgojiteljevo pomoč ter spremljanje. Bivanje v mladinskem stanovanju pomeni utrjevanje rezultatov, ki so jih dosegli že med bivanjem v stanovanjski skupini (Mržek in Krajnčan, 2010, str. 305).

Pravila in skupne naloge, ki jih morajo opraviti, so določena. Mladi si mladinsko stanovanje financirajo sami, in sicer iz lastnega prihodka, lahko jim pomagajo starši ali pa dobijo socialno pomoč. Kriterij, ki ga morajo izpolnjevati, da lahko živijo v mladinskem stanovanju, je vpis v šolo oziroma izobraževalno ustanovo (Kiehn, 1997, str. 76).

2.1.5 Sodelovanje centra za socialno delo in vzgojnega zavoda s starši

Ključni pomen za razvoj otrok ali mladostnikov, ki so nameščeni v vzgojni zavod, je sodelovanje njihovih staršev, strokovnih delavcev, zaposlenih v vzgojnem zavodu, in centra za socialno delo (v nadaljevanju CSD), saj je potrebno več strokovne pomoči in obravnave, ker se družine spoprijemajo s številnimi izzivi. Družina za otroke in mladostnike ostaja prostor, kamor se otroci in mladostniki vračajo (Kukovič in Kukovič, 2016, str. 99). Za otroka je najbolje, da zanj skrbi njegova matična družina. Če matična družina tudi po pomoči strokovnih institucij za otroka ni zmožna poskrbeti, se strokovni delavci iz CSD odločijo, da se otroka iz matične družine izloči in se ga premesti v drugo okolje (Žibera, 2001).

Oddaja v vzgojni zavod je za otroke in mladostnike neke vrste prisila, saj si nastanitve otroci ne izberejo sami prostovoljno. Nastanitev v vzgojni zavod ali stanovanjsko skupino je zadnja alternativa, ukrep se izvede le takrat, ko je zaradi slabih posledic za otroka ta neizbežen (Krajnčan, 2006, str. 14). Prav tako je pomembno sodelovanje z različnimi zunanjimi ustanovami, s katerimi ima mladostnik stik (Kiehn, 1997, str. 162).

SODELOVANJE CSD S STARŠI

Pomembno je sodelovanje med družino in CSD, saj CSD sprva poskuša odpraviti izzive družine in preprečiti odhod otroka v vzgojni zavod ter njegovo izločitev iz družine (Kukovič in Kukovič, 2016, str. 101). CSD ima dolžnost, da upošteva otrokovo korist, torej za zagotavljanje njegovih potreb in tudi pravic. Strokovni delavci nenehno spremljajo, če se deluje v korist otroka, ko pa je

ta ogrožena, imajo strokovni delavci uradno dolžnost za izvedbo javnih pooblastil in uvedbo ukrepov (Bregar, 2021).

CSD izvede vzgojni ukrep po kazenskem zakoniku, mladoletnika nastani v vzgojni zavod, ko strokovna pomoč, ki jo dobi v svojem okolju, ni zadostna ali ko je okolje za njegov razvoj neprimerno in ga je treba iz njega izločiti (SCSD, 2022, str. 110).

SODELOVANJE VZGOJNEGA ZAVODA S STARŠI

Tudi z nastanitvijo v vzgojni zavod pravice in obveznosti staršev ostajajo nespremenjene. Če ni sodnih omejitev, je to starševska pravica in obveznost, da nadaljujejo z izpolnjevanjem starševske odgovornosti. To zlasti vključuje njihovo aktivno vključenost v načrtovanje in spreminjanje načrtov njihove oskrbe, podporo pri ustvarjenih ciljnih osebnostnega razvoja, zaupnem sodelovanju z institucijo ter vzgojitelji, razjasnjevanju določenih nejasnosti in možnosti poizvedovanja o njegovih nekdanjih vzgojnih pristopih (Krajncan, 2021, str. 12). Tudi Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami v 37. členu narekuje, da starši sodelujejo pri individualni obravnavi otroka skupaj s predstavnikom centra za socialno delo, strokovnimi delavci iz zavoda, in če je treba, še z drugimi strokovnimi delavci (*Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami*, 2011).

Sponagl (2002, v Krajncan, 2021, str. 13) navede, da so starši zakonsko obvezani, da sodelujejo. Tesno sodelovanje in pogosta izmenjava informacij med vsemi udeleženi je zelo pomembna za uspešno pomoč, ki jo otroci dobijo v vzgojnem zavodu, kot tudi za vrnitev otroka v matično družino. Tudi skrbnike je v skladu z njihovo vlogo in funkcijo treba vključiti v delovni odnos. Naloga vseh udeleženi, torej mladostnikov, družine, CSD, skrbnikov in vzgojnega zavoda, je krepitev in opolnomočenje matične družine. Če je mogoče, se tudi družino vključi v vzgojo. Če obstaja možnost, da se otrok vrne v družino, je pomembno zagotoviti sodelovanje z družino, da spremenijo svoje vzgojne pristope in zahteve.

Navodila za izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za devetletno osnovno šolo (2003, v Gradišar, 2015, str. 172) navajajo, da pri sodelovanju otroka, staršev in vzgojiteljev v celostni obravnavi starši in tudi vzgojitelji prevzemajo odgovornost, da vzpostavijo odnos, ki bo temeljil na sodelovanju in skupnemu doseganju ciljev. Starši prevzemajo odgovornost z vidika odgovornosti odraslega. Vzgojitelji pa z vidika svojih

strokovnih kompetenc. Vzgojni zavodi in stanovanjske skupine morajo imeti določen vzgojni koncept, ki določa vlogo staršev, vzgojno in disciplinsko delovanje institucije, vzgojni načrt in omogoča možnost, da se oceni uspešnost vzgojnega delovanja.

Pogosto se zgodi, da družine ne opravljajo več svoje dolžnosti vzgajanja, saj čutijo nemoč pri vzgoji (Krajncan in Grum, 2013, str. 308). Nastanitev v vzgojni zavod starši in otroci običajno doživljajo negativno, starši se počutijo krive zaradi svoje vzgojne neuspešnosti, otrok pa je strah neznanega zavoda (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 21). Starši so večkrat mnjenja, da je nastanitev otroka v zavod zadnja možnost, ker mnogi menijo, da ga prepustijo zavodu, in ker država finančno poskrbi zanje. Pomembno je, da delo s starši poteka v smeri razbremenjevanja krivde in negotovosti zaradi nove vloge in usmeritve vzgoje (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 17–18). Partnerski odnos, medsebojno zaupanje in stik staršev in vzgojiteljev je mogoče doseči z dolgotrajnim sodelovanjem, in sicer tako starši ugotovijo, da ima sodelovani odnos pozitivne učinke (Skalar, 1995). Sodelovanje in vključenost družine pa sta za otrokov razvoj in družinske vezi pomembna, da se otrok lahko vrne v družino. Da družina dobi svojo vlogo v vzgoji in da se vzpostavi odnos, ki temelji na zaupanju, je pomembno, da strokovni delavci v obravnavi družino okrepijo (Krajncan in Grum, 2013, str. 308). Težava pa ostaja pomanjkanje časa za delo s starši in lokacije vzgojnih zavodov (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 18).

2.2 PRIPRAVA MLADOSTNIKOV NA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE

Mladostnike se mora med bivanjem v vzgojnem zavodu dobro pripraviti na samostojno življenje, da pred odpustom niso negotovi in izgubljeni (Krajncan in Grum, 2013, str. 318). Ključni cilj vzgojnega programa je, da se otrok ali mladostnik vrne v svoje življenjsko okolje, če je to mogoče. Vzgojni program pa more za uresničitev tega cilja zagotoviti celostno obravnavo in primerne razmere za uresničevanje preventivno-varstvenih in zdravstvenih ciljev, kompenzacijskih ciljev, osebnostnih ter psihosocialnih integracijskih ciljev in učno-vzgojnih ciljev (Košnik idr., 2022, str. 16). Priloga k vzgojnemu programu (2004, str. 9–10) prav tako navaja, da je končni cilj vzgojnih zavodov, da otroke in mladostnike vključijo v družinsko in družbeno okolje, kamor se bodo vrnili.

Priprava na odpust poteka že, ko otroke nastanijo v vzgojni zavod, vendar intenzivnejše priprave potekajo med otrokovim zadnjim letom v ustanovi. Priprave potekajo že s sodelovanjem s starši in okoljem, z otrokovim preživljanjem vikendov in počitnic doma (Krajncan in Šoln Vrbinč, 2015, str. 27).

Otrok lahko bivanje v vzgojnem zavodu doživlja na pozitiven način zaradi hišnega reda, ki je prilagojen otrokom; vzgojiteljev, ki so strokovnjaki in namestniki staršev; ambienta, ki je bivalno udoben, domač, omogoča zasebnost ter klime, saj je osebje profesionalno, zavzeto in pripravljeno (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 37). V stanovanjski skupini poskušajo slediti zgledu družinske skupnosti, da strokovni delavci otrokom zagotovijo osnovne razvojne potrebe, ker so za družinsko življenje prikrajšani. Vzgojitelji sprejmejo vlogo nadomestnih staršev in velik pomen pripisujejo sodelovanju, krepijo prijateljske odnose in individualno ter skupinsko odgovornost. Pogosto vzgojne ustanove sprejemajo tudi otroke različnih starosti in obeh spolov, to pa je tudi tipično za družine (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 24).

2.2.1 Osebnostni razvoj mladostnikov v vzgojnih ustanovah

Stanovanjske skupine mlade podpirajo, spodbujajo, poleg oskrbe pa jim pomagajo pri oblikovanju samozavesti in samorazvoju z nalaganjem odgovornosti, ki jim bo v prihodnosti pripomogla pri osamosvajanju in življenju brez zunanje pomoči. Glavni cilj strokovnih delavcev je vzgajati v smeri odgovornosti in samostojnosti. Strokovni delavci spoštujejo posameznikove individualne potrebe, želje in možnosti ter jih usmerjajo, da razvijejo čut za odgovornost do sebe, sostanovalcev, prijateljev, strokovnih delavcev, sosedov in javnosti. Z življenjem v stanovanjski skupini mladostnik začuti, da je svoje dolžnosti in naloge pomembno opravljati z odgovornostjo. Da mladostnik postane samostojen in da začne ravnati odgovorno, mu je treba priznati svobodo (Kiehn, 1997, str. 127–128).

Pri odgovornosti je značilno tudi načelo samoregulacije oziroma samourejanja, na katerem temelji vzgojni program vzgojnih ustanov. Mladostniki so odgovorni, da znajo poskrbeti za svojo osebno higieno, da so urejeni sami, njihovi osebni predmeti, zasebni in tudi skupni prostori. Tako prevzamejo aktivno vlogo, da so osebno odgovorni za dogajanje v skupini. Z aktivno vlogo se socializirajo in emancipirajo, ko dobivajo življenjske izkušnje in se socialno integrirajo (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 24–25). Tudi Klasinc (1997, v Borovnik in Mikelj, 2015)

navaja, da se aktivna vloga sprejema z opravljanjem delovnih obveznosti, ki so podobne tistim v družini, in da s skupnim bivanjem prevzemajo odgovornost.

Za vsakega posameznika se v sodelovanju s skrbniki in strokovnimi delavci razvijejo individualni cilji, ki spodbudijo lastno kritično razmišljanje. Mladostnike spodbujajo, da sprejmejo svojo zgodbo in se naučijo živeti z njo, da spoznavajo sami sebe, saj v primerjavi s svojimi vrstniki hitreje zavirajo oblikovanje identitete, ker bežijo od vsakdanjih zahtev.

Pomembno je upoštevanje razmerja med odraslimi in mladimi, pri katerem je pomembno razpoloženje drugega in izražanje nezadovoljstva. Odrasli so jim zgled za izražanje povratnih informacij, čustev, konstruktivnih kritik, da dajejo tako pozitivne kot negativne povratne informacije, da sprejemajo mnenja drugih v skupini in tudi razvijejo svoje kritično mnenje ter zastopajo lastna stališča. Strokovni delavci morajo spodbujati in uresničevati cilje, kot so krepitev čustvenih sposobnosti, sposobnosti, da mladi odločajo zase, samozavest in samostojnost, sposobnosti vzpostavljanja in ustvarjanja socialnih stikov, spoprijemanje z vsakdanom, priskrbeti si finančne vire, samopomoč in razvoj kritičnega razmišljanja (Kiehn, 1997, str. 127–128).

Za mladostnike v stanovanjskih skupinah je vključevanje med vrstnike pogosto izziv, saj imajo težave doma in v šoli. Velikokrat nimajo vzpostavljenih varnih odnosov z odraslimi, zato imajo pomembno vlogo vzgojitelji in vrstniki, ki jih podpirajo, spodbujajo drug drugega in dajejo občutek sprejetosti. V stanovanjskih skupinah Vzgojnega zavoda Kranj otroci ne morejo izbirati, s kom bodo živeli. Če želijo mirno stanovati skupaj, morajo med sabo vzpostaviti dobre odnose (Borovnik in Mikelj, 2015, str. 151).

Kiehn (1997) in Skalar (1995) navajata, da je prednost življenja v stanovanjskih skupinah učenje ravnanja s spori, saj se tako pripravljajo na nadaljnje življenje. V stanovanjskih skupinah med vrstniki nastajajo spori, zato se morajo naučiti, kako jih razreševati in kako sprejemati sporazume, ker daljše obdobje živijo še z drugimi stanovalci. Tako se naučijo ustvarjati miroljubne odnose znotraj in tudi zunaj skupine, saj se bodo tudi pozneje v življenju pojavljali spori, zato se je treba pravočasno naučiti, kako se z njimi spoprijemat

2.2.2 Opravila, ki jih pripravljajo na samostojno življenje

Življenje v vzgojnih ustanovah temelji na pravilih, ki zahtevajo, da jih otroci in strokovni delavci upoštevajo. Otroci in strokovni delavci se morajo obnašati skladno z njimi in opravljati naloge, ki jih predvideva program. Funkcija pravil je vzgojna in korektivna. Pomagajo pri organizaciji, postavljajo meje in ustvarjajo predvidljive in obvladljive situacije za strokovne delavce in mlade (Skalar, 1995, str. 24).

Kot navajata Kiehn (1997, str. 128) in Krajncan (2021, str. 23), se mladostniki na samostojno življenje v stanovanjskih skupinah pripravljajo z opravi, kot so samostojno zbujanje, kuhanje, pospravljanje, pranje perila, upravljanje lastnega denarja in organizacija prostega časa. Pomembno je, da razvijejo praktične veščine, ki so potrebne za samostojno življenje (Krajncan, 2021, str. 23). Vzgojni zavod pa jim daje možnost, da razvijejo svoje veščine in znanja, za katera so bili v preteklosti prikrajšani in jih niso razvili (Krajncan in Grum, 2013, str. 307). Opravila jim omogočajo, da se pripravijo na življenje s partnerjem in življenje v lastni družini v prihodnosti, ko se bodo spoprijemali z izzivi (Kiehn, 1997, str. 134).

V stanovanjski skupini se naučijo, kako se zdravo prehranjevati, saj jedilnik stanovalci pogosto sestavljajo sami. Naloga vzgojiteljev pa jih je usmerjati k zdravemu prehranjevanju in spreminjati njihove dosedanje navade (Kiehn, 1997, str. 169).

Flaker idr. (2008, str. 205) dajo za primer »gospodinjstev brez gospodinj« stanovanjske skupine, saj nimajo lika gospodinje, zato si morajo člani, ki živijo v istem gospodinjstvu, delo porazdeliti. Gospodinske vloge se delijo med zaposlene in tudi stanovalce. Ker se vloge delijo, nenehno prihaja do pogajanj, morajo se dogovoriti, kaj je treba narediti in kaj kdo naredi. Naloga zaposlenih pa je prilagajanje urnikov, interesov, pričakovanj in želja.

Skalar (1995, str. 25–26) navaja sistem spodbud in sankcij. V sistem spodbud ne uvrščamo le pohval in nagrad, temveč tudi skupno delo, tkanje prijateljskih odnosov, sodelovanje, skupno usodo ter življenje in delo v prijateljski skupini. S pohvalami in nagradami pa strokovni delavci spodbujajo vedenje, ki je v skladu z normami, pravili in hišnim redom. V sistem sankcij sta vključeni graja in kazen, ki preprečujeta, zaustavljata in odvrčata neprimerno vedenje. Namen ukrepov je povračilen in preprečevalen. Od otrok se glede na ukrepe pričakujejo pozitivne

vedenjske in osebnostne spremembe. Ker imajo sankcije lahko negativne pedagoške posledice, je pomembno, da se strokovni delavci držijo teoretičnih spoznanj veljavnih pedagoških doktrin.

2.2.3 Prosti čas

Definicija prostega časa je lahko negativna ali pozitivna. Negativna definicija pomeni čas, ki ni povezan s svetom dela, ki je neproduktiven. Primer je opravljanje gospodinjskih del, opravkov in drugih instrumentalnih dejavnosti. Pozitivna definicija pa je čas, ko si sami izberemo dejavnost, ki nam nekaj pomeni. Prosti čas pogosto povezujemo z družabnimi dejavnostmi, saj omogočajo socialne stike. Tudi ko dejavnost opravljamo sami, so dejavnosti način, ki nas poveže v tematske, interesne ali globalne skupnosti (Flaker idr., 2008, str. 216–220).

Mladostnike v stanovanjskih skupinah se spodbuja k vključevanju v različne interesne dejavnosti zunaj doma kot tudi k vključevanju v dejavnosti, ki jih organizira stanovanjska skupina (Kiehn, 1997, str. 109–110).

V vzgojni ustanovi razlikujejo med:

- popolnoma prostim časom (počitek, druženje, družabne igre, pogovor z vrstniki);
- organiziranim prostim časom (organizirane zanimive in življenjsko uporabne dejavnosti, ki se dogajajo zunaj pouka in učenja, uporaba športnih igrišč, naprav, skupinske in individualne opreme).

Zadnje omenjenemu se zaradi interesov in prostovoljnosti sodelovanja otrok pripiše možnost preventivnega, sprostitevnega, razvedrilnega, zabavnega, kompenzacijskega in osebno ter socialno integracijskega delovanja. Med organiziranim prostim časom otroci in mladostniki doživljajo občutke uspeha, veselja in imajo možnost, da se povežejo z mentorji (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 30–31).

2.2.4 Načela socialnega dela z mladimi

V socialnem delu je pomembno, da se ustvari prostor, kjer bo glas otrok slišan in tudi upoštevan v procesu soustvarjanja. To je odgovornost odraslih, ki se naučijo vzpostavljanja in vzdrževanja odnosa, ki dopušča pogovor, pri katerem poslušamo, slišimo in odgovorimo. Pogosto se zgodi, da otroci pri pogovoru ostanejo brez besed. Tukaj so v ozadju nemoč in pretekle izkušnje otrok,

da so njihove besede brez veljavnosti. Zaradi drugačnega ustvarjanja pomenov in predstav otrok v primerjavi z odraslimi, je pomembno, da so pogovori zastavljeni na drugačen način. Ključnega pomena je, da se ustvari prostor, kjer so otroci slišani. Naloga staršev in strokovnjakov pa je glas otrok slišati in upoštevati (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 102–105).

»Koncepti socialnega dela z mladimi so seveda v skladu z doktrinarnimi načeli sodobnega socialnega dela na sploh.« (Poštrak, 2015, str. 270)

Načela systemskega socialnega dela so ključen premik v socialnem delu. Začela so se upoštevati v praksi socialnega dela. Prav tako se je socialno delo začelo osredotočati na sistem in ne na posameznika (Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 240).

Načelo vsestranske koristnosti navaja, da je pomembno prizadevanje socialnega delavca, da se ustvari rešitev, od katere imajo vsi udeleženci koristi. Problem je najbolje rešen takrat, ko imajo vsi udeleženi v problemu od tega korist (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 88).

Načelo interpozicije socialnemu delavcu narekuje, da udeležencem najde mesto v problemu in da je dejaven pri reševanju problema. Načelo dovoljuje bližino, da je socialni delavec v odnosu lahko oseben, in tudi oddaljenost, da ima manevrski prostor za tako ravnanje, da se ne identificira s človekom. Prav tako je pomembno zato, da se socialni delavec ne opredeli le na eno stran, temveč upošteva vse strani udeležencev problema. (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 88–89).

Načelo komunikacije je pomembno, da socialni delavec komunicira z vsemi, ki so v problem udeleženi, tudi s tistimi, ki se stiku izogibajo (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 89).

Načelo instrumentalne definicije problema je pomembno, ker oseba postane udeležena v rešitev, ko sprejme definicijo problema. Z definicijo se že določi cilje in korake, ki omogočajo rešitev problema. Udeleženci dobijo naloge, kako ravnati (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 90).

Socialno-ekološko načelo vsebuje dve vodili, in sicer pri prvem je to maksima aktiviranja, krepitev, podpore in funkcionalizacije socialne mreže, ki že obstaja, ali pa vzpostavljanje socialne mreže človeku, ki mu ta manjka. Pri drugem pa je to maksima, pri kateri se socialni

delavec vpleta z zadržkom in skrbnostjo samo toliko, kot je treba (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 90).

Načelo pogajanja v ospredje pred načine opravljanja socialnega dela postavlja pogajanje. Vloga socialnega delavca je, da udeležence v problemu napoti v pogajanje in tako postanejo udeleženci v pogajanju (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 90–91).

Načelo sodelovanja socialnem delavcu narekuje sodelovanje z vsemi tretjimi, pomembnimi za problem, za tiste, ki niso neposredno udeleženi v problem. Socialni delavci sodelujejo z že aktivnimi ali pa potencialno aktivnimi v nekem problemu, da se aktivirajo in usklajujejo vse sile v smeri rešitve (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 91).

Načelo odpiranja problema pa se uporabi, ko se rešitev za problem ne najde, in sicer s taktikami, ki disfunkcionalnemu in stabiliziranemu sistemu omogočajo destabilizacijo in predrugačenje (Ovsenik, Čačinovič Vogrinčič in Lüssi, 1990, str. 91–92).

Ustanove in tudi drugi strokovni delavci, ne samo socialni delavci, katerih ciljna skupina so mladi, bi morali upoštevati koncepte socialnega dela z mladimi. Raziskava, ki je bila opravljena v Prevezgojnem domu Radeče, je dokaz, da imajo strokovnjaki neustrezen in nestrokoven odnos do mladih, ki je nespoštljiv, nimajo pa vzpostavljenega osebnega stika in delovnega odnosa. (Mrežar, 2013, str. 278)

2.3 ŽIVLJENJSKI PREHOD V SAMOSTOJNOST

Danes ne moremo določiti jasne meje med mladostjo in odraslostjo, saj ni več linearnega vzorca odraščanja. Vzorec odraščanja je nelinearen, saj se nekatere dejavnosti, ki so se v preteklosti dogajale v mladosti, danes dogajajo v odraslosti in obratno. Spremembo vzorca predvsem določa spremenjen trg dela, spremenjen prehod iz izobraževanja v zaposlitev in spremenjena udeležba trga dela (Ule in Kuhar, 2003, str. 38–39). Côte (2000, v Ule in Kuhar, 2003, str. 40) navaja, da danes mladi zaradi »polodraslega obdobja« ne bodo odraščali po tradicionalnih merilih. Na nekaterih sferah, kot je kariera, lahko doživljajo uspeh, na drugih, kot je intimen odnos, pa so lahko nedorasli.

Mladi odrasli imajo pogosto določene značilnosti, ki veljajo za odrasle ljudi, vendar nimajo odločilnih značilnosti, kot so ekonomska neodvisnost, zaposlitev, družina in otroci, nimajo

aktivne vloge v družbi, živijo pri starših in so od njih ekonomsko odvisni (Ule in Kuhar, 2003, str. 41).

Osborne in Bromfield (2007, v Rogers, 2011, str. 415) navajata, da je zgodovinsko znano, da so mladi, ki zapuščajo institucionalno oskrbo, najranljivejša družbena skupina. Gaskell (2010, v Rogers, 2011, str. 423) zapiše, da nov koncept nelinearnega vzorca odraščanja ne ustreza doživljanju nekaterih marginaliziranih skupin in da taki prehodi le redko veljajo za otroke, ki zapuščajo oskrbo. Njihovi prehodi so namreč nenadni, dokončni in določeni z datumom rojstnega dne. Razlog za tako nenaden prehod pogosto izhaja iz socialno ogroženih družin, prikrajšani so bili za izobrazbo, starši so jih zanemarjali in niso imeli njihove podpore. Stein (2005, str. 1) navede, da je v primerjavi z daljšim preходом večine mladih, prehod mladih, ki zapuščajo oskrbo krajši, napornejši in pogosto nevarnejši.

Nenaden prehod v odraslost od njih ne zahteva le, da živijo samostojno, temveč izgubijo tudi čustveno podporo, ki so jo lahko dobivali, ko so bili v oskrbi (Rogers, 2011, str. 423).

Za otroke v oskrbi je pomembna stabilnost v njihovem življenju in kakovostna oskrba, ki povečujeta verjetnost, da bodo uspešni pri svojem izobraževanju, zaposlitvi, da bodo sposobni upravljati prostor, kjer bodo živeli, ko bodo zapustili oskrbo, da se bodo dobro počutili v svoji koži in da bodo socialno integrirani (Stein, 2005, str. 4–5).

2.3.1 Negotovosti mladostnikov pri odpustu

Stein (2004, v Stein, 2005, str. 17) navede, da se mladi, ki zapuščajo oskrbo, glede na raziskave v primerjavi s svojimi vrstniki spoprijemajo z izzivi in odgovornostmi, ki jih povzročijo velike spremembe v njihovem življenju, kot so odpust iz institucije, prehod s šolanja v zaposlitev. Obstaja tudi večja verjetnost, da bodo brezposelni, prejemale socialno podporo in postali starši v mlajših letih.

Stein (1999, v Stein, 2005, str. 22) prav tako navede, da spadajo v ranljivo skupino, saj obstaja večja verjetnost za brezposelnost in brezdomstvo.

Ljudje zaradi življenja v ustanovi doživljajo stanovanjsko stisko. Na eni strani bivanje v zavodu pomeni, da imajo stanovanjsko rešitev, po drugi strani pa ravno to lahko ustvari problem. Ljudje, ki po daljšem obdobju zapustijo ustanovo, si pogosto želijo, da bi si priskrbeli stanovanje, da bi

preprosto nekje bili. S stanovanjem ljudje dobijo zasebnost, ki jo v zavodih primanjkuje, v stanovanjskih skupinah pa jo je nekoliko več, vendar ne zadosti (Flaker idr., 2008, str. 116, 122). Mandič (1999, str. 17, v Flaker idr., 2008, str. 111) navede, da je do stanovanja težko dostopati predvsem ranljivim skupinam, med katerimi so tudi mladi, saj so stanovanja draga, ljudje pa se spoprijemajo tudi z različnimi tveganji na področju zaposlitve in drugje.

Glede na raziskavo ljudje, ki živijo v institucijah, tam ostajajo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, čeprav je večina intervjuvancev poudarila, da bi živeli na svojem v skupnosti. Za življenje na svojem bi se odločili, če bi zanj dobili priložnost, podporo in sredstva (Videmšek in Leskošek, 2015, str. 265).

Problem ostaja, da do 20 % otrok nima prave možnosti, da bi po zaključku obravnave kam šli. Z izzivi se spoprijemajo tudi tisti, ki jim ne uspe shajati z obstoječimi oblikami pomoči in so tako predčasno odpuščeni iz zavoda (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 18).

Če imajo nizke dohodke, si mladostniki po odpustu iz vzgojnega zavoda težko privoščijo najemniško stanovanje. Prav oni pogosto potrebujejo večjo spodbudo, usmeritve in spremljanje. Avtorja navajata problem, da se največkrat ne ve, kaj se dogaja z mladimi in kam grejo, ko zapustijo vzgojni zavod (Krajncan in Grum, 2013, str. 318). Priloga k vzgojnemu zavodu (2004, str. 44) pa navaja, da vzgojna ustanova vodi matično knjigo, v kateri je naveden tudi datum odpusta in kraj, kamor je otrok odpuščen ali premeščen.

Krajncan (2006, str. 75) pravi, da se današnja družba spoprijema z inflacijo, brezposelnostjo, majhno gospodarsko rastjo, zato se je ljudem, ki imajo težave v socialni integraciji, težko tudi poklicno integrirati. Feuser (1995, v Krajncan, 2006, str. 75) navede, da je naloga vzgojnih zavodov, da otroke tako socialno kot poklicno integrirajo. Spremljati morajo trende zaposlovanja in v skladu s tem spodbujati otroke, da samostojnost omogoča tudi delo, ki je slabše plačano. Krajncan (2006, str. 76) pravi, da so mladostniki, ko zapustijo vzgojni zavod, pogosto soočeni z resničnostjo, saj so njihove predstave o poklicu pogosto napačne. Med bivanjem v zavodu namreč dobijo napačne informacije ali pa poznajo le poklice, za katere so tam izvedeli.

Priprava na samostojnost je ključna, vendar je kljub temu zaradi mnogih ovir reintegracija v družbo težka, zato je za najboljše in lažje doseganje ciljev za posameznika in okolico pomembno sodelovanje socialne mreže vseh udeležениh (Krajncan in Grum, 2013, str. 319).

2.3.2 Doživljanje odpusta

Jackson (2010, v Rogers, 2011, str. 413) ugotavlja, da je večina mladostnikov, ki so nastanjeni v oskrbo, v matičnih družinah doživljala zlorabe in zanemarjanja v otroštvu, v Veliki Britaniji skoraj 60 %. Kiehn (1997, str. 126) navede, da se primanjkljaji mladostnikov stanovanjskih skupin kažejo na čustveni ravni z iskanjem varnosti, priznanja, hrepenenja, da nekomu nekaj pomenijo in z nadomeščanjem primanjkljajev. Naloga odraslih pri tem pa je podpora in pomoč.

Ko mladi zapustijo vzgojni zavod in končajo šolanje za prehod v samostojno življenje potrebujejo podporo (Krajncan in Grum, 2013, str. 318). Eifler, Hipke in Kurtz (2020, v Krajncan 2021, str. 23) navajajo, da je ukrep končan, ko mladostnik zapusti zavod. Glede na posameznikove potrebe pa se lahko dogovorijo za določene storitve tudi zunaj institucije, na primer pomoč pri obvladovanju vsakdanjika, podporo mladostniku ali družini za določeno obdobje.

Odpust mladostnikom, ki so v instituciji živeli večino svojega življenja, pomeni veliko življenjsko spremembo, pri tem potrebujejo podporo. V institucijah je za mladostnike poskrbljeno, zato v njih ne doživljajo eksistenčnih izzivov, posledično se jim je težko najti zunaj vzgojnega zavoda ali stanovanjske skupine. Težko pa je oceniti, kako se bodo znašli v resničnem svetu (Mržek in Krajncan, 2010, str. 305–306).

Na podlagi raziskave, ki je vključevala mladostnike, ki so zapuščali sisteme oskrbe v Veliki Britaniji, je znano, da mladi oskrbo strokovnih delavcev doživljajo le na podlagi pogodbenega odnosa in ne zaradi njihove osebne udeležnosti v njihovo življenje. Ob zapuščanju oskrbe so se počutili zapuščene, izolirane in izdane. Podpora, ki so jo dobivali, je bila spremenljiva, vendar se je končala, in sicer nenadoma in prezgodaj. Mladi so imeli željo po podpori, vendar so jo doživljali kot nepredvidljivo in raztreseno. Želeli so si tako podporo strokovnih delavcev, kot bi jo dobili od »primerne starša«, in sicer da z njimi vztrajajo, so predani, odgovorni ter da ne obupajo nad njimi (Rogers, 2011, str. 412, 417, 419).

Post (1997, v Krajncan in Grum, 2013, str. 309) navede, da so za mlade vzgojitelji v vzgojnih zavodih lahko zaupne referenčne osebe, saj glede na določeno mladostnikovo situacijo dajejo informacije, znanja, navade, spretnosti, ki jim bodo prišle prav pri odpustu, ko bodo živeli samostojno.

Tim, v katerega so vključeni CSD, otrok, starši, vzgojitelji, svetovalna služba in šola, po enem mesecu bivanja otroka v vzgojnem zavodu naredi individualiziran vzgojni program oziroma načrt. Tako vsi skupaj sproti načrtujejo in ocenjujejo vzgojno delo, opazujejo otrokov razvoj (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 16) ter se odločajo o odpustu (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 36). Naloga matičnega vzgojitelja je aktivno sodelovanje pri odpustu mladostnika in tudi spremljanju po odpustu za določeno obdobje (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 35). Večji pomen bi morali pripisati odpustu in spremljanju po odpustu. Nekateri vzgojitelji spremljajo mladostnike tudi po odpustu, in sicer zaradi osebnih razlogov, ker so z njimi med nastanitvijo ustvarili dober odnos, in ne, ker bi bili več plačani (Kiehn, 1997, str. 159).

Košnik idr. (2022, str. 51) zapišejo, da obstajata intenzivna predodpustna podpora in svetovanje, ki sta namenjena individualni podpori, ki jo mladostnik dobi pred odpustitvijo, torej še v obdobju nastanitve, tako da je prehod domov oziroma v samostojno življenje olajšan. Podpora je namenjena preizkušanju mladostnikov, kako živeti zunaj institucije, razvijanju avtonomije in spretnosti ter veščin, ki jim bodo prišle prav.

Socialni delavci s CSD z mladostniki sodelujejo ves čas obravnave, najpomembnejše sodelovanje pa je pri odpustu, ko mladostniki niso več v stiku z vzgojnim zavodom. Naloga CSD naj bi bila, da bi po odpustu spremljali mladostnika, vendar smernic za to ni, zato se spremlja le na mladostnikovo pobudo (Krajnčan in Grum, 2013, str. 309).

Barry (2010, str. 125, v Rogers, 2011, str. 418) navaja, da so mladi, ki zapuščajo zavod, zaradi pomanjkanja stika s socialnimi delavci ali drugimi podpornimi mrežami zaskrbljeni.

V raziskavi, ki je vključevala mlade, ki so zapuščali sisteme oskrbe v Veliki Britaniji, so ugotovili, da so mladi čutili odpor do iskanja pomoči. Čeprav so potrebovali podporo in razumevanje socialnih služb, so si želeli biti samostojni. Omenjali so, da je težko vzpostaviti ravnovesje, da jim socialni delavci pomagajo ohranjati neodvisnost in jim hkrati omogočajo individualno in čustveno podporo. Ko so enkrat zavrnilo podporo socialnih delavcev, je bila ponudba pomoči takoj umaknjena (Rogers, 2011, str. 421).

Odpust iz stanovanjske skupine je lahko izziv, saj se mladostniki po dolgem obdobju ločijo od varnega zavetja. Pojavljajo se dvomi, če jim bo šlo dobro v življenju. Ko pride čas, da se

dokončno osamosvojijo, se lahko pojavi strah, saj so dolgo časa živeli nesamostojno. Obdobje pred samostojnostjo in samostojnim bivanjem je lahko težavno, predvsem za mladostnike, ki so labilni in negotovi. Strah se pojavi že v pripravljeni fazi na odpustitev, ker se bojijo, da se ne bodo znali spoprijemati z izzivi resničnega življenja in da bodo osamljeni, saj so bili vajeni živeti v skupini (Kiehn, 1997, str. 150). Feuser (1995, v Krajncan, 2006, str. 78) pravi, da jih pri odpustu postane še bolj strah, če imajo v odnosu z okoljem slabe izkušnje.

Pred odpustom je nujno potrebno, da se mladostnike nanj pravočasno pripravi, da si lahko oblikujejo družbeno okolje, kamor se bodo integrirali (Kiehn, 1997, str. 151). Tudi ko so še v vzgojnem zavodu, je za integracijo pomembno, da so v stiku z ljudmi iz okolja, v katerem bodo bivali (Krajncan, 2006, str. 78). Če se mladi po polnoletnosti vrnejo v matično družino, je družino treba na to pripraviti (Kiehn, 1997, str. 151).

Delež mladih, ki se vrnejo v družino, je glede na nemške podatke o odpustu majhen (Kiehn, 1997, str. 151). Lorenčič (2006, v Krajncan in Grum, 2013, str. 309) pa je opravil Raziskavo o odpustu iz Mladinskega doma Malči Beličeve, ki je pokazala, da se 59,9 % otrok vrne domov. Drugi pa nadaljujejo življenje v vzgojnih institucijah. V primerjavi z drugim dvema viroma še dva vira, Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj (2016, str. 18) ter Krajncan in Šoln Vrbinc (2015, str. 27), navajata, da se jih tretjina vrne domov, druga tretjina se s pomočjo osamosvoji, zadnja tretjina pa ostaja v stanovanjskih skupinah oziroma vzgojnih zavodih.

Kojič (1995, v Mržek in Krajncan, 2010, str. 306) navede, zakaj bi načrtovali spremljanje mladostnikov po odpustu, in sicer zaradi ovir pri zaposlovanju, ki je učinek vse daljšega nadaljnega šolanja; vse večjega števila mladih, za katere ni bilo mogoče skleniti dogovora za nadaljnje življenje skupaj z družino; možnosti, da se bodo vedenjski vzorci, zaradi katerih so bili nastanjeni, ponovno utrdili, ker nimajo podpore strokovnih delavcev in bližnjih; in neugodnih prostorskih in finančnih razmer, da končajo ali nadaljujejo šolanje zaradi lokacijske razdalje med krajem bivanja in krajem šolanja.

3 FORMULACIJA PROBLEMA

Ko mladi v Vzgojnem zavodu Kranj dopolnijo osemnajst let, zapustijo stanovanjsko skupino. Možnosti nadaljnega bivanja so pogosto omejene, pogoj za bivanje v mladinskem stanovanju v sklopu Vzgojnega zavoda Kranj je nadaljnje šolanje, življenje na svojem pa je za mlade na splošno ovira. Trend je namreč, da mladi zaradi podaljšanega šolanja in finančne odvisnosti od staršev dalj časa živijo pri starših. Nekateri mladostniki pa v primerjavi s svojimi vrstniki po končani obravnavi v vzgojnem zavodu nimajo možnosti življenja pri starših, saj so največkrat ravno neurejene razmere v matičnih družinah razlog za oddajo otroka v vzgojni zavod. Pri odpustu iz vzgojnega zavoda pa ni nujno, da so se razmere doma uredile. Zato je ravno tema o podpori mladostnikov, ki zapuščajo vzgojni zavod, ključna, saj izhajajo iz različnih življenjskih situacij in imajo zato na voljo različen obseg podpore. Prav ta obseg podpore, ki jo dobijo, je ključen za prihodnje odločitve, načine spoprijemanja z izzivi in za kakšne možnosti samostojnega življenja se odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino.

Pogosto se mladi odločijo, da življenje nadaljujejo v vzgojnih ustanovah, kot je mladinsko stanovanje, zaradi finančne nestabilnosti. Življenje na svojem je namreč velik strošek, čeprav bi si, če bi imeli možnost, izbrali drugo obliko bivanja. Ker mladostniki večino časa preživijo v stanovanjskih skupinah, strokovni delavci »nadomeščajo« starše, zato je njihova naloga, da mladostnika pripravijo na samostojno življenje. Tam jih učijo različnih opravil in spretnosti, ki bodo ključna, ko se bodo enkrat osamosvojili.

Korak v samostojnost pa je lahko kljub pripravi izziv. Prehod mladostniki doživljajo na različne načine. Pri načinu doživljanja prehoda pa je ponovno najpomembnejša podpora, ki jo mladostniki dobivajo. Mladostnik potrebuje podporo, da se preizkuša v odrasli vlogi, kako je biti samostojen, in da mu pomaga pri razvijanju veščin in znanj, ki so za samostojno življenje potrebne.

Ta diplomska naloga raziskuje, kako Vzgojni zavod Kranj mladostnike pripravlja na samostojno življenje, saj stanovanjsko skupino pri osemnajstih letih zapustijo. Raziskuje, kakšno podporo socialne mreže dobijo pri odpustu iz stanovanjske skupine, saj je ta ključna pri veliki življenjski spremembi, ko mladostniki vstopajo v samostojnost. Prav tako raziskuje, kako doživljajo končno obdobje v stanovanjski skupini, saj ta za njih lahko pomeni izziv, ker se morajo začeti

samostojno odločati. Nazadnje sem raziskovala še, za kakšne možnosti nadaljnega življenja se odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino.

Čeprav je o mladostnikih iz vzgojnega zavoda napisanih več raziskav in člankov, menim, da bo diplomsko delo prispevalo k osveščanju širše javnosti o potrebah, ki jih imajo mladostniki, ki zapuščajo stanovanjsko skupino, ter bo tudi velik prispevek za vzgojne zavode, saj raziskuje osebne občutke, doživljanja ter njihove želje. Prav tako je namen diplomske naloge dati uvid, da je treba razviti smernice spremljanja mladostnikov po odpustu, saj te smernice trenutno niso urejene. To pa bi mladim omogočalo zanesljivejši prehod v samostojnost, ki je za zdaj še negotov.

3.1 Raziskovalna vprašanja

1. Na kakšen način Vzgojni zavod Kranj mladostnike pripravlja na samostojno življenje?
2. Kakšno podporo socialne mreže imajo mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?
3. Kako mladostniki doživljajo končno obdobje v mladostniški stanovanjski skupini Vzgojnega zavoda Kranj?
4. Za kakšne možnosti življenja se mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino?

4 METODOLOGIJA

4.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna (Mesec idr., 2009, str. 85), saj sem zbrala besedne opise in izkustveno gradivo mladostnikov Vzgojnega zavoda Kranj. Zbrala sem besedne opise, ki se nanašajo na raziskovan pojav, in sicer na življenjski prehod mladostnikov iz Vzgojnega zavoda Kranj v samostojnost, in jih kvalitativno analizirala.

To je empirična raziskava (Mesec idr., 2009, str. 84), saj bom z intervjuji zbrala novo izkustveno gradivo.

4.2 Merski instrument in viri podatkov

Merski instrument, ki sem ga uporabila, je vodilo za delno strukturiran intervju ali predloga ali opomnik (Mesec idr., 2009, str. 240). Vprašanja sem strukturirala vnaprej, vendar sem med intervjujem postavljala dodatna vprašanja, da sem se prilagajala odgovorom intervjuvancev. Vodilo za intervju obsega 21 vprašanj, ki sem jih strukturirala sama in jih zastavila mladostnikom Vzgojnega zavoda Kranj. Uporabila sem vrstni red vprašanj glede na vsebinske enote.

4.3 Populacija in popis populacije

Populacijo predstavljajo mladostniki iz Vzgojnega zavoda Kranj, ki so živeli v stanovanjski skupini v marcu 2023. Mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj predstavljajo eno stanovanjsko skupino, to je šest mladostnikov. Opravila sem popis populacije, saj je populacija majhna.

4.4 Zbiranje podatkov

Metoda, ki sem jo uporabila za zbiranje podatkov, je neposredno ustno spraševanje (Mesec, 2009 idr., str. 213). Spraševanje je bilo delno standardizirano, saj sem uporabila vnaprej strukturirana vprašanja, ki so se prilagajala intervjuvancem (Mesec, 2009 idr., str. 217).

Pri vzgojiteljih Vzgojnega zavoda Kranj sem se 1. decembra 2022 pozanimala, če za opravljanje intervjujev z mladostniki potrebujem soglasja staršev, vendar so ta pridobili že ob vključitvi v vzgojni zavod, zato jih nisem potrebovala.

Z vzgojitelji sem se nato 13. februarja 2023 dogovorila za termine intervjujev in tudi za vrstni red mladostnikov iz stanovanjske skupine, kdo in koliko jih bo intervjuvanih na določen dan. Zbiranje podatkov sem opravila osebno, in sicer s šestimi mladostniki v stanovanjski skupini Kranj od 2. do 8. marca 2023.

Pred intervjujem sem se z mladostniki dogovorila za soglasje za snemanje pogovora in jih obvestila o anonimnosti intervjuja.

4.5 Obdelava podatkov in analiza

Podatke sem obdelala na kvalitativen način. Najprej sem naredila transkripcijo intervjujev, da so bili podatki bolj pregledni in jih je bilo lažje analizirati. Vseh šest intervjujev sem označila s črkami A, B, C, D, E in F, nato sem označila izjave, in sicer s številko intervjuja in zaporedno številko izjave. Tako sem dobila enote kodiranja. Oznake in izjave sem razporedila v razpredelnico za odprto kodiranje in za vsako izjavo posebej določila pojem, kategorijo, nadkategorijo in temo. Potem sem se lotila osnega kodiranja, pri katerem sem zapisala teme, pod vsako temo pa še nadkategorije, kategorije, pojme in oznake izjave. Nato sem oblikovala še ugotovitve (Mesec, 2007, str. 27–35). V nadaljevanju je primer odprtega in osnega kodiranja, ki pa je v celoti v prilogah.

Tabela 1: Primer odprtega kodiranja

D5	Da skrbiš sam zase	Skrb zase	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D6	To se v bistvu sam pripraviš	Samostojna priprava	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D7	Ker moraš sam kuhati	Samostojno kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
D8	Sam si prati perilo	Samostojno pranje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
D9	Rabiš skrbeti za svoje stvari	Skrb za lastnino	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost

Primer osnega kodiranja:

➤ DOŽIVLJANJE ODPUSTA

- Slabost odpusta
 - Zaskrbljenost
 - Zaskrbljenost o možnosti pogovora z novimi vzgojitelji (A58)
 - Zaskrbljenost (A90, B74, F80, C67, C68)
 - Zaskrbljenost zaradi slabih učnih navad (A91)
 - Zaskrbljenost zaradi neurejenosti sobe (A92)
 - Zaskrbljenost zaradi slabega počutja s starši (B77)
 - Zaskrbljenost v primeru pomanjkanja pomoči (C69, C70)
 - Beg pred problemi (C71)
 - Zaskrbljenost zaradi navezanosti na stanovanjsko skupino (F82)
 - Naklonjenost
 - Naklonjenost vzgojiteljem iz stanovanjske skupine (A60, B68, F76)
 - Naklonjenost do stanovalcev (A87, B94, B110, F79)
 - Slabo počutje:
 - Slabo počutje ob misli na odpust (A79, B67, B81)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini (F74)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini zaradi lastne sobe (F75)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini zaradi priročne lokacije (F77)
 - Šok pri odpustu (F83)
 - Strah pred zapadlostjo na napačne poti (F84)
 - Žalost na dan odpusta (F85)
 - Pogrešati
 - Pogrešati vzgojitelje (A80, A84, A102, B88, E74, F87)
 - Pogrešati lastno sobo (A103, F88)
 - Pogrešati družbo (C65, C66, C75, C76)
 - Pogrešati stanovanjsko skupino (F82)
 - Pogrešati dinamike kuhanja (F90)
 - Imeti rad red (B95, B97, B98)
 - Brez možnosti pogovora doma (C87)
 - Pogovor v stanovanjski skupini (B85, B86, B87, B111, B112, C64, F78)
 - Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju

- Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju (A104)
- Želja ostati
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti (A125, A126, A127, F89)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi dobrega počutja v njej (B107)
 - Mešana čustva glede časa zapustitve stanovanjske skupine (E82)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi prezgodnega odhoda (E85)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi navajenosti (E86)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini do polnoletne starosti (F96)
 - Pomoč s šolo (C85)
 - Pomoč pri razumevanju slovenščine (C86)
 - Slabše učenje zaradi dostopa do telefona (C88)
 - Boljše učenje zaradi nedostopnosti telefona v stanovanjski skupini (C89)
- Najemnina
 - Najemnina v mladinskem stanovanju (A128)
- Neopredeljenost doživljanja odpusta
 - Mešana čustva (C61, C62)
- Prednost odpusta
 - Veselje
 - Manj kuhanja (A98)
 - Manj pospravljanja (A99, A119, A120, C63, C72, C77)
 - Brez slabega počutja pri odpustu (D54)
 - Sreča pri odpustu (D61, E58)
 - Nezadovoljstvo v stanovanjski skupini (D62, D64, D75)
 - Aktivnosti po odpustu (B82, B83, C99, D70, E70, E71, E72, E73)
 - Veseliti se odraslega življenja (F86)
 - Tišina zvečer (A93)
 - Brez vpitja (A95)
 - Brez teženja (A96, E59)
 - Brez toženja (A97)
 - Pogovor z odraslimi osebami v mladinskem stanovanju (A100)
 - Dodatne prednosti v mladinskem stanovanju (A105)
 - Naveličanost
 - Naveličanost stanovalcev (A81, A85, A86, A88, A89, D77, D78)

- Naveličanost pravil (A82, D66)
- Naveličanost stanovanjske skupine (A83)
- Napornost v stanovanjski skupini (A129, B96)
- Vpitje (A94, A101, A118)
- Naveličanost nadzora (D74, D76, E60, E75)
- Nenavezanost na vzgojitelje (D82)
- Lahka prekinitev stikov z vzgojitelji (D83)
- Razporejanje časa
 - Želja po samostojnem razporejanju časa (A106, A107, A110, A112, A115, A116, B100, B101, B102, C73, C74, D73, E61, E62, E63, E69, F93)
 - Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom (A113, A108, A109, A111, B99, D65, D63, D71, D72, D79, D80, E64, F91, F92)
 - Lakota ponoči (A114, D81)
- Zaskrbljenost
 - Brez zaskrbljenosti (D67, E65, E66, E67, E68)
- Želja zapustiti
 - Želja čim prej zapustiti stanovanjsko skupino (D89)
 - Neutemeljen razlog bivanja v stanovanjski skupini (D90, D91)
 - Doma boljše v primerjavi s stanovanjsko skupino (D92)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi dolgčasa (E83)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi navajenosti na skupinsko dinamiko (E84)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi želje po izkušnji odraslosti (F97)
- Kriteriji odpusta
 - Starost
 - Dopolnjena polnoletnost (A121, C78, E76, F94)
 - Nekaj s starostjo (B106)
 - Lastna odločitev o odpustu pri polnoletnosti (A122, E77)
 - Odhod v mladinsko stanovanje v primeru polnoletnosti (E78)
 - Vedenje
 - Brez odpusta v primeru namestitve zaradi nadaljevanja z nesprejemljivim vedenjem (A123)
 - Odpust v primeru nesprejemljivega vedenja po namestitvi zaradi neurejene družinske situacije (A124)

- Znati biti samostojen (B103, D87, D88, F95)
- Primerno vedenje (B104, D84, D86)
- Ocenjevanje pripravljenosti (C83)
- Pogovori o pripravljenosti (C84)
- Odpust v primeru nasilja (E80, E81)
- Šola
 - Končati s šolanjem (B105, D85)
- Zdravje
 - V primeru intenzivnosti težav v drug zavod (C79)
 - Boljše mentalno počutje (C80)
 - Odpust v primeru odvisnosti (C81, C82, E79)

5 REZULTATI

V raziskavi je sodelovalo šest mladostnikov Vzgojnega zavoda Kranj. Rezultate sem predstavila po temah, ki sem jih dobila s kodiranjem.

5.1 Priprava na samostojnost

Prva tema, ki me je zanimala, je, kako Vzgojni zavod Kranj pripravlja mladostnike na samostojnost.

Kar pet od šestih sogovornikov meni, da jih Vzgojni zavod Kranj pripravi na vsa področja:

»Mene pripravijo na vse, na čisto vse,« A15, saj je cilj vzgojnega zavoda, da jih pripravijo na samostojno življenje: »ker je v bistvu tudi njihov cilj,« F38. Eden izmed sogovornikov pa meni, da ga ne pripravi na vsa področja: »Zdi se mi, da te na vse ravno ne pripravijo,« D12, je mnenja, da se v zavodu ni ničesar naučil, česar že ni znal: »Jaz se nisem naučil nič, D27, vse isto znam kot prej,« D28.

Prav tako trije pravijo, da je področje priprave ravno samostojnost: *»Pripravijo nas na to, kako biti samostojen,« D1, četrta sogovornica pravi, da jih pri tem spodbujajo, da bodo iznajdljivi: »Spodbujajo nas, da smo samostojni, C21, in da se bomo tudi sami znašli v življenju,« C22. Taka priprava na samostojnost, kot pravita dve sogovornici, se kaže pri samostojnosti pri prevozi, saj sami hodijo na avtobuse: »Pripravijo nas na to, da sami na avtobuse hodimo, da smo čim bolj samostojni, B6, tako, da si znamo organizirati prevoze,« B7, čeprav ena izmed njiju izraža željo po pomoči pri odhodu na avtobus, ker jo je strah, saj si ne zna organizirati prevoza. Prav tako se kaže pri plačevanju položnic: »potem če imaš kaj za plačati, položnice, da greš na pošto,« C3. Eden izmed sogovornikov poudarja, da jih pripravijo na pomembna področja v življenju in da so v stanovanjski skupini samostojni: »ker tukaj, kjer živimo, probamo biti več ali manj samostojni, D35, saj je to tudi namen te skupine,« D36. To navaja tudi druga sogovornica, pravi, da vzgojitelji pustijo, da so sami. Vsi sogovorniki na ključno vprašanje »Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje?« odgovarjajo pritrdilno.*

Sogovorniki navajajo, na katera področja jih Vzgojni zavod Kranj pripravlja, in sicer trije sogovorniki menijo, da jih pripravljajo na skrb zase: *»Najbolj je pomembno tukaj, da te oni naučijo, da si ti sam zase, da moraš znati sam zase poskrbeti,« F57, eden izmed njih prav tako dodaja, da jih učijo, da skrbijo za svojo lastnino: »rabiš skrbeti za svoje stvari,« D9. Dva*

sogovornika pravita, da se tam naučijo reda »in se naučiš nekega reda, A4«, ista dva sogovornika pravita, da jih pripravljajo na samostojno življenje s pravili.

Trije sogovorniki kot področje priprave navedejo tudi šolanje, in sicer dva navajata, da jim strokovni delavci v stanovanjski skupini pomagajo pri učenju in razumevanju snovi, če potrebujejo pomoč: »Za učenje pa tudi, če rabiš kakšno pomoč, ti razložijo, tam delaš vaje, C8. Če pa ne razumeš še vedno, ti pomagajo,« C9, drugače pa so pri šolskem delu samostojni »V bistvu več ali manj sam delaš, D22, razen če potrebuješ pomoč, ti pomagajo in ti razložijo kakšno stvar, D23, ali pa pač zrihtajo pomoč, D24«. Ena izmed intervjuvank meni, da jo učijo pomembnosti šolanja: »Na šolo te pripravijo na način, da veš, da ti je šola pomembna, A7, da veš, da moraš v šolo hoditi,« A8. Prav tako meni, da ji strokovni delavci pomagajo pri odločitvi za nadaljnje obiskovanje šolanja in izbiri poklicne poti: »Pregledovali smo opcije, kakšni faksi obstajajo, A10, in smo se potem pogovarjali,« A11.

Štirje sogovorniki govorijo tudi o službi kot področju priprave, ena sogovornica meni, da ji vzgojni zavod ne pomaga iskati službe, medtem ko drug sogovornik navaja, da so mu pomagali najti službo. Tretja sogovornica pa meni, da službo pomagajo najti v primeru nezadovoljstva s službo. Dva izmed sogovornikov pravita, da imajo možnost pogovora s strokovnimi delavci glede službe: »Z njimi se lahko pogovarjaš o tem, kako ti je bilo na delu,« E14. Ena sogovornica pravi, da je priprava na zaposlitev slabša, saj se o zaposlovanju malo pogovarjajo. Predlaga pa izboljšave, in sicer s pogovorom in organiziranimi delavnicami: »in bi to izboljšala tako, da bi se več o tem pogovarjali, B11. Lahko bi naredili tudi kakšne take delavnice, kjer bi se pogovarjali o tem,« B12. En izmed sogovornikov meni, da jih na zaposlitev pripravljajo, in sicer s spodbujanjem pri iskanju študentskega dela: »Na zaposlitev tudi, E12, tako da te spodbujajo, da bi šel na študentsko delo,« E13.

Področje priprave je tudi osebni razvoj, kot to navajata dve sogovornici, in sicer obe menita, da se v stanovanjski skupini naučijo, kaj je prav in kaj narobe: »ampak se vzgojitelji pogovarjajo z nami, nam povejo, kaj je okej in kaj ni okej, da veš, kaj je prav in kaj narobe,« A18, saj je po mnenju ene izmed njiju tudi cilj bivanja v stanovanjski skupini osebni razvoj in celjenje ran. Pogosto se poudarja tudi učenje razvijanja in spreminjanja načina razmišljanja, ki vključuje pozitivno razmišljanje, sebi v prid: »Tukaj ti oni pomagajo spremeniti razmišljanje, na način, da

je tebi v prid, A17. Ne pustijo ti, da razmišljaš negativno, A20. Pa skos so mi pomagali razumeti, kako naj ne razmišljam o temu in naj v stvareh najdem vedno kakšno dobro stvar,« A22.

Druženje je prav tako področje priprave, pri katerem jih vzgojitelji spodbujajo: *»Pripravijo te na to, da se družiš oz. te spodbujajo pri temu, da se družiš,« A19*, in sicer pri intenzivnejšem druženju in pogovarjanju: *»da se bolj družiš, D30, in pogovarjaš, D31«*. To pa jim omogoča zmanjšana uporaba telefonov, ko so v stanovanjski skupini: *»ker nimamo toliko časa teh telefonov, da bi skos gor viseli, ampak se družimo in tako naprej,« D32.*

Vzgojitelji jih po besedah dveh sogovornikov pripravljajo na prihodnost, in sicer na življenje na svojem: *»Na to nas pripravljajo, zato da ko bomo nekoč živeli na svojem,« B35*. Prav tako eden izmed njiju izpostavi učenje prilagajanja stanovalcem: *»da znaš živeti z nekomu, ker tukaj nismo sami, so še drugi, ki stanujejo tukaj,« D26*. Tretja sogovornica pa pripravo na življenje na svojem vidi v učenju urejenosti svojega doma: *»zato da ne boš imel potem doma razmetano,« E2.*

Kot področje priprave trije sogovorniki izpostavljajo odnose, prvi sogovornik je povedal: *»Pripravljajo te tudi na medosebne odnose,« D25*. Druga sogovornica je izpostavila, da se iz napak v odnosih zdaj uči in ima zato boljše odnose, tretja sogovornica pa pri odnosih izpostavlja predvsem učenje prilagajanja drugim, kot tudi, da se učijo vzpostavljanja in vzdrževanja stikov z vrstniki.

Tudi partnerstvo je eno izmed področij, in sicer jih pripravljajo tako na prva partnerstva kot na prihodna razmerja s partnerji. Poudarek je na povezanosti in skupnem opravljanju opravil: *»da se bomo znali s partnerjem povezati, B36, in skupaj delati to, kar delamo tukaj, da npr. kuhamo, pospravljamo,« B37.*

Kot pomanjkljivost en sogovornik navede prosti čas, saj se mu zdi, da imajo v stanovanjski skupini premalo aktivnosti. Sicer vzgojitelji jih organizirajo, vendar premalokrat. Izboljšavo vidi v vzgojiteljevih spodbudah pri prostočasnih aktivnostih, v omogočanju več prostega časa in v stanovalcem prilagojenem urniku: *»ne spodbujajo te pri tem, da bi ti rekli, da naj gremo malo ven, D18. To bi lahko izboljšali s tem, da bi nam dali več prostega časa, D19, da bi urnik spremenil, da bi nam bolj ustrezal,« D20.*

Navajajo tudi veščine, ki se jih v vzgojnem zavodu učijo, dve izmed sogovornic navedeta razporejanje časa, pri čemer je ena bolj uspešna: *»Tudi čas si znam bolje organizirati, npr. učne*

ure imamo ob določenemu času,« B27, druga manj: »Razporejati časa še kar ne znam, ker ful prokrastiniram A25. To še ne znam, ampak sem jaz kriva, ker vedno zavlačujem s stvarmi,« A26.

Prav vsi kot večšine navedejo opravila, kot so kuhanje, pospravljanje, pranje oblačil, pomivanje. Štirje navajajo, da so pri kuhanju samostojni: *»Tako, da sam kuhaš za kosilo,« E7, posamezniki pa omenijo tudi samostojno pospravljanje in pranje. Glede kuhanja dva navajata že preteklo znanje: Kuhat sem že prej znala, zdi se mi, da isto znam kuhat kot prej,« A28, dve pa sta se bolje naučili kuhati v stanovanjski skupini: »Učijo nas, kako kuhati, F2, jaz prej nič nisem znala kuhati,« F3. Za pospravljanje dva sogovornika navedeta, da imajo v stanovanjski skupini organizirano generalno pospravljanje prostorov: »Imamo tudi generalke, moramo očistiti prostore in za naše sobe poskrbeti,« C14. Eden izmed njiju izpostavi nezadovoljstvo z nadzorom vzgojiteljev nad pospravljanjem: »Težijo ti, da pospraviš, E3. Za tabo stojijo in govorijo, kaj je narobe. Pridejo preverjati in povejo, to in to je narobe,« E4, čeprav izpostavi, da v preteklosti pospravljati ni znal: »Pospravljati sem se naučil boljše, E16. Jaz prej nič nisem znal sploh pospravljati,« E17. Nazadnje glede pospravljanja dva sogovornika navedeta še, da morajo v stanovanjski skupini za seboj pospravljati: »Če razmečemo, moramo pospraviti za sabo,« B25.*

Kot pomembne veščine dva sogovornika navajata tudi socialne veščine, ki se jih v stanovanjski skupini učijo: *»Mogoče malo bolj znam k ljudem pristopati, ne pa ful,« D33.*

Organiziranost je prav tako veščina, na katero opozorita dva sogovornika. En sogovornik, ki ima težave z organiziranostjo, izpostavi pomoč vzgojiteljev pri organiziranosti pri šoli in obveznostih: *»Pa še na organizacijo tako, E9, da ti pomagajo in ti pokažejo, kako se organizirati, E10. Organizirajo te glede šole pa svojih obveznosti,« E11. Pomoč vzgojiteljev pri organiziranosti pa druga sogovornica izpostavi z nasveti: »Na delavnost te pa pripravijo z organizacijo, F14, ker jaz imam tako visoke cilje in mi včasih povejo, da to je pa preveč in naj se boljše zorganiziram,« F15.*

Tudi varčevanje z denarjem je veščina, ki jo usvojijo s pozornim ravnanjem z denarjem, v nasprotnem primeru jim vzgojitelji denar vzamejo: *»Kar se tiče varčevanja denarja, greš v trgovino in moraš vseeno paziti, kaj kupiš, za kaj porabiš določen denar, F33. Tudi, če svoj lasten denar preveč zapravljaš, ti povejo, ti ga vzamejo,« F34.*

5.2 Podpora

Naslednja tema, ki me je zanimala, je podpora socialne mreže mladostnikom pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine.

Mladostniki so obseg podpore, ki mislijo, da ga bodo imeli, navajali različno. Govorili so o podpori vzgojiteljev, lastni podpori, podpori bližnjih, primerjali svojo podporo s podporo vrstnikov, podpori socialne mreže in nekateri so izpostavili tudi pomanjkanje podpore pri prehodu zapustitve.

V stanovanjski skupini med bivanjem dobivajo podporo vzgojiteljev, in sicer pet sogovornikov navaja, da jo dobivajo v obliki nasvetov: *»Dali so mi ful nasvetov in podobnih stvari,« A23.*

Nasvete dobivajo, ko imajo probleme: *»Če imam jaz kakšen problem, pri meni je problem, da večkrat napačno gledam na situacijo, ali pa enemu vrstniku zamerim kar tako. Oni ti znajo pa ful dobro to razložiti, ti dajo res dobre nasvete,«* dobivajo jih o odnosih in o ljubezni. Prav tako dva sogovornika menita, da bosta nasvete vzgojiteljev dobivala tudi med odpustom: *»Mislim, da mi bodo svetovali, kaj in kako naprej, kako se odločiti za naprej,« B66.*

Pogosta kategorija, ki se je pojavljala pri vseh sogovornikih, je bila vzdrževanje stikov z vzgojitelji po odpustu. Tukaj so mnenja glede vzdrževanja stikov z vzgojitelji deljena. Po eni strani so pesimistični, kar pet jih izpostavi pesimistični pogled na podporo vzgojiteljev pri odpustu. Štirje menijo, da jim bodo vzgojitelji težko v oporo po odpustu, saj bodo, ko bodo odšli, vzgojitelji dobili novo skupino otrok in zato ne bodo imeli časa: *»Če bi imel kakšno težavo, dvomim, da bi se lahko šel nazaj k njim pogovoriti, ker dobijo nove otroke,« E57.* Dva sogovornika po odpustu ne bosta vzdrževala stikov z vzgojitelji, eden je brez želje po tem: *»Jaz osebno ne bom želel obdržati stikov, verjetno,« D58,* druga pa ne, saj se zaradi odhoda v mladinsko stanovanje po odhodu čuti izločeno iz stanovanjske skupine: *»Ko pa grem enkrat tja, jaz nisem več del te skupine, oni se nimajo več kaj ubadati z mano,« A75.* Ena izmed njih pesimistično navaja nemožnost podpore vzgojiteljev zaradi naveličanosti: *»Na vzgojitelje, ko greš iz stanovanjske skupine, bolj težko, ker ko gremo ven iz zavoda, nas imajo že dosti,« B40.* Ena izmed njih ne ve, če dobijo podporo po odpustu: *»Ne vem, C55. Od tega se nič ne pogovarjamo, C56. Mogoče se to drugi pogovarjajo, ampak jaz ne,« C57.* Prav tako pa je en sogovornik najbolj pesimističnega mnenja, da podpore vzgojiteljev po odpustu ne dobijo več: *»To pa ne več. Ker takrat se oni tebe odrešijo. Nisi več pri njih v oskrbništvu. Potem ne rabijo*

več skrbeti zate,« E55. Po drugi strani pa isti mladostniki ohranjajo tudi bolj pozitiven pogled na vzdrževanje stikov z vzgojitelji po odpustu. Pozitiven pogled ohranjajo vsi sogovorniki. Štirje menijo, da bi bila podpora vzgojiteljev pri prehodu zapustitve mogoča: »Se mi zdi, da bom lahko imel še stik z njimi, če bom rabil,« D56. Prav tako bi si dve sogovornici med prehodom želeli vzgojiteljevo oporo: »Vzgojitelji pa bi mi bili lahko najbolj v oporo, ker se lahko na njih obrneš,« C48. Trije menijo, da bi stike z njimi ohranjali po telefonu: »Lahko bi poklicala te vzgojitelje tukaj,« A77. Pozitivni pogled ohranja tudi možnost obiskovanja vzgojiteljev po odpustu: »Lahko bi pa še prišel na obisk k njim,« E56, saj trije sogovorniki navajajo, da tudi bivši mladostniki iz zavoda z vzgojitelji ohranjajo stike: »Ko sem jaz ravno prišla, je ena ravno odšla in sem bila prisotna, ko so ji rekli, da lahko pride na kavico vedno, da so vedno lahko v stiku. Pogovarjali so se na ta način, da se je videlo, da so se že ful pogovarjali o tem,« F73.

Podporo vzgojiteljev mladostniki vidijo tudi v obliki pomoči. Pomoč in podpora potekata s pogovorom: »karkoli se lahko pogovarjaš,« B92, o težavah: »in ti dajo možnost, da daš vse probleme ven iz sebe,« C51, skupnem iskanju rešitve: »Probamo skupaj najti rešitev,« B93, in dobrih izidih. Usmerjajo jih za prihodnost, da izpostavljajo njihove napake in dajo predloge za izboljšavo: »povejo, če imaš kakšne napake, F27, in kako bi jih izboljšal,« F28. Dve sogovornici bi med prehodom zapustitve želeli podporo v obliki pogovora z vzgojitelji: »V oporo bi mi bilo, da bi se nekdo z mano pogovarjal, tako kot se naši vzgojitelji tukaj,« A59. Dve sogovornici pogovor prav tako vidita kot način, s katerim jih vzgojitelji pripravljajo na samostojno življenje: »Pripravijo te tako, da se zmeniš za dan, ko se boste dobili in se z njimi pogovarjaš,« C4. Dva navajata, da se z vzgojitelji prav tako pogovarjajo o odpustu.

Podpora vzgojiteljev poteka tudi z veliko spodbujanja: »ful nas veliko spodbujajo,« C40, k dobrim izidom in uspehu med zapuščanjem stanovanjske skupine: »Ja, spodbujajo me k temu, da bo vse v redu, da mi bo uspelo,« A74, in z razumevanjem: »Meni se tudi zdi, da je kdaj v stanovanjski skupini tudi ful boljša podpora, C37, ker nas vzgojitelji razumejo,« C38.

Dva sogovornika navajata drugo obliko podpore, in sicer lastno podporo. Sogovornica se bo med zapustitvijo stanovanjske skupine lahko obrnila le sama nase: »Obrnila se bom lahko nase, A37. Zunaj nimam nobenega, ne na družino, ne na prijatelje,« A38. Prav tako ima željo po odvisnosti od same sebe. Drugi sogovornik pa lastno podporo navaja v denarnem smislu, saj bi med

prehodom potreboval denar, ki bi ga sam zaslužil: *»Denar, samo denar bi rabil, E43. Zaslužil bi ga pa tako, da delam,« E44.*

Med intervjuji sogovorniki spregovorijo o podpori bližnjih, in sicer družine, rejnikov in prijateljev. Štirje navajajo možnost podpore prijateljev med zapustitvijo stanovanjske skupine, in sicer ena sogovornica navede, da bi njihovo podporo dobila z obiski in pogovorom: *»Na prijatelje, C25, lahko bi jih šla obiskati, C26, se z njimi pogovarjati,« C27.* Druga sogovornica pa izrazi žalost, izgubo stika s prijateljico in željo po njeni podpori: *»zato ker od kar nismo več ful blizu, se nič več ne pogovarjava, B60. Zato bi mi bilo ful dobro, da bi imela njeno podporo, ko bi zapuščala stanovanjsko skupino,« B61.* Mnenje glede podpore družine pa se razlikuje, nekateri čutijo pomanjkanje podpore družine: *»Od doma nimam nikogar,« A47,* in sicer štirje. Vsak navede svoj razlog za pomanjkanje podpore družine, in sicer ker nimajo možnosti bivanja doma po odpustu; ker nimajo čustvene podpore: *»Od staršev bi si želela emocionalne podpore, C52, ker je nikoli nisem dobila, C53. Pri nas je tako, da ta podpora ni ravno normalizirana, nanjo se gleda, kot da je ne potrebujemo, ker smo dovolj močni, da lahko preživimo brez tega,« C54;* in ker nimajo možnosti pogovora o odpustu zaradi njihove odsotnosti: *»Mojega očija tako ali tako ni, se ne morem z njim nič pogovoriti, E46. On se ne pogovarja o takih stvareh,« E48.* Nekateri menijo, da od nekaterih družinskih članov podporo vendarle imajo, dve sogovornici omenjata podporo starih staršev oziroma starega starša, trije navajajo podporo staršev oziroma starša: *»Jaz bom šel tako ali tako domov, zato bi rekel, da na starše,« D38,* en sogovornik podporo sestre, ena sogovornica pa podporo rejnikov, od katerih bi si želela podpore v obliki nasvetov, finančne in čustvene podpore: *»Rabila bi rejnike, da bi svetovali, kaj in kako narediti, B54. Svetovali pa bi mi glede vsega, B56, oz. bi mi pomagali npr. tudi z denarjem, B57. Seveda pa tudi psihično podporo, B58.* Tri sogovornice imajo željo po večji podpori družine v obliki čustvene podpore: *»Želela bi si več podpore mojega očeta, A66. Od njega pa bi si želela podpore, ker je pač moj oče, kdo si pa noče podpore od očeta, A68,* ali pa te želje sploh nimajo: *»ker jaz bolj nočem imeti podpore od svojih staršev in jih niti ne poznam toliko časa,« B51.*

Na vprašanje *»Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?«* sogovorniki odgovarjajo različno, in sicer jih polovica trdi, da je obseg dobljene podpore vrstnikov odvisen od družinske situacije: *»Najprej je odvisno, kako je pri njih doma. To pa je zelo različno,« A51.* Trije

sogovorniki navajajo, da bi imeli enak obseg podpore kot vrstniki: »v primerjavi z mojimi npr. bivšimi sošolci, bi jo imela enako kot pa oni,« A56. Trije sogovorniki menijo, da imajo vrstniki večjo podporo družine: »Na splošno pa bi imeli oni večjo podporo družine,« B50. Dve sogovornici se strinjata, da primanjkljaj podpore družine nadomestijo vzgojitelji: »S strani zavoda, tako kot jo imajo oni s strani staršev,« A57. Dve pa vidita v primerjavi s podporo vrstnikov prednosti tudi v podpori stanovanjske skupine: »Zdi se mi, da imamo glede takšne podpore prednost,« C41, in sicer da je podpore več in je boljša: »Meni se tudi zdi, da je kdaj v stanovanjski skupini tudi ful boljša podpora,« C37.

Glede socialne mreže pa polovica izrazi željo po denarni podpori: »Socialna mreža bi mi lahko tako pomagala, da bi mi dali denar, E34. Hkrati pa se dva izmed sogovornikov pridružujeta mnenju tretjega in pravijo, da imajo zadosti podpore socialne mreže: »Od nobenega si ne bi hotel več podpore, ker mislim, da jo že zdaj dobivam dovolj. Imam čisto dovolj podpore,« D53.

5.3 Doživljanje odpusta

Mladostniki doživljajo tako slabosti kot prednosti odpusta.

Med slabosti odpusta navajajo slabo počutje ob misli na odpust: »Mogoče mi bo malo hudo,« B67, saj se v stanovanjski skupini počutijo dobro: »Meni je tukaj lepo,« F74. Navajajo tudi šok, strah in žalost pri odpustu: »Tisti dan po moje ne bom tako vesela, ker bo jokala, ker bom mogla iti, F85. Potem pa bi se veselila bolj odraslega življenja,« F86.

Štirje navajajo zaskrbljenost pri odpustu zaradi različnih razlogov, kot so pogovor z vzgojitelji v mladinskem stanovanju: »Ko bom šla v mladinca, me skrbi to, da tiste vzgojiteljice, ki bodo tam, da se ne bodo znale tako dobro pogovarjati, kakor te tukaj,« A58; ker se s starši slabo počutijo; ker imajo slabe učne navade: »Skrbi me šola, ker nimam navad, da bi se učila,« A91 in če bi potrebovali pomoč pa te ne bi imeli: »Najbolj me skrbi pri tem, kako bom jaz potem bolj samostojna, ker kdaj rabim pomoč, C69 in če je ne bom mela od nikogar, kako bo šlo to,« C70.

V stanovanjski skupini tri sogovornice pravijo, da so postale naklonjene vzgojiteljem: »Mogoče mi bo malo hudo, B67, ker imamo ful dobre vzgojitelje,« B68, in stanovalec: »Tukaj so pa super nekateri vrstniki,« B110, to pa vidijo kot slabost pri odpustu.

Marsikaj bodo pogrešali, ko bodo zapustili stanovanjsko skupino, in sicer štirje bodo pogrešali vzgojitelje: »Drugače bom pa vzgojitelje najbolj pogrešala,« A84, stanovanjsko skupino, lastno

sobo, red in družbo: »Najbolj bom pogrešala družbo, C75. Sploh to povezanost,« C76. Prav tako tri sogovornice navajajo, da imajo v stanovanjski skupini možnost pogovora, doma pa te možnosti ni: »Tudi zato, ker če bi šla domov, bi bila tako sama in se ne bi imela s kom pogovarjat,« C87.

Pet sogovornikov navaja različne razloge, zakaj bi ostali v stanovanjski skupini dalj časa, razlogi so preskrbljenost: »Po eni strani bi rada bila tukaj čim dalj časa, ker sem preskrbljena za sto procentno, A125. Skos imam za jest, A126, vse imam,« A127, dobro počutje v njej, navajenost na stanovanjsko skupino, pomoč s šolo in ostajanje do polnoletnosti: »Jaz bi bila do ene osemnajstih let, ne bi zdaj še šla,« F96.

Po drugi strani pa navajajo veselje in srečo pri odpustu, in sicer ker bodo manj kuhali, pospravljali: »Po eni strani se veselim, ker ne bom potrebovala teh generalk vsak dan delati,« C63, imeli več prostega časa za aktivnosti: »Tega, da bom lahko sam razpolagal s časom, E69. Takrat bom šel ven v gozd in šel loviti ribe, E70. Potem bom šel tudi v Woop skakati, E71. Tudi veselim se, da bom lahko več igrice igral, E72, ker sem tukaj omejen z eno uro na dan,« E73 in odraslega življenja: »Potem pa bi se veselila bolj odraslega življenja,« F86. Prav tako se veselijo tišine, ker je prisotno vpitje stanovalcev. Dva sogovornika navajata tudi, da bosta vesela, ko bosta odšla, ker jima ne bo nihče več težil: »Srečno, E58, zato ker mi noben več ne bo težil,« E59.

Dva sogovornika glede odpusta nista zaskrbljena: »Ne, ne skrbi m, E65. Jaz mislim, da me nič ne bi skrbelo, ker mislim, da bo vse v redu, E66. Kakor bo, bo, E67. Imam tak občutek, da bo, sem pozitivec,« E68.

Polovica jih navaja, da so naveličani, in sicer stanovanjske skupine, saj dve sogovornici rečeta, da je tam biti naporno: »Včasih je tukaj naporno,« B96. Prav tako so naveličani pravil: »Pa kakšna pravila mi grejo na živce,« A82, stanovalcev: »Po eni strani pa sem ful vesela, da grem od tukaj, ker mi grejo oni, s katerimi živim, na živce, A81, in nadzora: »Skos za mano hodijo, ko pospravljam, me nadzorujejo,« E60.

Glede razporejenega časa v stanovanjski skupini vsi sogovorniki navajajo željo, da bi samostojno razporejali čas: »Ni mi pa všeč, da imam red pri učenju, ker se včasih boljše počutim, če se učim ne ob določeni uri, B99, ampak takrat ko se jaz spravim učiti, B100. Ni mi všeč, da se moramo

dve uri učiti, ker jaz se dve uri dobesedno ne morem učiti,« B101, saj so nezadovoljni s točno določenim časom, ki jim ga razporejajo vzgojitelji: »Tukaj vse tako na uro, D71, če se nekaj posebej ne zмениš, moraš tako delati, kot so pravila,« D72. Zaradi določenega urnika prehranjevanja dva skrbi, da bosta ponoči lačna: »in kaj če jaz ob pol enajstih lačna postanem,« A114.

Stanovanjsko skupino želijo zapustiti zaradi neutemeljenega razloga: *»Jaz bi jo rad čim prej zapustil, D89. V bistvu jaz sploh nimam tako tehtnega razloga, da sem tukaj kot pa drugi, D90. Imam razlog, ampak niso pa stvari tako hude, da zdaj ne bi mogel biti doma,« D91, ker jim je dolgčas, so že navajeni na skupinsko dinamiko: »Čim dlje ne bi, ker bi mi bilo že dolgčas, E83, in bi se že vsega preveč navadil, celega delovanja skupine,« E84, in zaradi želje po izkušnji odraslosti: »Zapustila pa bi jo, ker bi bila to še vseeno zame prelomnica odraslega življenja, ne morem biti tukaj do 25 leta,« F97.*

Na vprašanje *»Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?«* navajajo kriterije, kot so starost, vedenje, šolanje in zdravje. Pet sogovornikov pove, da je kriterij starost, štirje izmed teh povejo, da morajo postati polnoletni: *»Dovolj odrasel moraš biti, torej osemnajst moraš biti,« F94, medtem ko ena sogovornica ne ve točno, kolikšna je starostna omejitev. Ko si polnoleten, se sam odločiš, če želiš v stanovanjski skupini ostati še nekaj časa ali oditi ven, lahko tudi v mladinsko stanovanje: »Osemnajst moraš biti star, E76, takrat se sam odločiš, če si želiš iti ven, E77. Če nočeš iti ven, počakaš do novega šolskega leta in te dajo v mladinsko stanovanje,« E78. Prav tako vsi navajajo kriterij vedenja, in sicer trije sogovorniki pravijo, da moraš znati biti samostojen: »Odgovoren, da se lahko sam organiziraš, da opraviš vse naloge, da se lahko zanesejo nate, da ne boš, kaj neumnega naredil, F95. Prav tako se primerno vesti: »Mislim, da pa se morajo isto primerno obnašati,« D86. Odpuščeni so prav tako v primeru nasilja. Med bivanjem v stanovanjski skupini pa vzgojitelji ocenjujejo njihovo pripravljenost na samostojnost in z njimi opravijo pogovor: »Drugače pa vzgojitelji tebe gledajo in te ocenjujejo, če so te stvari v redu in če si pripravljen, C83. Imaš tudi pogovore z njimi na to temo preden zapustiš, da se prepričajo,« C84. Dva sogovornika povesta, da je eden izmed kriterijev končanje šolanja: »in da končaš šolo,« B105. Dva omenjata še zdravje, in sicer odpust v primeru odvisnosti: »Prav tako, če se drogiraš,« E79. Odpustijo pa te šele, ko se psihično bolje počutiš: »Gledajo pa tudi na to, da si boljše, mentalno, kot prej,« C80.*

5.4 Način bivanja

Med načine bivanja po odpustu intervjuvanci naštevajo mladinsko stanovanje, bivanje pri bližnjih, študentski dom, bivanje na svojem in negotovosti, ki jih imajo, ko bodo zapustili stanovanjsko skupino.

Spregovorijo o mladinskem stanovanju, saj bodo nekateri bivanje nadaljevali v vzgojnih ustanovah: *»Itak bom tukaj dokler bom v srednji šoli, imam še tri leta,« A40*, ker si želijo nadzora: *»Verjetno najprej v mladinskem stanovanju, ker te še vseeno malo nadzirajo, ampak ne preveč, E91. Težijo ti, da se greš učiti, E92. Jaz to rabim, ker se mi ne da učiti,« E93*, ker so naveličani stanovanjske skupine in ker v stanovanjski skupini živijo mlajši mladostniki. Drugi pa bodo vzgojne ustanove zapustili po odpustu iz stanovanjske skupine: *»Šla bom čisto ven iz zavoda,« C90*, ker nimajo želje iti v mladinsko stanovanje: *»Kar se tiče mladinskega stanovanja tudi sama ne bi hotela iti, ker ne vidim jaz sebe tam in si ne predstavljam,« C97*, in grejo raje domov: *»V mladinsko stanovanje pa jaz ne bi mogel iti, ker bi šel raj domov,« D100*. Trije sogovorniki pa vidijo mladinsko stanovanje na splošno kot možnost nadaljnjega bivanja: *»Lahko greš v mladinsko stanovanje,« D96*. Kot omejitev za bivanje v mladinskem stanovanju vidijo v neizpolnjene kriterije: *»in tudi tja verjetno ne bi prišel, ker ne bi imel kriterijev, ker bi šel že prej domov,« D101*, obveznem nadaljnjem šolanju: *»Glede na to, da bom delala šolo samo tri leta in potem ne bom več delala šole, v mladinskem stanovanju ne moreš biti, če ne delaš šole. Zato tja mogoče ne bom mogla iti, B118. Razen, če bi se odločila, da bi šla potem še na plus dva, samo to pa ne vem,« B119*, in sprejetosti prošnje: *»Za mladinsko stanovanje pa to, da bi mogel napisati prošnjo in če ne bi bila sprejeta,« E98*.

Govorijo tudi o bivanju pri bližnjih, in sicer vsak ima drugačne družinske razmere, zato pa tudi drugačno možnost bivanja pri bližnjih, nekateri so zato negotovi glede nadaljnjega bivanja doma: *»Potem je možnost, da bi živela pri starših, F100, ampak ne vem, kakšno bo stanje takrat. To bo sodišče odločilo,« F101*. Navajajo številne težke družinske razmere, kot so pomanjkanje finančnih sredstev matere: *»mami pa nima tako dobrega stanovanja, B79, pa nima denarja in ne more,« B80*, nervoznost očeta, slabo počutje, nedokončano šolanje, pomanjkanje dela, brez možnosti pogovora in dolgčas v primeru bivanja z očetom. Ena izmed sogovornic kot omejitev bivanja pri očetu vidi pomanjkanje stikov z njim: *»Glede najinega odnosa pa se skoraj nič ne pogovarjava, ko jaz pridem k njemu, je on na računalniku in to je to, B124. Meni je dolgčas,*

B125. Z njim se niti nočem pogovarjati, kaj pa naj se z njim pogovarjam, B126. Petnajst let me ni videl, to je omejitev, da ne bi šla domov,« B127. Starši so zaskrbljeni za svoje otroke, da bi živeli na svojem, zato bi stanovanje za otroka iskali čim bližje njim: »Za samostojno bivanje pa bi starše ful skrbelo, C101, in bi se potrudili, da bi našli stanovanje čim bližje njih,« C102. Po odpustu bodo nekateri šli bivati k staršem oziroma staršu, lahko pa tudi k rejnikom, in sicer trije izmed njih. Dva sogovornika pri tem nista omejena: »Živel bom doma še toliko časa, kot se bom šolal, D93. Da grem domov živeti tudi nisem omejen,« D102, tretja sogovornica pa navaja omejitve zaradi prej omenjenih družinskih razmer. Druga dva sogovornika vidita bivanje pri starših oziroma staršu le kot možnost, eden izmed njiju omeni še možnost bivanja pri sestri: »Meni pa bo mogoče sestra dovolila tam živeti tudi če bom že odrasel, E41, druga sogovornica pa razmišlja še o možnosti bivanja v študentskem domu ali pri starih starših: »Potem bi lahko pri dedku in babici,« F102. Šesta sogovornica bo bivala v mladinskem stanovanju.

Študentski dom je tudi ena izmed možnosti med nadaljnjim šolanjem, ki ga omenjata dve sogovornici. Glavni razlog, zakaj bi tam živeli, je priročna lokacija: »Po mladincu pa bom odšla v študentski dom, ko bom šla na faks, A133, da se ne bom vozila in da ne bom v zavodu, ker to bo pa res že preveč,« A134.

Zadnja možnost, ki jo omenjajo, je bivanje na svojem. Vsi so mnenja, da bodo to možnost enkrat lahko dosegli, vendar na različne načine, in sicer s trdom, dokončanim šolanjem, varčevanjem, finančno podporo. Trije sogovorniki pa se strinjajo, da s službo: »Šel bi na svoje, D109. Počasi bi to lahko dosegel, tako da bi šolo naredil, D110, dobil službo, D111, zaslužil denar in si kupil stanovanje,« D112. Polovica jih pravi, da bodo to možnost lahko dosegli šele čez nekaj časa: »Potem ko bom pa starejši, se bom pa preselil na svoje,« D95. Prav vsi izmed njih vidijo idealno možnost enkrat bivati na svojem: »Idealna možnost bi mi bila, da se odselim čisto na svoje,« A144. Naštevajo, kje bi najraje živeli, v hiši, vili, stanovanju in pa na dobri lokaciji.

Vendar jih po odpustu pestijo različne negotovosti, kot so finančne negotovosti, drage nepremičnine, zaradi katerih so omejeni pri bivanju na svojem: »Možnost je še, da bi se odselila na svoje, A135. Ampak seveda sem omejena, če je vse drago, največjo težavo vidim v denarju,« A136, zato se odločijo za druge možnosti bivanja: »Šla bom k staršem živeti, C91. K njim bi šla živeti zaradi tega, ker nimam ravno denarja, C93. Stroške bodo morali plačevati sami, za kar pa bi morali delati: »Sem omejen, ker bi si moral najti službo, da bi lahko plačeval račune,« E95.

Negotovost jim prinaša tudi lokacija, kjer bodo bivali po odpustu, saj se dve sogovornici strinjata, da se bo težko zaposliti: *»Živimo pa v taki vasi, kjer ne bi mogli niti delati nič,« B121*, en sogovornik pravi, da bi se zato težko šolal: *»Pri sestri bi me pa omejevalo to, da sem kar daleč od šole, 220 kilometrov, E96. Prešolal pa se ne bi, zato pa ne bom šel k njej,« E97*. Problem lokacije pa spremlja tudi problem s prevozom: *»Problem je prevoz, A150, za izpit za avto pa potrebuješ spet denar,« A151*.

Trije sogovorniki so še negotovi, kam bodo šli po odpustu: *»Ne predstavljam si zdaj še tega, ker bom še dve leti tukaj, si ne predstavljam, kako bo, ko bom šla ven iz zavoda, B69. Prav tako ne bom vedela, kaj narediti, ko pridem ven, ker tukaj sem nekako bila usmerjena,« B70*, vendar morajo *»nekje biti«*: *»Najprej rabim nekje biti, dokler se ne prepričam in dokler nisem zadovoljna s tem, kar sem naredila in da zaslužim dovolj,« C95*. Ena sogovornica navaja, da se bo po odpustu počutila izgubljeno v resničnem svetu: *»Ko bom pa v svetu, bo pa malo težje, B71, vendar se bom lahko navadila, upam, B72. Na začetku bi bila malo izgubljena, ne bi vedela, kam iti,« B73*. Kot negotovost en sogovornik navaja tudi svojo starost, ker je premlad za bivanje na svojem.

O možnostih nadaljnjega bivanja pa se posamezniki različno informirajo, trije se na lastno pobudo sploh ne: *»Včasih pa tudi sami pogledamo za kakšne možnosti, D104. Jaz osebno nisem gledal,« D105*. Tisti, ki pa se informirajo na lastno pobudo, pa za to uporabljajo internet. Informirajo se tudi s pogovorom o nadaljnjem bivanju: *»Informirajo pa nas tako, da velikokrat govorimo o tem,« B135*, o mladinskem stanovanju se pogovarjajo v zavodu: *»Za mladinsko stanovanje pa tukaj v zavodu govorijo,« B133*. Za nekatere možnosti nadaljnjega bivanja pa se jim zdi, da so samoumevne: *»že na splošno vem, katere so možnosti, ker je to nam že vsem znano,« F106*. Nekateri se informirajo prek socialne mreže, drugi ne. Različne osebe jim predstavijo možnosti nadaljnjega bivanja, in sicer omenjajo starše in vzgojitelje, ki jim pomagajo pri iskanju: *»Pri tem jim lahko pomagajo tudi vzgojitelji, D107, gledajo skupaj za možnosti v njihovi pisarni z razgovorom. Če se z njimi pogovarjaš in prideš na to temo, ti oni razložijo na individualnih pogovorih,« D108*.

6 RAZPRAVA

V razpravi bom odgovorila na štiri raziskovalna vprašanja v povezavi z rezultati raziskave in strokovne literature.

1. Na kakšen način Vzgojni zavod Kranj mladostnike pripravlja na samostojno življenje?

Rezultati so pokazali, da mladostniki menijo, da jih Vzgojni zavod Kranj pripravi na samostojno življenje, ker je to njihov cilj. Kot to tudi omenja Kiehn (1997, str. 127), je glavni cilj strokovnih delavcev vzgajati v smeri odgovornosti in samostojnosti.

Rezultati kažejo, da jih strokovni delavci na samostojno življenje pripravljajo s pravili in redom. Tudi v strokovni literaturi je navedeno, da se v vzgojnih ustanovah vsi, tako otroci kot strokovni delavci, ravna po pravilih, saj so naloge, ki jih predvideva program, tako opravljene. Njihova funkcija je vzgojna in korektivna. Pomagajo pri organizaciji, postavljajo meje in ustvarjajo predvidljive in obvladljive situacije za strokovne delavce in mlade (Skalar, 1995, str. 24).

Rezultati analize so prav tako pokazali, da jih strokovni delavci pripravljajo na različna področja, kot so skrb zase in za svoje predmete. To pa je skladno s strokovno literaturo, v kateri je navedeno, da so mladostniki odgovorni, da znajo poskrbeti za svojo osebno higieno, da so urejeni sami in njihovi osebni predmeti. Tako prevzamejo aktivno vlogo, da so osebno odgovorni za dogajanje v skupini. Z aktivno vlogo se socializirajo in emancipirajo, ko dobivajo življenjske izkušnje, in se socialno integrirajo (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 24–25).

Na samostojno življenje, življenje na svojem, jih pripravljajo s spodbujanjem pri samostojnosti, saj opravljajo različna opravila, ki jih bodo morali opravljati tudi kot odrasli. Učijo jih varčevanja z denarjem, pomembnosti šolanja, organiziranosti, razporejanja časa, ki so pomembne veščine za človeka v odraslosti. Kot poročata Kiehn (1997, str. 128) in Krajncan (2021, str. 23), se mladostniki na samostojno življenje v stanovanjskih skupinah pripravljajo z opravi, kot so samostojno zbujanje, kuhanje, pospravljanje, pranje perila, upravljanje lastnega denarja in organizacija prostega časa. Krajncan (2021, str. 23) navede, da je pomembno razvijanje praktičnih veščin, ki so potrebne za samostojno življenje. Tudi Klasinc (1997, v Borovnik in Mikelj, 2015) navaja, da se aktivna vloga sprejema z opravljanjem delovnih obveznosti, ki so podobne tistim v družini, in da s skupnim bivanjem prevzemajo odgovornost.

Pripravljajo jih tudi na odnose, saj jih pripravljajo na prva partnerstva in tudi na prihodno življenje s partnerjem, in sicer Kiehn (1997, str. 134) navaja, da jim opravi omogočajo, da se pripravijo na življenje s partnerjem in življenje v lastni družini v prihodnosti, ko se bodo spoprijemali z izzivi.

Glede odnosov rezultati kažejo, da jih učijo vzpostavljanja in vzdrževanja stikov z vrstniki, tako se s spodbujanjem pri druženju, pogovarjanju in zmanjšani uporabi telefona učijo socialnih veščin. Prav tako pa jih učijo prilagajanja drug drugemu, saj v stanovanjski skupini živijo skupaj z drugimi stanovalci. Flaker idr. (2008, str. 205) navajajo, da se gospodinske vloge delijo tako med zaposlene kot stanovalce. Ker se vloge delijo, nenehno prihaja do pogajanj, morajo se namreč dogovoriti, kaj je treba narediti in kaj bo kdo naredil. Prav tako Borovnik in Mikelj (2015, str. 151) navajata, da v stanovanjskih skupinah ni mogoče izbirati svojih sostanovalcev, zato se jim prilagajajo, da lahko mirno shajajo.

Rezultati analize kažejo, da Vzgojni zavod Kranj otroke spodbuja tudi pri osebnem razvoju, in sicer učenju moralnosti in razvoju načina razmišljanja. Kiehn (1997, str. 127–128) pravi, da se za vsakega posameznika v sodelovanju s skrbniki in strokovnimi delavci razvijejo individualni cilji, ki spodbudijo lastno kritično razmišljanje. Mladostnike spodbujajo, da sprejmejo svojo zgodbo in se naučijo z njo živeti, da spoznavajo sami sebe, saj v primerjavi s svojimi vrstniki hitreje zavirajo oblikovanje identitete, ker bežijo od vsakdanjih zahtev.

Pomanjkljivost se pokaže pri prostem času, saj bi ga stanovalci radi več. Želijo si spodbude pri prostočasnih aktivnostih s prilagojenim urnikom. To pa je v nasprotju s teorijo, ki pravi, da se mladostnike v stanovanjskih skupinah spodbuja k vključevanju v različne interesne dejavnosti zunaj doma kot tudi vključevanje v dejavnosti, ki jih organizira stanovanjska skupina (Kiehn, 1997, str. 109–110). Prav tako se pomanjkljivosti pokažejo pri slabši pripravi na zaposlitev. Za izboljšavo se predlaga pogovor o zaposlitvi in delavnice, povezane s tem. Že Krajncan (2006, str. 75) izpostavi, da se ljudje, ki imajo težave v socialni integraciji, težko tudi poklicno integrirajo. Feuser (1995, v Krajncan, 2006, str. 75) navede, da je naloga vzgojnih zavodov, da otroke tako socialno kot poklicno integrirajo. Krajncan (2006, str. 76) pravi, da so mladostniki, ko zapustijo vzgojni zavod, pogosto soočeni z resničnostjo, saj so njihove predstave o poklicu pogosto napačne. Med bivanjem v zavodu namreč lahko dobijo napačne informacije ali pa vedo le za poklice, za katere so tam izvedeli.

2. Kakšno podporo socialne mreže imajo mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Mladostniki pri prehodu zapustitve navajajo različno podporo, in sicer podporo vzgojiteljev, lastno podporo, podporo bližnjih in podporo preostale socialne mreže. Krajncan in Grum (2013, str. 318) navedeta, da ko mladi zapustijo vzgojni zavod in končajo šolanje za prehod v samostojno življenje potrebujejo podporo.

Rezultati analize kažejo, da podporo vzgojiteljev pri prehodu, ko zapustijo stanovanjsko skupnost, dojemajo različno. Nekateri izmed njih ohranjajo pesimističen pogled na podporo vzgojiteljev po odpustu, in sicer so mnenja, da vzgojitelji ne bodo zmožni ohranjati stikov, spet drugi menijo, da sami ne bodo želeli ohranjati stikov oziroma da podpore po odpustu ne dobijo več. Na podlagi raziskave, ki je vključevala mladostnike, ki so zapuščali sisteme oskrbe v Veliki Britaniji, je znano, da so mladi oskrbo strokovnih delavcev doživljali le na podlagi pogodbenega odnosa in ne zaradi njihove osebne udeležnosti v njihovo življenje. Med zapuščanjem oskrbe so se počutili zapuščene, izolirane in izdane. Podpora, ki so jo dobivali, je bila spremenljiva, vendar se je končala, in sicer nenadoma in prezgodaj. Mladi so imeli željo po podpori, vendar so jo doživljali kot nepredvidljivo in raztreseno. Želeli so si take podpore strokovnih delavcev, kot bi jo dobili od »primerne starša«, in sicer da z njimi vztrajajo, so predani, odgovorni ter da ne obupajo nad njimi (Rogers, 2011, str. 412, 417, 419). Hkrati pa sogovorniki ohranjajo pozitiven pogled o mogoči podpori vzgojiteljev pri prehodu zapustitve in o želji po podpori. Kiehn (1997, str. 159) pravi, da bi večji pomen morali pripisati odpustu in spremljanju po odpustu. Nekateri vzgojitelji spremljajo mladostnike tudi po odpustu, in sicer zaradi osebnih razlogov, ker so z njimi med nastanitvijo ustvarili dober odnos, in ne, ker bi bili več plačani.

Rezultati analize kažejo, da se nekateri izmed njih zanašajo nase, na lastno podporo. V raziskavi, ki je vključevala mlade, ki so zapuščali sisteme oskrbe v Veliki Britaniji, so ugotovili, da so mladi ob iskanju pomoči čutili odpor. Čeprav so potrebovali podporo in razumevanje socialnih služb, so si želeli biti samostojni (Rogers, 2011, str. 421).

Od socialne mreže mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj želijo predvsem denarno podporo. Mržek in Krajncan (2010, str. 305) navedeta, da mladostniki po odpustu iz stanovanjske skupine potrebujejo finančno pomoč in tudi vzgojiteljevo pomoč in spremljanje.

Ostaja različno mnenje mladostnikov o družinski podpori, in sicer nekateri čutijo pomanjkanje družinske podpore, drugi pa podporo nekaterih družinskih članov imajo. Vir navaja, da je starševska pravica in obveznost, da nadaljujejo izpolnjevanje starševske odgovornosti. To zlasti vključuje njihovo aktivno vključenost v načrtovanje in spreminjanje načrtov njihove oskrbe, podporo pri ustvarjenih ciljih osebnostnega razvoja, zaupnem sodelovanju z institucijo ter vzgojitelji, razjasnjevanju določenih nejasnosti in možnosti poizvedovanja o svojih nekdanih vzgojnih pristopih (Krajncan, 2021, str. 12).

Pri primerjavi obsega podpore z vrstniki rezultati kažejo različno. Nekateri menijo, da imajo enak obseg podpore, da imajo vrstniki večjo podporo družine, ki jo sami nadomestijo s podporo vzgojiteljev. V Prilogi k vzgojnemu programu (2004, str. 24) je navedeno, da v stanovanjski skupini poskušajo slediti zgledu družinske skupnosti, da strokovni delavci otrokom zagotovijo osnovne razvojne potrebe, ker so za družinsko življenje prikrajšani. Vzgojitelji sprejmejo vlogo nadomestnih staršev. Stein (2005, str. 1) navede, da je v primerjavi z daljšim preходом večine mladih, prehod mladih, ki zapuščajo oskrbo krajši, napornejši in pogosto tudi nevarnejši.

3. Kako mladostniki doživljajo končno obdobje v mladostniški stanovanjski skupini Vzgojnega zavoda Kranj?

Rezultati kažejo, da mladostniki doživljajo tako slabosti kot prednosti končnega obdobja v stanovanjski skupini.

Slabosti so predvsem povezane s slabim počutjem in zaskrbljenostjo ob misli na odpust, predvsem v smislu pomanjkanja podpore. Kar sovpada z literaturo, ki pravi, da kar naenkrat po odpustu zaživijo samostojno, hkrati pa pri tem izgubijo čustveno podporo, ki so jo v oskrbi imeli (Rogers, 2011, str. 423). Tudi Barry (2010, str. 125, v Rogers, 2011, str. 418) navaja, da so takrat mladi zaskrbljeni zaradi pomanjkanja stika s socialnimi delavci ali drugimi podpornimi mrežami.

Rezultati analize kažejo, da so v stanovanjski skupini oblikovali odnose z vzgojitelji in stanovalci, zato bodo ob zapustitvi stanovanjske skupine marsikoga in marsikaj pogrešali. Stanovanjska skupina je njihovo podporno okolje, v katerem imajo možnost pogovora. Tudi v teoriji je navedeno, da imajo pomembno vlogo vzgojitelji in vrstniki, ki podpirajo in spodbujajo drugega in dajejo občutek sprejetosti (Borovnik in Mikelj, 2015, str. 151). Rezultati kažejo, da bi nekateri izmed njih v skupini radi ostali čim dlje, ker se tam dobro počutijo, imajo pomoč in podporo.

Na drugi strani pa mladostniki navajajo tudi prednosti odpusta, povezano z veseljem, ker se jim bo zmanjšala količina opravil in bodo zato lahko imeli več prostega časa. V literaturi je navedeno, da je veselje v končnem obdobju lahko le trenutno, ko pa zaživijo samostojno, vidijo, da niso pripravljeni na spoprijemanje z izzivi v resničnem svetu (Adley in Jupp Kina, 2014, str. 4). Predvsem kot negativnost bivanja v stanovanjski skupini izpostavljajo nadzor, pravila in točno določeno razporejen urnik, ki ni prilagojen posamezniku. Kar pa je v nasprotju z literaturo, ki jo navedejo Flaker idr. (2008, str. 205), da je naloga strokovnih delavcev prilagajanje urnikov.

Rezultati so pokazali, da sogovorniki navajajo kriterije, kot so vedenje, šolanje, zdravje in starost. Vsi vedo, da je kriterij za odpust iz stanovanjske skupine starost. Kriterij polnoletnosti prav tako sovпада s strokovno literaturo, ki jo navede Gaskell (2010, v Rogers, 2011, str. 423), in sicer, da so nenadni dokončni prehodi določeni z datumom rojstnega dne. Tudi kriterij vedenja sovпада z literaturo, in sicer strokovni delavci opazujejo in ocenjujejo vzgojno delo in otrokov razvoj (Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj, 2016, str. 16) ter se odločajo o odpustu (Priloga k vzgojnemu programu, 2004, str. 36).

4. Za kakšne možnosti življenja se mladostniki Vzgojnega zavoda Kranj odločijo, ko zapustijo stanovanjsko skupino?

Mladostniki navajajo različne načine bivanja po odpustu iz stanovanjske skupine, med njimi so mladinsko stanovanje, bivanje pri bližnjih, študentski dom in bivanje na svojem. Vendar se pri možnostih nadaljnjega bivanja spoprijemajo z različnimi negotovostmi.

Bivanje na svojem je sicer idealna možnost vsakogar izmed sogovornikov. Menijo, da jo bodo nekoč lahko uresničili, vendar predvsem zaradi negotovosti glede pomanjkanja finančnih sredstev to takoj po odpustu ne bo mogoče, zato se odločajo za alternativne možnosti. Naštevajo nadaljevanje življenja v vzgojnih ustanovah, in sicer v mladinskem stanovanju. Rezultati sovpadajo s teorijo, ki navaja stanovanjsko rešitev bivanja v zavodu, vendar hkrati ravno to ustvarja problem. Ljudje, ki ustanovo zapustijo po daljšem obdobju, si želijo življenja na svojem, da bi lahko nekje bili (Flaker idr., 2008, str. 116). V institucijah glede na raziskavo ostajajo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, kljub želji življenja v skupnosti (Videmšek in Leskošek, 2015, str. 265). Rezultati analize kažejo, da sogovorniki kot omejitve bivanja v mladinskem stanovanju vidijo določene kriterije, ki jih morajo izpolnjevati, da sprejmejo njihovo prošnjo, in

sicer morajo nadaljevati šolanje. Tudi teorija navaja izpolnjevanje kriterija vpisa v šolo oziroma izobraževalno ustanovo, da lahko tam živijo (Kiehn, 1997, str. 76).

Naštejejo tudi možnost bivanja pri bližnjih, vendar družinske razmere, v katerih živijo, pomembno vplivajo na uresničitev nadaljnjega bivanja pri bližnjih. Nekateri pri tem ne vidijo nobenih omejitev. Drugi pa omejitve vidijo predvsem v družinskih razmerah, zaradi katerih imajo pomisleke glede take odločitve. Raziskave v strokovni literaturi navajajo različno, in sicer po nemških podatkih o odpustu, je delež mladih, ki se vrnejo v družino, majhen. To pa je v nasprotju z rezultati raziskave, ki jo izvede Lorenčič (2006, v Krajncan in Grum, 2013, str. 309), da je delež otrok, ki se vrnejo domov, 59,9 %. Še dve vira, Šoln Vrbinc, Jakič Brezočnik in Švalj (2016, str. 18) ter Krajncan in Šoln Vrbinc (2015, str. 27), navajata, da se jih domov vrne tretjina. Če se mladi vrnejo v matično družino, je družino treba na to pripraviti (Kiehn, 1997, str. 151).

Rezultati kažejo še druge negotovosti, ki jih bodo imeli po odpustu. Nekateri izmed njih ne vedo, kam točno bodo odšli po odpustu, zato omenjene načine bivanja navajajo le kot možnosti. Srečujejo se še z negotovostmi glede lokacije, na kateri bi bivali po odpustu, saj so nepriročne za pridobitev zaposlitve in dokončanje šolanja. Problem lokacije spremlja tudi problem prevoza. Tudi Kojič (1995, v Mržek in Krajncan, 2010, str. 306) kot enega izmed razlogov, zakaj bi načrtovali spremljanje mladostnikov po odpustu, navede lokacijsko razdaljo med krajem bivanja in šolanja, da se zagotovi njihovo končanje in nadaljevanje šolanja.

Kot negotovosti, ki jih pestijo, navajajo izgubljenost v resničnem svetu. Kar sovpada s teorijo, ki navaja, da v institucijah ni eksistenčnih izzivov, posledično se je mladostnikom zunaj stanovanjske skupine težko znajti. Pri tem pa avtorja navajata, da je vendarle težko oceniti, kako se bodo znašli v resničnem svetu (Mržek in Krajncan, 2010, str. 305–306).

Rezultati kažejo, da se nekateri mladostniki sami informirajo o nadaljnjih možnostih bivanja. Drugim pri tem pomagajo starši, vzgojitelji in preostala socialna mreža. V strokovni literaturi je navedeno, da še med nastanitvijo za olajšan prehod v samostojno življenje obstajata intenzivna predodpustna podpora in svetovanje (Košnik idr. 2022, str. 51). Post (1997, v Krajncan in Grum, 2013, str. 309) za vzgojitelje pravi, da so zaupne referenčne osebe, saj glede na določeno mladostnikovo situacijo dajejo informacije, znanja, navade, spretnosti, ki jim bodo pomagale pri odpustu, ko bodo živeli samostojno.

7 SKLEPI

Rezultati analize in razprave so oblikovali te sklepe:

1. Za pripravo na samostojno življenje so ključnega pomena pravila in red, učenje skrbi zase in odgovornosti za svojo lastnino.

Pomembno je, da strokovni delavci mladostnike spodbujajo pri samostojnosti na področju osebnega razvoja, kot so samostojnost opravil, varčevanje z denarjem, šolanje, odnosi s socialno mrežo in partnerjem ter splošna organiziranost.

Pokaže se potreba po spodbudi mladostnikov pri prostočasnih aktivnostih in po individualni prilagoditvi urnika.

Iz rezultatov in razprave je razvidna potreba po dodatni pripravi na zaposlitev.

2. Ohranjanje stikov z vzgojitelji, ko zapustijo stanovanjsko skupino, se nekaterim zdi resnično, drugim ne. Nekateri si njihove podpore želijo, drugi ne.

Izrazili so potrebo po denarni podpori socialne mreže.

Mladostniki navajajo, da bodo pogrešali tako osebe kot vrstnike in način življenja v stanovanjski skupini.

Nekateri bodo, ko zapustijo stanovanjsko skupino, deležni družinske podpore, drugi ne. Njihov obseg podpore je v primerjavi s podporo njihovih vrstnikov, ki ne živijo v stanovanjski skupini, drugačen. Primanjkljaj družinske podpore nadomeščajo vzgojitelji.

3. Nekateri mladostniki so ob misli na odpust zaskrbljeni, drugi pa se odpusta veselijo.

Mladostniki so naveličani rigidnega urnika, pravil in nadzora.

Kriterij za odpust je starost.

4. Pri mladostnikih se pojavljajo negotovosti pri izbiri načina bivanja in nastanitve po odpustu. Vsi bi si želeli bivati na svojem, vendar si zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tega ne morejo privoščiti.

Do mladinskega stanovanja so opravičeni samo tisti, ki nadaljujejo šolanje.

Nekateri vidijo možnost bivanja pri bližnjih, drugi pa imajo zaradi neurejenih družinskih razmer pomisleke.

Informiranje o nadaljnjih možnostih bivanja poteka na lastno pobudo ali pa jih informirajo starši in vzgojitelji.

8 PREDLOGI

1. Strokovni delavci v stanovanjski skupini ustrezno pripravljajo mladostnike na samostojno življenje.

Glede na rezultate analize predlagam, da se več pozornosti in časa posveti prostočasnim aktivnostim in individualni prilagoditvi urnika, in sicer z organiziranimi dejavnostmi, ki jih izvajajo strokovni delavci na predloge mladostnikov, kot tudi z uvedbo dveh urnikov na izbiro, tako da še vedno vzdržujejo red in disciplino.

Po odpustu se bo večina mladostnikov, ki bo končala šolanje, zaposlila, zato predlagam, da strokovni delavci iz stanovanjske skupine na posvet povabijo svetovalne delavce iz zavoda za zaposlovanje, ki bodo mladostnikom predstavili raznovrstne možnosti zaposlitev na trgu dela. Tako bodo lahko izbrali željeno delovno mesto.

2. Glede na željo mladostnikov po ohranjanju stikov z vzgojitelji predlagam, da vzgojitelji organizirajo mesečna srečanja nekdanjih mladostnikov stanovanjske skupine, na katerih bi imeli možnosti druženja med sabo in z vzgojitelji ter bi tako ohranjali medsebojne stike in podporo.

Država bi morala nameniti finančno pomoč mladostnikom, ki se še šolajo in nimajo finančne podpore staršev.

3. Za mladostnike, ki so ob misli na odpust zaskrbljeni, bi se med prehodom morali organizirati dodatni pogovori, v katerih bi se dodatna pozornost namenila njihovim skrbem in težavam. Prav tako bi jim bilo treba približati okolje, v katerega so namenjeni.

Starost naj ne bi bila kriterij za odpust, temveč zrelost in pripravljenost mladostnikov na samostojnost. Že med nastanitvijo strokovni delavci ugotavljajo in ocenjujejo zmožnosti posameznega mladostnika za samostojno življenje.

4. Predlagam stanovanja, ki bi jih za mladostnike, ki zapuščajo stanovanjsko skupino in nimajo finančnih sredstev ter druge možnosti kot življenje na svojem, subvencionirala država.

Spodbuda za šolanje je mladinsko stanovanje. Predlagam, da bi vsi mladostniki iz stanovanjskih skupin do 26. leta imeli možnost bivanja v mladinskem stanovanju.

Predlagam, da bi v stanovanjski skupini na posvet povabili predstavnike socialne stanovanjske sheme, da mladostnikom predstavijo možnosti pridobitve neprofitnih stanovanj.

9 VIRI

Adley, N., & Jupp Kina, V. (2014). Getting behind the closed door of care leavers: understanding the role of emotional support for young people leaving care. *Child and Family Social Work*, 22(1). Pridobljeno 25. 5. 2023 s

https://www.researchgate.net/publication/269418815_Getting_behind_the_closed_door_of_care_leavers_Understanding_the_role_of_emotional_support_for_young_people_leaving_care

Borovnik, S., & Mikelj, L. (2015). Vrstniški odnosi v stanovanjskih skupinah Vzgojnega zavoda Kranj. V A. Kobolt (ur.), *Moči, izzivi, vizije vzgojnih zavodov* (str. 151–170). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Bregar, A. (2021). Vloga centra za socialno delo pri izvršbi v družinskih zadevah. *Pravosodni bilten*, 42(1), 83–103.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2010). Soustvarjanje pomoči v jeziku socialnega dela. *Socialno delo*, 49(4), 239–245, 272, 274.

Čačinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2019). *Socialno delo z družino: soustvarjanje zelenih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V. (2012). Kratka zgodovina dezinstitutionalizacije v Sloveniji: V spomin Katje Vodopivec. *Časopis za kritiko znanosti*, 40(250), 13–30, 291, 299.

Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenc, V., Škerjanc, J., & Urek, M. (2008). *Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Gradišar, M. (2015). Stališča vzgojiteljev do aktivnega vključevanja staršev v proces vzgoje v vzgojnih zavodih. V A. Kobolt (ur.), *Moči, izzivi, vizije vzgojnih zavodov* (str. 171–188). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Gregorač, A., & Sitar, S. (2006). Pomoč ali premoč: odnosi med terapevtskimi in vzgojno-izobraževalnimi institucijami. *Socialna pedagogika*, 10(3), 341–364.

Kiehn, E. (1997). *Socialnopedagoška oskrba otrok in mladostnikov v stanovanjskih skupinah*. Ljubljana: [samozaložba] A. Učakar.

Kosmač, S. (2007). (Ne)ustreznost kriterijev za opredeljevanje otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami. *Socialna pedagogika*, 11(3), 383–400.

Košnik, P., Plavčak, D., Vovk Ornik, N., Zupanc Grom, R., Domajnko, J., Marolt, B., Pal, P., Zalokar, L., & Krajncan, M. (2022). *Vzgojni program za vzgojo in izobraževanje otrok in*

mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami in izvedbena priporočila za izvajanje vzgojnega programa. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Krajnčan, M. (2006). *Na pragu novega doma: oddaja otrok v vzgojni zavod.* Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Krajnčan, M. (2010). Otroci in mladostniki v vzgojnih zavodih, stanovanjskih skupinah in mladinskih domovih. V M. Krajnčan, & P. Miklavžin (ur.), *Zdravje mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami* (str. 33–56). Ljubljana: Ministrstvo za zdravje.

Krajnčan, M. (2021). Indicators of the quality of work in residential treatment centers. *Revija za elementarno izobraževanje*, 14, 7–33.

Krajnčan, M., & Grum, B. (2013). Priprava za samostojnost mladostnikov v vzgojnih zavodih iz perspektive vzgojiteljev. *Fakulteta za socialno delo*, 52(5), 307–320, 347, 349.

Krajnčan, M., & Šoln Vrbinc, P. (2015). Med preteklostjo in prihodnostjo zavodske vzgoje. V A. Kobolt (ur.), *Moč, izzivi, vizije vzgojnih zavodov* (str. 11–36). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Kukovič, A., & Kukovič, N. (2016). Sodelovanje staršev, centra za socialno delo ter vzgojnega zavoda v času bivanja otroka v vzgojnem zavodu. *Socialna pedagogika*, 20(1/2), 97–132.

Marovič, M. (2018). Nameščanje in diskurz o (ne)ustreznosti vzgojne pomoči otrokom/mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami in/ali motnjami v vzgojnih zavodih. V M. Marovič, & A. Sinjur (ur.), *Večdimenzionalnost socialnopedagoških diskurzov* (str. 129–140). Koper: Založba Univerze na Primorskem.

Mesec, B. (2007). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2: Kvalitativne raziskave: študijsko gradivo – 2. izdaja.* Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mesec, B., Rape, T. (ur.), Rihter, L. (ur.) (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: NAČRTOVANJE RAZISKAVE.* Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mrežar, A. (2013). Uporaba konceptov socialnega dela pri mladostnikih, ki so razvili neustrezne strategije ravnanja. *Socialno delo*, 52(4), 273–279.

Mržek, T., & Krajnčan, M. (2010). Mladinska stanovanja – pogled nanje skozi oči mladostnikov in vzgojiteljev. *Socialna pedagogika*, 14(3), 303–326.

Ovesenik, M., Čačinovič Vogrinčič, G., & Lüssi, P. (1990). Sistemski nauk o socialnem delu. *Socialno delo*, 29(1/3), 81–94.

Poštrak, M. (2015). Koncepti socialnega dela z mladimi. *Socialno delo*, 54(5), 269–280.

Priloga k vzgojnemu program. (2004). *Zavodi za vzgojo in izobraževanje*. Pridobljeno 27. 3. 2023 s http://mizs.arhiv-spletisc.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/posebne_potrebe/programi/Priloga_v_zgojni_program.pdf

Rafaelič, A., Ficko, K., & Flaker, V. (2017). Prehod k skupnostnim oblikam oskrbe v Sloveniji. *Socialna pedagogika*, 21(3/4), 183–210.

Rogers, R. (2011). 'I remember thinking, why isn't there someone to help me? Why isn't there someone to help me make sense of what I'm going through?' 'Instant adulthood' and the transition of young people out of state care. *Journal of Sociology. The Australian Sociological Association*, 47(4), 411–426. Pridobljeno 15. 5. 2022 s <https://journals-sagepub-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/doi/pdf/10.1177/1440783311420793>

Skalar, V. (1995). *Okvirni vzgojni program za delo v vzgojnih zavodih, stanovanjskih skupinah, mladinskih domovih in prevzgojnemu domu*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije [SCSD]. (2022). *Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo*. Pridobljeno 5. 4. 2023 s <https://www.scsd.si/files/katalog%2022%20kon%C4%8Dni.pdf>

Stein, M. (2005). *Resilience and Young People Leaving Care: Overcoming the odds*. University of York: Joseph Rowntree Foundation. Pridobljeno 6. 4. 2023 s <https://www.jrf.org.uk/sites/default/files/jrf/migrated/files/185935369x.pdf>

Šoln Vrbinc, P., Jakič Brezočnik, M., & Švalj, K. (2016). Vzgojni zavodi: izhodišča za sistemsko ureditev in pilotni projekt. Pridobljeno 27. 3. 2023 s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Izobrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/Vzgojni_zavodi.pdf

Telič, J., Radivo, J., Mamić, A., & Žigon, A. Mladinsko stanovanje – le korak do samostojnega življenja?. V M. Krajncan (ur.), *Celostna obravnava otrok in mladostnikov z vedenjskimi in čustvenimi težavami oziroma motnjami v Strokovnem centru Planina* (str. 168–180). Planina: Vzgojni zavod.

Ule, M., & Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina in starševstvo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Videmšek, P. (2012). Prehodnost stanovanjskih skupin – kje se izgublja proces dezinstitucionalizacije?. *Časopis za kritiko znanosti*, 40(250), 74–85.

Videmšek, P., & Leskošek, V. (2015). Dezinstitucionalizacija: Dosegljiv cilj ali nerealna vizija. *Socialno delo*, 54(5), 259–268.

Vzgojni zavod Kranj. (b.d. a). *Zgodovina*. Pridobljeno 30. 3. 2023 s <http://www.vz-kranj.si/test1/>

Vzgojni zavod Kranj. (b.d. b). *Vzgojni zavod Kranj*. Pridobljeno 30. 3. 2023 s <http://www.vz-kranj.si/>

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1) (2011). Ur. l. RS 58/11, 40/12 – ZUJF, 90/12, 41/17 – ZOPOPP in 200/20 – ZOOMTVI.

Žiberna, M. (2001). Rejniška družina kot možnost izbire za otroka. *Firis: strokovno-pravni informator*, 9(10), 45–54.

10 PRILOGE

10.1 Priloga 1: Vodilo za intervju

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?
2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?
3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?
4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?
5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?
6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?
7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?
8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?
9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?
10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?
11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?
12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?
13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?
14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?
15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?
16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?
17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?
18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?
19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?
20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?
21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

10.2 Priloga 2: Določitev enot kodiranja

10.2.1 Intervju A

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Na to, da skrbiš sam zase A1, da znaš kuhati A2, pospravljati A3 in se naučiš nekega reda A4. Naučijo te redno v šolo hoditi A5. Na to te pripravljajo s pravili A6, ki jih imamo tukaj v stanovanjski skupini, na katera se avtomatsko navadiš. Ko prideš iz šole si malo frej, si narediš nekaj zajesti, potem se greš učiti, potem pa greš lahko spet nazaj ven. Imamo urnik, ki se ti ful usede v glavo. Na šolo te pripravijo na način, da veš, da ti je šola pomembna A7, da veš, da moraš v šolo hoditi A8. Eno leto nazaj nisem imela ful velike potrebe, da bi šolo delala, ampak sem vedela, da bom potem mogla ven iz zavoda, tako da sem se zato potem tudi premislila. Pomagali so mi nekako ugotoviti, kaj sem lahko namesto, da sem slaščičarka A9. Pregledovali smo opcije, kakšni faksi obstajajo A10, ker nisem hotela bit slaščičarka in smo se potem pogovarjal A11, vzgojiteljica mi je dala idejo, da sem lahko prehranski tehnik in nutricionist in od takrat naprej se probam držati tega. Potem pa npr. kar se zaposlitve tiče, ti pa ne bodo našli službe, ali pa pomagali iskat A12, lahko se pa pogovarjajo s tabo o temu, če potrebuješ A13 in te naučili, kako tam shajati A14.

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

Mene pripravijo na vse, na čisto vse A15. Ne morem se spomniti nobene stvari. Tukaj se res vse učiš A16.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Tukaj ti oni pomagajo spremeniti razmišljanje, na način da je tebi v prid A17. Ni tako, da bi oni delali fizično za nas, ampak se vzgojitelji pogovarjajo z nami, nam povejo, kaj je okej in kaj ni okej, da veš, kaj je prav in kaj narobe A18. Na ta način nas potem pripravljajo. Pripravijo te na to, da se družiš oz. te spodbujajo pri temu, da se družiš A19. Ne pustijo ti, da razmišljaš negativno A20, ker jaz sem lansko leto vedno karkoli se je zgodilo našla deset tisoč slabih stvari. Tudi če je bila ena res dobra stvar, sem jaz vedno neki našla, da bom to stvar videla kot slabo, ker sem bila tega navajena. Zdaj pa so mi oni to toliko časa izpostavljali A21 pa skos so mi pomagali razumeti, kako naj ne razmišljam o temu in naj v stvareh najdem vedno kakšno dobro stvar A22. Dali so mi ful nasvetov in podobnih stvari A23 in tako sem se naučila avtomatsko boljše razmišljati, pač nisem še čisto tam, da bi bilo vse sto procentno dobro, ampak je ful boljše. Prav tako sem se ful več začela pogovarjati z vzgojitelji o sošoleih. Rekli so mi, da me ne bodo

imeli vedno zmeraj vsi radi in da je to normalno A24. ~~Zato sem se z vzgojitelji tudi veliko pogovarjala npr. če se je nekdo iz mene norec delal, ali pa če sem se tako počutila pa sploh ni bilo nič narobe, ker mene je večasih ful skrbelo, če me je en čudno pogledal na cesti.~~

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Razporejati časa še kar ne znam, ker ful prokrastiniram A25 ~~sva večeraj z vzgojiteljico ugotovili.~~ To še ne znam, ampak sem jaz kriva, ker vedno zavlačujem s stvarmi A26. Potem sem se naučila prati cunje, ker tega nisem znala A27. Kuhat sem že prej znala, zdi se mi, da isto znam kuhat kot prej A28. Se mi pa zdi, da več kuham, imam več prakse A29. Ful sem se naučila bolj razumevati ljudi, ker tukaj s tolikimi živim in vsi smo butasto imeli doma, ker pri vsakemu nekaj ni bilo v redu in je zato prišel sem A30. Zato nekako zadaj tudi pri drugih ljudeh zunaj nekako lahko ugotoviš, kaj bi lahko bilo, da se človek tako obnaša A31. Lažje razumeš, če ti kdo kaj razlaga A32 in ne jeziš se toliko na ljudi, če se grdo do tebe obnašajo, ker se ne obnašajo grdo do tebe zaradi osebnih razlogov A33.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Ja, me A34. Pripravljajo me pa zato na samostojno življenje, da lahko čimprej grem od tukaj A35. Prav tako zato, da bom v redu, ko grem od tukaj A36.

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

Obrnila se bom lahko nase A37. Zunaj nimam nobenega, ne na družino, ne na prijatelje A38. Je malo bedno, ker eni bodo lahko odšli nazaj domov, ampak ne morem nič narediti A39. Itak bom tukaj dokler bom v srednji šoli, imam še tri leta A40. Septembra grem pa v mladince A41. Vzgojitelji pa tako ali tako tukaj ostanejo, ne morem nazaj prileziti, če imajo oni tukaj nove otroke pa novo skupino A42. V stiku z njimi ne bom ostala, ker to po navadi ne gre tako, če greš v drugo skupino A43 npr. une punce, ki so šle v mladince, je na začetku leta, septembra, ena skos prihajala nazaj pozdravljati, zato so ji rekli, da je ona zdaj v svoji skupini, da imajo oni tukaj nove otroke in da se ne morajo zdaj z njo ubadati A44.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Ne vidim nikogar, ki bi mi lahko kaj pripomogel zraven A45. Ko se bom selila iz vzgojnega zavoda pa če bom v študentskem domu, za vzgojitelje velja, da je menda še neka opcija, da si še kar lahko v stiku z njimi nekaj časa A46. Od doma nimam nikogar A47, mogoče babi A48, samo pri babi je tako, da če bo ona meni dala denar, bo ona zahtevala nekaj od mene nazaj, da bo imela neko kontrolo nad mano A49. ~~Meni pa se s temu ne ljubi ubadati. Moja mami je 48 let stara~~

~~pa ji babi hodi stanovanje gledat, samo zaradi tega, ker ji najemnino plačuje. Tudi kliče jo skos in zahteva, kako naj ima doma pospravljeno in kako ne. Raje sem sama od sebe odvisna A50.~~

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

Najprej je odvisno, kako je pri njih doma. To pa je zelo različno A51. Imam eno prijateljico, ki ima depresijo, ne je, ne pije, potem more pa še za očeta in brata skrbet, ker prihaja iz take kulture, da imajo mišljenje, da je ženska samo za v kuhinjo A52. Če bi se ona želela odseliti, bi jo cela družina napadla A53. Potem pa imam drugo prijateljico, kjer je vse perfektno doma in če bi se hotela odseliti, bi ji verjetno še pomagali pri tem A54. ~~To je zelo različno.~~ Jaz pa bi podpore imela dovolj A55, v primerjavi z mojimi npr. bivšimi sošolci, bi jo imela enako kot pa oni A56. S strani zavoda, tako kot jo imajo oni s strani staršev A57.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

Ko bom šla v mladince, me skrbi to, da tiste vzgojiteljice, ki bodo tam, da se ne bodo znale tako dobro pogovarjati kakor te tukaj A58. ~~Ena je menda nova, ene več kot polovico časa ni, ta druge pa tudi več kot polovico časa ni.~~ V oporo bi mi bilo, da bi se nekdo z mano pogovarjal, tako kot se naši vzgojitelji tukaj A59. Oni so res ful ful v redu A60. Za tiste vzgojitelje tam pa sem slišala, da zdaj ne smejo otroci za vikende tam ostajati A61. ~~Ne vem točno zakaj, lahko da so to vzgojiteljice rekle zaradi L. & N., ker sta ful neodgovorni. J. mi ni povedala, kaj so njej rekli, zakaj ne smejo ostajati. Ravnateljica je rekla, da E. bi lahko načeloma, ampak E. je tudi rekla, da ne more. Zdaj pa ne vem, ali se one ne znajo pogovoriti z vzgojiteljicami, ali pa je bilo, kaj drugega. Zato jim preostane, da grejo domov. E. gre v rejniško ali pa k fantu, L. tudi, J. gre domov.~~ Jaz pa bi potem hodila k mami, ampak je pri mami ful težko biti, ker ima shizofrenijo in se je z njo zelo težko pogovarjati, ker rabiš tudi desetkrat eno in isto povedati A62. K babi pa tudi ne morem A63. Zato pa bi potrebovala oporo, da bi za vikende lahko nekam šla A64. Potrebovala bi to, da bi za vikende lahko v mladincu ostala, ker nekateri nimamo spet tako v redu razmer, da bi lahko odšli domov A65. ~~E. ima rejniško, L. gre po svoje, J. je vse počitnice doma, zato ne vem, zakaj ne bi mogla biti še enega vikenda tam.~~

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Želela bi si več podpore mojega očeta A66. On se dela, da me podpira, hinavski je ful A67. Od njega pa bi si želela podpore, ker je pač moj oče, kdo si pa noče podpore od očeta A68. ~~On bo pred vzgojitelji rekel, da je zelo ponosen name in potem bova šla, bo pa rekel, da ve da je to rekel, ampak ... Potem pa bo sto tisoč stvari našel, kaj sem jaz zraven še narobe naredila in to mi gre ful na živce, bi bilo bolje, če nič ne bi rekel. dobro ampak saj tudi pred vzgojitelji včasih pove, kaj si dejansko misli, ker zadnjič je kar govoril o njegovih metodah vzgoje. Rekel je, da je~~

njegova metoda vzgoje, da me pripravi na realno življenje tako, da poleg tega, da me v šoli žali, me še on doma žali. To je njegova logika npr. dal je primer, moja sestra je kupila neoriginalne jordanke iz new yorkerja, šla je z njimi v šolo in tam so se ji posmehovali, ker ni kupila originalnih. Njej so pa bili všeč. Prišla je domov in nikoli jih ni več dala gor. Potem se je mojemu očetu zdelo logično, da se ji še on posmehuje, kako ima grde čevlje in jo je hecal, kako so ogabni, kako jih je lahko kupila. Oče je potem rekel, da se mu je menda prišla zahvalit, zato ker se ji je posmehoval, saj je začela razumeti, da ji je hotel povedati, naj ji bo vseeno za to, kar ji sošolci govorijo. Verjamem, da je to naredil, ker je meni tudi že večkrat to naredil, ampak jaz sem se počutila še slabše. Drugače pa ne vem, če bi si želela podpore še koga drugega, ker sem se šele zdaj začela nazaj z vsemi sorodniki družiti po ogromno letih. Ne vem, če bi sploh hotela od njih podporo, ker so čudni A69. Z babico sem imela prepoved stikov 7 let. Potem pa sem en dan kar odšla do tja in potem sva se začeli pogovarjati, jaz sem jokala, ona pa ni. To mi je bilo res čudno. Zdaj pa ne vem, ker če se bo preveč z babi pogovarjala in če se bom preveč zbližala z njo in če bi ji ponesreči v enem stavku kakšno informacijo preveč povedala, bi se začela vtikati, hotela vse vedeti in tudi vse potem urediti. Pri meni je zdaj s to kontrolo nehala, ker je začela razumeti, da pri meni to ne deluje in bom še vseeno naredila to, kar meni paše. Ona je bila meni pripravljena nove hlače kupiti samo zato, ker ji moje niso bile všeč. Rekla sem ji, da ne rabim novih hlač, če mi ne bodo všeč in jih ne bom nosila. Od nje bi si v bistvu želela podpore, ampak na način, da me vseeno pusti pri miru A70. Podporo bi želela do ene mere, ne želim, da mi kar koli plača A71, ampak želela bi emocionalno podporo A72. Od očeta pa tudi emocionalno A73.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

Ja, spodbujajo me k temu, da bo vse v redu, da mi bo uspelo A74. Ko pa grem enkrat tja, jaz nisem več del te skupine, oni se nimajo več kaj ubadati z mano A75. Jaz bom imela potem tam druge vzgojitelje A76. Lahko bi poklicala te vzgojitelje tukaj A77, ampak je težko, ker imajo oni potem spet novih osem otrok in oni se morajo potem z njimi ubadati A78. Letos, ko so punce z mladinskega prihajale, je bilo res zoprno. Jaz sem se enkrat jokala v pisarni in potem L. pride notri, pametna, kot da so jo vsi pogrešali in kot da je 10 let že ni bilo in se je kar usedla na stol in mi rekla, naj kar malo počakam, in se je kar ona začela pogovarjati.

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Ja tako bedno malo A79. Malo jih bom pogrešala A80. Po eni strani pa sem ful vesela, da grem od tukaj, ker mi grejo oni, s katerimi živim, na živce A81. Pa kakšna pravila mi grejo na živce A82. Vse mi gre bolj kot ne na živce tukaj A83. Ena vzgojiteljica je že ves teden tečna in za vsako stvar razburjeno govori. Danes sem ponesreči rekla, da se je drla name, zato ker je nekaj na glas rekla. Potem sem A. rekla, da se je drla name in je to slišala, začela se je res dreti. Rekla je, da se

~~lažem, ker se ni drla name. Potem bi gre na živce še M., ker skos nekaj teži in U., ki je govorila eni drugi, da sem jo jaz opravljala, čeprav jo je sama. Potem se ni ta druga tri dni z mano pogovarjala in je bila čisto jezna name. U. ji je rekla, da sem ji rekla, da skos išče pozornost s tem, da je skos v pisarni. Meni pa ni jasno, zakaj bi to sploh rekla, če sem dvakrat več v pisarni od nje. Ni hotela razumeti. Potem je rekla, da je narobe razumela, ko so bili z ostalimi skupaj v kuhinji. Menda je vsakega posebej vprašala, če jo jaz opravljam. Vsi so bili tiho in ona jim je z obraza prebrala, kot da vsi vejo, da jo. V bistvu pa so si ostali mislili le, zakaj ona zdaj to misli. Oni so vsi rekli, da je nikoli nisem opravljala, ker je res nisem. U. pa ji je menda v sobi razložila, da sem jo. Drugače bom pa vzgojiteljke najbolj pogrešala A84. Ostale pa ne A85. Bolj pogrešam E. in J. z mladince, ki že eno leto nista z mano kot pa njih tukaj. Njih tukaj je zelo težko prenašati A86, saj so ful fajn, znajo biti res v redu A87, ampak so pa kdaj tako tečni A88. Več kot pol se jih obnaša, kot da so šest in pol stari A89.~~

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

~~Ja, me skrbi A90. Skrbi me šola, ker nimam navad, da bi se učila A91, ker do zdaj mi je vse nekako uspelo, da sem zdelala. Tudi če sem imela trojke, je bilo okej. Pa tudi glede pospravljanja sobe, ker jaz imam ful neurejeno sobo, ker ne pospravljam sproti za sabo npr. cunje A92. Jaz jih odložim na posteljo in potem sem ful zaspana zvečer, zato namesto da bi tisto jopo obesila in jo dala v omaro, jo bom vrgla na tla. To se potem ful nabere tega. Na vsake dva tedna si rečem, da zdaj bom pa to nehala delati in bom vse pospravila. Vse še enkrat zložim, naredim generalko sobe, čez deset minut pa spet isto. Za brez veze delam to generalko.~~

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

~~Tišine zvečer A93. Ful je glasno, zakaj misliš, da M. zdaj tukaj sam spi. M. je bil z A. v sobi. Njega so par dni nazaj samo za spat sem dali, ker se tako dereta ponoči, skos se pogovarjata in dol pa gor tečeta. Ali veš, kako se A. dere? Res res ful se dere. Nihče ne more spati, ob enajstih zvečer se še kdaj dereta A94. Tudi na splošno, ko me ne bo več tukaj, bom prišla iz šole, noben se ne bo drl A95, težil A96, me tožil za butaste stvari A97. Zadnjič pride vzgojiteljica z vrečko čipsa in reče, kdo je pustil nekaj v dnevi. Jaz rečem, da sem to slučajno tam odložila, ker sem šla cunje obesiti. V bistvu pa sem pozabila, ker sem jedla v dnevi, mi pa ne smemo jesti v dnevi. Potem me pa A. zatoži, da zadnjič mi je od krofa marmelada padla po tepihu in da sem potem drgnila tisto dol, ker nisem hotela, da kdorkoli ve. Vzgojiteljica je bila čisto zraven, ko je to govoril. Zdi se mi, da ni nič slišala, ker je M. še nekaj zraven govoril. Če ne bi mogla ta tepih še sto let drgniti. Rekla je, da se bomo na sestanku pogovarjali o tem. Veselila se bom tudi tega, da bom lahko skuhalo manj A98, da bo za pospraviti manj A99 in da bom imela tam malo bolj~~

odrasle osebe, s katerimi se bom lahko pogovorila npr. E. in J. A100. Z njimi bom lahko imela dejanske pogovore, ne tako kot tukaj, ko pridem do A. in se hočem pogovarjati z njim pa se začne kar dreti, zvoke začne spuščati in je to ful nemogoče in vse je smešno A101.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Najbolj bom vse vzgojitelje A102 pa svojo sobo, ker zdaj imam sama sobo A103. Tam pa ne, ker ni prostora A104. Čeprav tam imaš pa balkon s streho, klopco, ograjo in za sušiti cunje zunaj, kar tega tukaj ni in je to boljše A105. Tam si bom lahko sama razporejala čas, to je najboljša stvar, da se bom sama odločila, kdaj se bom učila A106, kdaj bom pospravljala A107... Tukaj je od šestih do sedmih večerja, in takrat se pospravlja A108. Učne ure si rabiš predstavljati gor in dol, ne smeš tega narediti, da se en dan več in en dan manj učiš A109, ker jaz ne potrebujem vsak dan dveh učnih ur, ker sem na taki šoli, da rabiš enkrat na teden imeti dve uri A110. ~~Ne mislim imeti samih petk, ker se mi ne da učiti toliko, ampak tako da imam v redu ocene, da niso grozne. Tudi za ta faks, ko hočem iti ne bo omejitve.~~ Ne bom pogrešala teh pravil, do kdaj lahko ješ, samo do treh lahko ješ A111. ~~To so naredili zato, da se pripravljamo do štirih na učne ure, ker nikoli nismo točno začeli učnih ur.~~ Prosila sem, če lahko vsaj do pol štirih jemo pa še kar ne pustijo A112. Potem pa spet lahko do devetih jemo A113 in kaj če jaz ob pol enajstih lačna postanem A114. Če grem ob sedmih v fitnes in pridem ob desetih nazaj in potem rečejo, da sem imela čas za jesti, ampak da me ni bilo in da je to moj problem A115. Potem me pustijo, da v petih minutah nekaj pojem, to mi res ni všeč A116. Ne bom pogrešala, da pridejo tamali iz drugih skupin v našo skupino, ker vse umažejo A117. So po šest let stari in oni ne znajo še pospravljati, derejo se, kričijo, tepejo se, skos je nekaj A118. Potem moramo mi za njimi pospravljati A119. Ko so bili oni tukaj med počitnicami smo imeli dvakrat generalke, grozno je bilo A120.

16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?

Moraš biti osemnajst let star A121. Nekaj je tudi na sodišču, ko si osemnajst, da rabiš podpisati, če res hočeš iti A122. Če ga pa serješ in če si ti prišel v zavod, ker ga serješ, te pa ne bodo spustili A123. Če si pa prišel v zavod, ker je bilo pri tebi doma slabo pa si ga ti začel srat, ti bodo pa rekli, da pojdi dam A124.

17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?

Po eni strani bi rada bila tukaj čim dalj časa, ker sem preskrbljena za sto procentno A125. Skos imam za jest A126, vse imam A127. Ko si v mladincu rabiš petdeset eurov na mesec plačevati, ampak dobro to bom že A128. Po drugi strani pa bi šla rada čim prej ven od tukaj, ker je zelo naporno biti tukaj A129. Ne vem, kako bo, ko bom prišla v mladince A130.

18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?

Najprej bom šla v mladince, ker se mi ne da biti več tukaj A131 pa tudi zato, ker so oni dve leti mlajši od mene A132. ~~Z drugimi od prej sem bila enako stara ali pa so bili eno leto starejši. To je bilo ful dobro. Zdaj so pa dve leti mlajši od mene, edino D. je eno leto starejša in A. je isto star kot jaz.~~ Po mladincu pa bom odšla v študentski dom, ko bom šla na faks A133, da se ne bom vozila in da ne bom v zavodu, ker to bo pa res že preveč A134.

19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?

Možnost je še, da bi se odselila na svoje A135. Ampak seveda sem omejena, če je vse drago, največjo težavo vidim v denarju A136.

20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?

Nič nisem sama pogledala A137. Pogovarjala sem se A138 in pač kar veš, da je študentski dom A139. Za mladinsko stanovanje pa so mi tukaj v zavodu rekli, da to obstaja A140. Lansko leto se je začelo govoriti o mladincu, ko so punce govorile, ki so šle A141. Oz. kar veš, ker ti kdo kaj pove, da je nekdo tja šel A142. Možnost je, da se bo še en mladinec odprl A143, ~~kjer bo samo enkrat na teden vzgojitelj prišel preveriti, če vse zgleda v redu. Živel pa naj bi samo z enim, da sta samo dva, ker to so imeli včasih, tega zdaj ni več, ne vem zakaj.~~

21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

Idealna možnost bi mi bila, da se odselim čisto na svoje A144. Lahko jo še vseeno dosežem, ampak ne zdaj A145. Ne mislim biti celo življenje v zavodu A146. Ovire pa so denar, ker ga nimam A147. Nihče mi ne plačuje stvari, že tako si rabim vse sama plačevati kakršnekoli stroške imam, si jih rabim jaz plačati A148. ~~30 eurov imam od štipendije, dobivam 20 eurov od mami in očeta skupaj, še 60 eurov pa dobivam od botrstva.~~ Da bi pa delala nekje, je malo težje, ker sem dva vikenda v Ljubljani in dva v Kranju in me verjetno ne bi nihče vzel za dva vikenda, lokacije so problem, ker so tako narazen A149. Problem je prevoz A150, za izpit za avto pa potrebuješ spet denar A151.

10.2.2 Intervju B

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Pripravijo nas na socialne veščine B1. Zdi se mi, da tako, da se pogovarjajo z nami B2 in nam kaj svetujejo B3, podpirajo nas pri tem, da se pogovarjamo B4. Tudi s sestanki, ki jih imamo vsak

teden, se mi zdi, da nas na to pripravijo B5. Pripravijo nas na to, da sami na avtobuse hodimo, da smo čimbolj samostojni B6, tako, da si znamo organizirati prevoze B7.

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

Niti ne vem, ker meni se zdi, da mene bolj kot ne na vse pripravijo B8. Mogoče na zaposlitev ne tako zelo B9, ker se ne pogovarjamo veliko o tem B10 in bi to izboljšala tako, da bi se več o tem pogovarjali B11. Lahko bi naredili tudi kakšne take delavnice, kjer bi se pogovarjali o tem B12.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Pripravljajo nas največ na samostojnost B13 in to, da se pogovarjamo, socialne veščine B14. Tudi na razporejanje časa B15 in pa red B16. Na to nas pripravljajo s pravili B17. Na red na način, da kuhamo B18, pomivamo B19 in peremo B20. Pospravljamo, da bomo imeli tudi potem svojo hišo tako lepo urejeno B21. ~~Da bomo pospravljali, ne tako kot moj ati, ki ima vse razmetano po tleh.~~ Tukaj se ful naučiš B22.

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Zdi se mi, da pospravljanje B23. Pospravljamo toliko kot je treba, odvisno koliko razmečemo B24. Če razmečemo, moramo pospraviti za sabo B25. Naučila sem se tudi kuhanja, ker tukaj malo več kuhamo B26. Tudi čas si znam bolje organizirati npr. učne ure imamo ob določenemu času B27. Določeno je, kako bo dan potekal in potem ga je lažje speljati B28. Pa že prej omenjenih socialnih veščin B29.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Pa ja B30, zato ker nas pustijo, da smo večinoma časa sami B31, da delamo vse sami B32, da pospravljamo B33, kuhamo sami B34. ~~Tako kot, da bi bili sami doma, samo da so vzgojitelji zraven, če se kaj zaplete.~~ Na to nas pripravljajo, zato da ko bomo nekoč živeli na svojem B35, da se bomo znali s partnerjem povezati B36 in skupaj delati to, kar delamo tukaj, da npr. kuhamo, pospravljamo B37.

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

~~Dobro vprašanje.~~ Na mojo bivšo rejnico mogoče B38. ~~To je pa to.~~ Se mi zdi, da na nikogar drugega B39. Na vzgojitelje, ko greš iz stanovanjske skupine, bolj težko, ker ko gremo ven iz zavoda, nas imajo že dosti B40. Potem dobijo druge otroke in itak nimajo časa B41. Na prijatelje bi se mogoče lahko B42. Na družino pa sploh ne B43.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Če bi se srečevala s kakšnimi izzivi, problemi, bi mi lahko ljudje okrog mene svetovali B44 in pomagali, če bi mi lahko B45. Od njih bi potrebovala denarno podporo B46 pa tudi tako podporo, psihično B47. ~~Na ta način bi mi bilo lažje, da bi se osamosvojila.~~

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

Zdi se mi, da bi imela isto podporo B48. Odvisno zdaj kateri, eni imajo lahko več podpore, eni pa manj kot jaz, ker so različni B49. Na splošno pa bi imeli oni večjo podporo družine B50, ker jaz bolj nočem imeti podpore od svojih staršev in jih niti ne poznam toliko časa B51. Jaz pa bi imela večjo podporo vzgojiteljev, ker jih oni nimajo B52. Od sostanovalcev se mi zdi, da nimam podpore, saj ko bomo odšli s tukaj ven, se nihče med sabo niti pozdravil ne bo B53.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

Rabila bi rejnike, da bi svetovali, kaj in kako narediti B54, ker sem bila zelo povezana z njimi B55. Svetovali pa bi mi glede vsega B56 oz. bi mi pomagali npr. tudi z denarjem B57 ~~in bi jim potem vrnila, ko bi ga imela.~~ Seveda pa tudi psihično podporo B58.

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Najbolj bi si želela podpore prijateljice B59, zato ker od kar nismo več ful blizu, se nič več ne pogovarjava B60. Zato bi mi bilo ful dobro, da bi imela njeno podporo, ko bi zapuščala stanovanjsko skupino B61. Ne pogovarjamo se več toliko, ker jaz sem tukaj v Kranju v stanovanjski, ona pa je v Moravčah in zato se ne morava tudi nikoli več videti B62. To mi je hudo B63. Tudi slišiva se zelo malokrat B64.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

Lahko jo imamo. Verjetno bodo nam kaj pomagali B65. Mislim, da mi bodo svetovali kaj in kako naprej, kako se odločiti za naprej B66.

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Mogoče mi bo malo hudo B67, ker imamo ful dobre vzgojitelje B68. Ne predstavljam si zdaj še tega, ker bom še dve leti tukaj, si ne predstavljam, kako bo, ko bom šla ven iz zavoda B69. Prav tako ne bom vedela, kaj narediti, ko pridem ven, ker tukaj sem nekako bila usmerjena B70. Ko bom pa v svetu, bo pa malo težje B71, vendar se bom lahko navadila, upam B72. Na začetku bi bila malo izgubljena, ne bi vedela, kam iti B73.

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

Ja, skrbi me B74, ker tako kot sem prej rekla, ne vem, kaj bom sama s sabo B75. Najprej na začetku bi mogla k nekomu iti, ali k staršem, ali pa k rejnikom B76. To me skrbi, ker se ne

počutim prav dobro, ko sem s starši B77. Ati je ful živčen večino časa B78, mami pa nima tako dobrega stanovanja B79 pa nima denarja in ne more B80.

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

Bolj ničesar B81. Ampak mogoče to, da bom več s prijatelji B82, da bom probala vzpostaviti stike s svojo prijateljico, ki je s tam, kjer sem živela B83.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Vzgojitelje ja B84, ker bi včasih mogoče še potrebovala nasvete od njih B85, ali pa bi se pogovorila z njimi B86. Pogrešala bom te resne pogovore B87 in lepe trenutke z njimi B88. Tam se z njimi pogovarjaš, če imaš kakšen problem in če ti kaj ne gre dobro B89, če ti nekaj gre dobro B90, če te kdo izziva, če te kdo zmerja B91, karkoli se lahko pogovarjaš B92. Probamo skupaj najti rešitev B93. Sostanovalce pa nekatere bom, nekatere ne B94. Ta red bi malo pogrešala, malo pa tudi ne B95. Včasih je tukaj naporno B96, včasih je pa dobro, da imaš en red B97. Dobro je, da imaš red pri pospravljanju in pranju B98. Ni mi pa všeč, da imam red pri učenju, ker se včasih boljše počutim, če se učim ne ob določeni uri B99, ampak takrat ko se jaz spravim učiti B100. Ni mi všeč, da se moramo dve uri učiti, ker jaz se dve uri dobesedno ne morem učiti B101. ~~To mi ja tako malo.~~ Kdaj bi rabila več, kdaj pa manj časa za učenje B102.

16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?

~~V bistvu ne vem točno.~~ Mislim pa da to, da znaš bit samostojen B103, da se znaš obnašati B104 in da končaš šolo B105. Prav tako s starostjo nekaj B106.

17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?

Čim dlje bi bila rada, zato ker mi je tukaj zelo fajn in nimam razloga, da bi odšla kam drugam B107. Ker če bi odšla npr. k atiju, bi se imela manj fajn B108. Pa če bi bila pri atiju sploh verjetno šole ne bi naredila, si ne predstavljam B109. Tukaj so pa super nekateri vrstniki B110, se z njimi pogovarjaš B111, pa tudi pogovor z vzgojitelji B112.

18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?

V bistvu sploh še ne vem, kam bom šla, ker nisem še ful razmišljala o temu B113. V zavodu bom še dve leti, to bom razmišljala mogoče šele drugo leto B114. ~~Mislim, da bom pa od zdaj naprej veliko bolj razmišljala o tem, kam bom šla,~~ ampak trenutno pa ne bi vedela B115. Trenutno nimam kam iti B116.

19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?

Možnosti so mladinsko stanovanje B117. Glede na to, da bom delala šolo samo tri leta in potem ne bom več delala šole, v mladinskem stanovanju ne moreš biti, če ne delaš šole. Zato tja mogoče

ne bom mogla iti B118. Razen, če bi se odločila, da bi šla potem še na plus dva, samo to pa ne vem B119. Za nazaj domov pa z atijem mogoče ne bi tako dolgo zdržala, ker v bistvu sploh ne vem, kaj bi delala doma B120. Živimo pa v taki vasi, kjer ne bi mogli niti delati nič B121. Ati me tudi ne bi hotel vozit skos gor pa dol, ker je to 10 kilometrov B122. Lokacija je problem, da ne bi mogla tam živeti B123. Glede najinega odnosa pa se skoraj nič ne pogovarjava, ko jaz pridem k njemu, je on na računalniku in to je to B124. Meni je dolgčas B125. Z njim se niti nočem pogovarjati, kaj pa naj se z njim pogovarjam B126. Petnajst let me ni videl, to je omejitvev, da ne bi šla domov B127. Če bi šla živeti na svoje, pa ne bi mogla, ker je bolj ta denar problem, kako si kupiti hišo B128. Nekam bi mogla iti najprej delat, zaslužiti denar in potem si kupiti eno hišo ali pa vsaj stanovanje B129.

20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?

Nihče mi ni ničesar predstavil B130. Včasih, če me zanima sama pogledam, kje bi živela B131 ~~npr. na svojem~~, gledam nepremičnine po internetu B132. Za mladinsko stanovanje pa tukaj v zavodu govorijo B133, samo če jaz ne bom delala šole, ne morem tja B134. Informirajo pa nas tako, da velikokrat govorimo o tem B135. Sploh zdaj, ko bo šla K. tja ful govorimo o tem, prej pa nismo toliko B136.

21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

Da bi živela na svojem B137. To ne vem, če lahko dosežem, bolj težko B138. Najprej bi mogla it k mami probat živeti, zato da vidim, kako je živeti z njo B139, čeprav ima majhno stanovanje B140, bi bila možnost, da grem k njej B141. Najprej bi šla k mami, ker je ona v Ljubljani in se najde povsod nekaj, da lahko delam B142. Potem, ko pa si nabere denar pa bi šla na svoje B143.

Ovira je to, da me mogoče socialna delavka ne bi pustila k mami, ~~ampak če sem 18 je potem to vseeno~~. Pustila me ne bi, ker menijo, da je premajhno stanovanje B144, ~~ampak je za dve osebi čisto dovolj velik, za tri mogoče ne~~. Ona ima ful veliko omaro in če jo da v manjšo omaro in če da dve postelji, ker zdaj ima samo en kavč, bo lažje in bi lahko tam živela B145. Samo za te dve postelji rabi ful denarja B146 ~~in mogoče, če bom imela takrat kaj denarja, pomagala~~. Drugače bova pa potem najprej na kavču spali B147. Potem pa bova zbrali denar, da bova kupili kakšno posteljo, ki ni tako draga B148. Potem pa bi šla jaz na svoje B149. Največja ovira za to je denar B150. Podporo imam od rejnice, da bi mi svetovala, kako živeti tam B151. Rabila bi podporo še od mami, da bi šla živeti na svoje, vsaj psihično B152, ~~da se pripravim na življenje sama s sabo~~.

10.2.3 Intervju C

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Zdi se mi, da nas na vsako pripravijo C1. Najbolj pa za šolo C2, potem če imaš, kaj za plačati položnice, da greš na pošto C3. Pripravijo tako, da se zмениš za dan, ko se boste dobili in se z njimi pogovarjaš C4, ter ti dajo predloge, kaj bi lahko naredil C5 in ti pomagajo na avtobus C6 ~~in te stvari~~. Naslednji dan pa greš pač sam C7. Za učenje pa tudi, če rabiš kakšno pomoč, ti razložijo, tam delaš vaje C8. Če pa ne razumeš še vedno, ti pomagajo C9.

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

Meni se zdi vse v redu. Ne zdi se mi, da bi me na kaj manj pripravili C10.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Za zaposlitev ti mogoče pomagajo. Kdaj ti pomagajo tudi najti, če nisi tako zadovoljen s tem, kar si dobil, oz. če se tam nič dobrega ne dogaja, če ti ni všeč ta praksa, služba. Ti pomagajo najti kakšno boljšo C11. ~~Dogovoriš se o teh stvareh in potem lahko prenehaš tam.~~ Pripravijo nas tudi na kuhanje C12, ~~kdaj nam tudi pomagajo kakšne recepte najti in potem pa moramo sami skuhati~~ C13. Imamo tudi generalke, moramo očistiti prostore in za naše sobe poskrbeti C14.

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Bolj kuhanje C15, ~~ker sem se ga zelo izogibala, ker mi ni šlo od rok. Zdaj se pa bolj potrudim, včasih mi tudi ne gre, ampak je to čisto normalno.~~ Vem pa več kot prej C16. Glede odnosov se mi zdi, da sem boljša, saj sem se veliko naučila iz napak, ki sem jih delala C17, povedali so mi, kako se kaj naredi in mi razložili C18. Jaz pa sem se s tistih napak v odnosu tudi veliko naučila sama C19.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Ja, zelo nas C20. Spodbujajo nas, da smo samostojni C21 in da se bomo tudi sami znašli v življenju C22. Področje, kjer sem pa šibka in bi rabila več podpore je pa, ko je treba iti ven, v kakšna večja mesta, me je velikokrat strah tega zaradi avtobusov, na kateri avtobus je treba iti. Nič se ne znajdem za te stvari, ker še nikoli nisem bila tako in je ful težko C23. Tam bi rabila, da bi me bolj pripravili, npr. da bi mi pomagali in povedali za čas avtobusa, kako se to išče, da bi mi pokazali C24. ~~Hodila bom v Ljubljano na pogovore k psihoterapevtki. Prakso pa imam v Škofji Loki.~~

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

Na prijatelje C25, lahko bi jih šla obiskati C26, se z njimi pogovarjati C27. Tudi na odrasle osebe, ki jih imam okoli sebe in jim zaupam C28. To so predvsem starši C29.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Oče bi mi lahko pomagal tako, da bi se poklicala, potem bi se pogovarjala o tem, kako se počutim in te stvari C30. Vzgojitelji pa bi mi lahko pomagali, da najdem, kam je možno iti od tistega trenutka naprej C31, kako bom nadaljevala s šolo C32. Zanesla bi se na prijatelje, ki bi imeli iste probleme kot jaz C33 in bi se potem z njimi pogovarjala C34. Tudi s temi, ki živim, bi mi lahko pri tem pomagali C35. ~~Ker oni so mi kot prijatelji in isto velja za njih.~~

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

To pa je odvisno, v kakšnem okolju živiš. Če imaš slabo okolje, ravno ni najboljše, da boš samostojen C36. Meni se tudi zdi, da je kdaj v stanovanjski skupini tudi ful boljša podpora C37, ker nas vzgojitelji razumejo C38 in nam skušajo pomagati, kako rešiti probleme C39, ful nas veliko spodbujajo C40. Zdi se mi, da imamo glede takšne podpore prednost C41. V zavodu imaš glede denarne podpore manjšo podporo C42, ker velikokrat pogledajo in določajo, koliko boš imel, koliko denarja vzameš C43. To je pa tudi odvisno od staršev, koliko so bogati C44.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

Najbolj bi mi bilo v oporo, da bi se imela s kom za pogovarjati C45, ker tukaj imaš vsakič nekoga, da se lahko z njim pogovarjaš C46. Želela bi si, da bi se lahko na koga obrnila C47. Vzgojitelji pa bi mi bili lahko najbolj v oporo, ker se lahko na njih obrneš C48 in se pogovarjaš C49, te razumejo C50 in ti dajo možnost, da daš vse probleme ven iz sebe C51.

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Od staršev bi si želela emocionalne podpore C52, ker je nikoli nisem dobila C53. Pri nas je tako, da ta podpora ni ravno normalizirana, nanjo se gleda, kot da je ne potrebujemo, ker smo dovolj močni, da lahko preživimo brez tega C54.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

Ne vem C55. Od tega se nič ne pogovarjamo C56. Mogoče se to drugi pogovarjajo, ampak jaz ne C57. Drugače pa nekateri iz mladinskega stanovanja pridejo na obisk v to skupino in se pogovarjajo. ~~Naredijo malo zabave~~ in ostanejo v stiku z vzgojitelji C58. Zdaj, če bi jaz potrebovala pomoč vzgojiteljev, ko bi zapustila stanovanjsko skupino, se mi zdi, da je odvisno od tega, kakšno pomoč potrebuješ C59. Če rabiš veliko pomoči, ne vem, če bi imeli dovolj časa, ker imajo še druge otroke v skupini C60.

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Imam pa mešane emocije C61. Nisem ravno najbolj žalostna, nisem pa ravno najbolj vesela C62. Po eni strani se veselim, ker ne bom potrebovala teh generalk vsak dan delati C63. Žalostno pa je zato, ker se rada s kom pogovarjam C64 in mi je ful grozno, ko sem sama preveč časa in mi postane ful depresivno C65. Rada imam to bližino C66.

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

Za neke stvari me skrbi C67. Za druge pa si mislim, da bo vse v redu C68. Najbolj me skrbi pri tem, kako bom jaz potem bolj samostojna, ker kdaj rabim pomoč C69 in če je ne bom mela od nikogar, kako bo šlo to C70. Ker kdaj se ustrašim kakšne stvari, se rajši delam, kot da je ni in pobegnem. Problem imaš in nočeš na njemu delati. ~~To me skrbi, kako bi se soočila potem s tem.~~ Velikokrat sem tako delala, imela sem problem in ga ignorirala, dokler ni postal še hujši C71.

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

Najbolj se bom veselila, da ne bo več generalk C72. Potem ko si ven iz zavoda skrbiš za svoje stanovanje in si določiš, kdaj boš vse naredil, skuhal C73. Ker kdaj res ne maram kuhati, ko pridem s šole in je zelo utrujajoč dan in ne morem, ker me že tako noge bolijo, potem pa še stati in kuhati C74.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Najbolj bom pogrešala družbo C75. Sploh to povezanost C76, ~~bilo bi mi zelo čudno, če bi se mogli slišati preko telefona, ker mi je boljše z osebnim stikom, ker si zraven in se pogovarjaš.~~ Ne bom pogrešala generalk, ker jih je kdaj tudi preveč C77.

16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?

Veliko otrok, ko dopolnijo osemnajst let, gre ven in grejo v drugam C78. Če imaš velike, intenzivne težave in rabiš iti v bolj intenziven zavod. V te zavode, ki so za osemnajst plus C79. Gledajo pa tudi na to, da si boljše, mentalno, kot prej C80. Potem tudi kakšne odvisnosti imaš C81, da malo ponehajo, da niso tako intenzivne, ko se odvadiš, da te ne pošljejo takoj ven C82. Drugače pa vzgojitelji tebe gledajo in te ocenjujejo, če so te stvari v redu in če si pripravljen C83. Imaš tudi pogovore z njimi na to temo preden zapustiš, da se prepričajo C84.

17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?

Jaz bi tukaj ostala čim dalj, ker rabim tudi pomoč s šolo C85, ker slovenščina ni moj prvi jezik in rabim velikokrat pomoč, ker ne razumem kakšno besedo. Rabim nekoga, ki bo znal razložiti C86. Tudi zato, ker če bi šla domov, bi bila tako sama in se ne bi imela s kom pogovarjat C87. Kdaj pa se mi ne da ravno učiti zaradi telefona, ki ga imam in poslušam glasbo C88. Tukaj pa nimaš telefona in teh stvari in si fokusiran na tisto stvar C89.

18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?

Šla bom čisto ven iz zavoda C90. Šla bom k staršem živeti C91 in potem delala, da bom zaslužila svoje stanovanje C92. K njim bi šla živeti zaradi tega, ker nimam ravno denarja C93 in to bi trajalo kar dolgo časa, da bi si našla dobro stanovanje C94. Najprej rabim nekje biti, dokler se ne prepričam in dokler nisem zadovoljna s tem, kar sem naredila in da zaslužim dovolj C95. Pa rabim še podporo pri tem C96.

19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?

Kar se tiče mladinskega stanovanja tudi sama ne bi hotela iti, ker ne vidim jaz sebe tam in si ne predstavljam C97. Ko bom naredila izpit za avto, bi bila rada s starši C98, ~~najbolj z mami in jo malo naokoli peljala~~. Raje bi se z njo bolj družila C99. Glede tega, da grem živeti s starši nisem nič omejena C100. Za samostojno bivanje pa bi starše ful skrbelo C101 in bi se potrudili, da bi našli stanovanje čim bližje njih C102.

20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?

To mi kdo predstavi C103. Po navadi oče C104 ali pa tudi vzgojitelji C105. Jih kaj vprašam za take informacije, kaj potrebujem znati, kaj rabim vedeti C106. Tudi sama kdaj pogledam preko spleta C107 in napišem hiše z lepim stanovanjem, lepim razgledom in te stvari. Take najbolj udobne C108.

21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

Najbolj idealna bi mi bila hiša, da bi sama živela notri C109. Želim si hišo zraven gozda, da je bolj umirjeno in to C110. Ta cilj lahko še vseeno dosežem, če se potrudim ja C111. ~~Razmišljala sem, da bi svoje podjetje imela, in sicer nekaj v smislu, da bi pomagala ljudem, pa tudi nekaj z oblekami. Na ta način bi veliko ljudem dala voljo do tega, da se lahko tako oblačijo in jim pokazala, da so tudi oni lepi, da bi jih spodbujala.~~ Tukaj pa je seveda kakšna ovira, tudi denar C112. Denar bi bil ovira, ker hiša in prostor, kjer bom hišo zgradila lahko preveč stane C113. Največja ovira pa je tudi, kje si bom to našla C114, kdaj si bom to našla C115. Starši pa tudi ne bi bili prepričani, če bi zmogla sama živeti C116. Želeli bi me prepričati, naj ne grem C117.

10.2.4 Intervju D

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Pripravijo nas na to, kako biti samostojen D1. Recimo to, da kuhaš D2. Te stvari, ki so pomembne za življenje D3, pripravijo te na bivanje na svojem D4, da skrbiš sam zase D5. To se v bistvu sam pripraviš D6, ker moraš sam kuhati D7, sam si prati perilo D8, rabiš skrbeti za svoje stvari D9 in zase D10. Ne pa da ti jih oni delajo ali pa kdorkoli drug D11.

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

Zdi se mi, da te na vse ravno ne pripravijo D12. Po mojem mnenju te ne pripravijo na aktivnosti D13. Si aktiven D14 pa tudi oni organizirajo jih kdaj D15, ampak to ni zdaj velikokrat D16. Je premalo tega D17 in ne spodbujajo te pri tem, da bi ti rekli, da naj gremo malo ven D18. To bi lahko izboljšali s tem, da bi nam dali več prostega časa D19, da bi urnik spremenil, da bi nam bolj ustrezal D20.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Šola D21. V bistvu več ali manj sam delaš D22, razen če potrebuješ pomoč, ti pomagajo in ti razložijo kakšno stvar D23, ali pa pač zrihtajo pomoč D24. Pripravljajo te tudi na medosebne odnose D25, da znaš živeti z nekomu, ker tukaj nismo sami, so še drugi, ki stanujejo tukaj D26.

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Jaz se nisem naučil nič D27, vse isto znam kot prej D28. Mogoče edino kakšne socialne veščine D29, da se bolj družiš D30 in pogovarjaš D31, ker nimamo toliko časa teh telefonov, da bi skos gor viseli, ampak se družimo in tako naprej D32. Mogoče malo bolj znam k ljudem pristopati, ne pa ful D33.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Recimo, da nas D34, ker tukaj, kjer živimo, probamo biti več ali manj samostojni D35, saj je to tudi namen te skupine D36. To te pa pripravljajo potem na kasnejše življenje, da boš znal živeti sam D37.

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

Jaz bom šel tako ali tako domov, zato bi rekel, da na starše D38. Na druge pa ne D39.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Želel bi si, da se postopek pospeši, da bom šel lahko domov D40. To vzgojitelji mislim, da mi ne morejo pri tem pomagati D41. Se mi zdi, da noben to ne more pomagati D42. Na splošno pa pri

zapustitvi starši D43, tako da jim bi povedal težavo in bi mi predlagali rešitev D44. Lahko tudi kakšen prijatelj D45.

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

Jaz bi rekel, da bi imeli enako podporo D46. Pri težavah D47, pri šoli D48. Meni bi isto pomagali doma, če kaj ne bi znal kakor pri drugih, ki so zunaj skupine D49. Tudi kar se tiče denarja, bi imel enako podporo D50 kot tudi enako topline in čustvene podpore D51.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

CSD, ker bi sodišču povedal, da sem primeren in pripravljen iti domov D52.

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Od nobenega si ne bi hotel več podpore, ker mislim, da jo že zdaj dobivam dovolj. Imam čisto dovolj podpore D53. Meni ne bo nič hudo, ko bom zapustil skupino D54.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

Vzgojitelji me bodo sigurno podprli, če bom rabil kakšen nasvet ali kaj podobnega D55. Se mi zdi, da bom lahko imel še stik z njimi, če bom rabil D56, če ne drugega po telefonu D57. Jaz osebno ne bom želel obdržati stikov, verjetno D58, če bom pa kaj rabil, bo pa zagotovo možnost D59. Vem, da nekateri tudi, ko zapustijo stanovanjsko skupino pridejo D60, ~~ampak tisti, ki hočejo.~~

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Srečno D61, ker mi tukaj ni všeč D62. Ni mi všeč urnik D63 pa na splošno vse D64. Vse je razdeljeno po času, kdaj moraš kaj delati D65 in na splošno pravila D66.

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

Ne skrbi me, ker ne vem, zakaj bi sploh me skrbelo D67. Jaz sem v primerjavi s kakšnimi, ki jih bo to skrbelo, v drugih okoliščinah doma D68. Imam dobre okoliščine doma D69.

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

Tega, da bom bolj prost D70. Tukaj vse tako na uro D71, če se nekaj posebej ne zмениš, moraš tako delati, kot so pravila D72. Doma imaš pa tako, da si vse sam lahko sestaviš D73, ~~samo neke osnovne stvari so, ki jih moraš upoštevati. Ostalo je pa na tebi.~~ Na živce mi gre nadzor D74.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Pogrešal jaz ne bom nič. Vsega ne bom pogrešal D75. Recimo nadzora D76. Tudi sestanovalecev, ker so malo čudni po obnašanju nekateri D77 in mi grejo že malo na živce D78. Celega urnika ne bom pogrešal D79, zgodnjega prehranjevanja, ker rabimo do devetih zvečer jesti D80, potem pa

- preden zaspimo, sem jaz spet lačen D81. Vzgojitelj ne bom pogrešal, ker se nisem na njih navezal D82 in se ne navežem kar tako na vsako osebo. Lahko mi bo prekiniti stike D83.*
16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?
Recimo glede mene je odvisno, da se malo lepše pogovarjam D84 in da šolo naredim D85. Glede ostalih se mi zdi, da nekateri sploh ne morejo iti domov zaradi neurejenih razmer doma. Mislim, da pa se morajo isto primerno obnašati D86, da znajo biti samostojni D87, poskrbeti zase D88.
17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?
Jaz bi jo rad čim prej zapustil D89. V bistvu jaz sploh nimam tako tehtnega razloga, da sem tukaj kot pa drugi D90. Imam razlog, ampak niso pa stvari tako hude, da zdaj ne bi mogel biti doma D91. Zapustil bi jo tudi, ker je doma boljše kot tukaj, v vseh pogledih D92.
18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?
Živel bom doma še toliko časa, kot se bom šolal D93. Glavni razlog je šolanje D94. Potem ko bom pa starejši, se bom pa preselil na svoje D95.
19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?
Lahko greš v mladinsko stanovanje D96. Tukaj omejen nisem D97, seveda se to drugi odločijo, če te bodo tja dali ali ne D98. Ti omejen nisi D99. V mladinsko stanovanje pa jaz ne bi mogel iti, ker bi šel raj domov D100 in tudi tja verjetno ne bi prišel, ker ne bi imel kriterijev, ker bi šel že prej domov D101. Da grem domov živeti tudi nisem omejen D102.
20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?
Za možnosti nam vzgojitelji povejo D103. Včasih pa tudi sami pogledamo za kakšne možnosti D104. Jaz osebno nisem gledal D105. Eni pa hočejo iti v stanovanje pa potem pogledajo, če oddajajo kakšno stanovanje D106. Pri tem jim lahko pomagajo tudi vzgojitelji D107, gledajo skupaj za možnosti v njihovi pisarni z razgovorom. Če se z njimi pogovarjaš in prideš na to temo, ti oni razložijo na individualnih pogovorih D108.
21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?
Šel bi na svoje D109. Počasi bi to lahko dosegel, tako da bi šolo naredil D110, dobil službo D111, zaslužil denar in si kupil stanovanje D112. Ovire so pa te, da se mi ne da. Ne da se mi delati šole D113. Ni denarja, nimam rednih prihodkov, da bi lahko plačeval stanovanje D114 in še premlad sem D115.

10.2.5 Intervju E

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Na pospravljanje E1, zato da ne boš imel potem doma razmetano E2. Težijo ti, da pospraviš E3. Za tabo stojijo in govorijo, kaj je narobe. Pridejo preverjati in povejo to in to je narobe E4.

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

Na vse te pripravijo E5.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Kuhati te naučijo, če ne znaš E6. Tako, da sam kuhaš za kosilo E7. Potem tudi na pospravljanje E8. Pa še na organizacijo tako E9, da ti pomagajo in ti pokažejo, kako se organizirati E10, čeprav meni to ne pomaga, ker imam hiperaktivnost in mi nič ne pomaga. Vse pozabim tudi če mi rečejo listek, pozabim na listek pogledati, ne vidim ga. Vse pozabljam. Organizirajo te glede šole pa svojih obveznosti E11. Na zaposlitev tudi E12, tako da te spodbujajo, da bi šel na študentsko delo E13. Z njimi se lahko pogovarjaš o tem, kako ti je bilo na delu E14. Včasih ti tudi pomagajo iskati. Meni so povedali, kje naj najdem E15.

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Pospravljati sem se naučil boljše E16. Jaz prej nič nisem znal sploh pospravljati E17. Tukaj pospravljam sobo E18, imamo dežurstva E19, za sabo pospravljam stvari E20. ~~Danes moram pospraviti stopnice, pralnico in dnevno sobo, ker nas je samo šest in moramo prevzeti še druge naloge.~~ Drugače kuhati znam E21. Organizirati pa se še vedno nisem naučil E22.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Ja E23, ker te naučijo teh veščin, ki sva se prej pogovarjala o njih E24. Pripravijo te pa zato, da znaš kaj sam narediti E25, ~~ker ti ne bo mama kuhala do 60 let.~~

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

Na sestro E26 pa na očija E27, ker bi sigurno lahko bival tam nekaj časa E28. Sestra ima hišo in imam jaz tam sobo E29. Za vikende hodim tja E30. Oče pa bi mi lahko stanovanje zrihtal, lahko bi živel v njegovem stanovanju, če bi hotel E31. On je v Nemčiji, jaz pa bi živel sam E32.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

Lahko bi mi kakšen prijatelj E33. Socialna mreža bi mi lahko tako pomagala, da bi mi dali denar E34. Od zavoda za zaposlovanje bi lahko dobil pomoč, da bi dobil službo E35.

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

Manjšo, zato ker oni imajo polno podporo svojih staršev, večinoma E36. Po navadi jim zrihtajo stanovanja E37 ali pa lahko pri starših živijo E38. Finančno skrbijo za njih E39. Prav tako potem, če kaj rabijo, starši kuhajo za njih E40. Meni pa bo mogoče sestra dovolila tam živeti tudi če bom že odrasel E41. Za očija pa ne vem, verjetno bi se lahko kaj zmenili E42.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

Denar, samo denar bi rabil E43. Zaslužil bi ga pa tako, da delam E44. Od ljudi pa ne rabim, kaj bi pa rabil podporo E45. Mojega očija tako ali tako ni, se ne morem z njim nič pogovoriti E46. Se slišim z njim po telefonu E47, ampak on se ne pogovarja o takih stvareh E48. Z vzgojitelji se pogovarjam o takih stvareh E49. Vsi vzgojitelji bi mi lahko bili v oporo E50.

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Od nobenega E51. Od vseh, ki jo rabim, jo imam E52. Tudi od očija ne E53, mi je všeč tako, kot je E54.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

To pa ne več. Ker takrat se oni tebe odrešijo. Nisi več pri njih v oskrbništvu. Potem ne rabijo več skrbeti zate E55. Lahko bi pa še prišel na obisk k njim E56. Če bi imel kakšno težavo, dvomim, da bi se lahko šel nazaj k njim pogovoriti, ker dobijo nove otroke E57.

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Srečno E58, zato ker mi noben več ne bo težil E59. Skos za mano hodijo, ko pospravljam, me nadzorujejo E60. Prav tako, da bi lahko sam kaj delal, in mi ne bi vzgojitelji govoril, kaj moram delati E61. Lahko bi šel ven takrat, ko bi hotel E62 in bi imel učne ure takrat, ko bi hotel E63. Zdaj jih imamo po urniku E64.

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

Ne, ne skrbi me E65. Jaz mislim, da me nič ne bi skrbelo, ker mislim, da bo vse v redu E66. Kakor bo, bo E67. Imam tak občutek, da bo, sem pozitivec E68.

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

Tega, da bom lahko sam razpolagal s časom E69. Takrat bom šel ven v gozd in šel loviti ribe E70. Zdaj jih ne lovim, ker je zima. Lovi se jih spomladi, jeseni in poleti, v reki in na Čukovi jami, na švere. Če bom šel zvečer, me noben ne bo videl. Potem bom šel tudi v Woop skakati, E71 sam, ker ima A. tam vedno neke nezgode, je šel v bolnico. Tudi veselim se, da bom lahko več igrice igral E72, ker sem tukaj omejen z eno uro na dan E73, od sedmih do osmih. Jaz pa bi igral igrice od devetih do enajstih.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Pogrešal bi vzgojitelje E74. Ne bom pa pogrešal nadzora E75.

16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?

Osemnajst moraš biti star E76, takrat se sam odločiš, če si želiš iti ven E77. Če nočeš iti ven, počakaš do novega šolskega leta in te dajo v mladinsko stanovanje E78. Prav tako, če se drogiraš E79 in se pretepaš, tudi zapustiš E80. Eno so hoteli dati ven, ker je vzgojiteljico napadla, ampak potem se je poboljšala. Bila je jezna in jo napadla. V takih primerih te dajo drugam E81.

17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?

Nekaj srednjega E82. Čim dlje ne bi, ker bi mi bilo že dolgčas E83 in bi se že vsega preveč navadil, celega delovanja skupine E84. Čimprej pa tudi ne, ker se mi zdi še premalu E85, ker sem se ravno tako navadil tukaj E86.

18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?

Bom še videl E87. Bom živel ali pri sestri E88 ali v stanovanju od očija E89 ali pa v mladinskem stanovanju E90. Verjetno najprej v mladinskem stanovanju, ker te še vseeno malo nadzirajo, ampak ne preveč E91. Težijo ti, da se greš učiti E92. Jaz to rabim, ker se mi ne da učiti E93. ~~Samo rečejo ti, da se greš učiti, jaz sem kar na računalniku.~~

19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?

Na svoje, k očiju, tam bi sam živel E94. Sem omejen, ker bi si moral najti službo, da bi lahko plačeval račune E95. Pri sestri bi me pa omejevalo to, da sem kar daleč od šole, 220 kilometrov E96. Prešolal pa se ne bi, zato pa ne bom šel k njej E97. Za mladinsko stanovanje pa to, da bi mogel napisati prošnjo in če ne bi bila sprejeta E98...

20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?

To kar sam veš E99. Jaz samo vem, da sem slišal, da je tisto stanovanje, ne vem pa od koga sem slišal E100. Izmed vsakdanjega pogovora slišim E101, včasih pa prisluškujem, ko se ena, ki gre, pogovarja z vzgojiteljem E102. Meni to direktno še niso predstavili E103. Včasih pa tudi sam iščem stanovanja E104 ~~in gledam, katera so najdražja, analiziram kvadrature, kaj vse ima in če kakšnega za ceneje dobiš, ki ima boljše funkeije.~~

21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

Da bi živel v vili E105, v Kranju, blizu šole E106. Mogoče to lahko dosežem, ampak kasneje v življenju E107. Moram se nekaj spomniti, patentirati in patent prodati E108. ~~Nekaj sem že delal~~

~~na tem, ampak nič posebnega.~~ Ovira je to, da bom veliko mogel delati, inovirati bom mogel E109.
Ovira je denar E110.

10.2.6 Intervju F

1. Na katero področje vas po vašem mnenju Vzgojni zavod Kranj najbolj pripravi na samostojno življenje? Kako?

Z več vidikov nas pripravi F1. Učijo nas, kako kuhati F2, jaz prej nič nisem znala kuhati F3, ~~zdej pa se že vidi napredek pa sem komaj pol leta tukaj.~~ Recimo tudi, kako razmišljati F4, kako vzpostaviti stike z vrstniki F5, kako vzdrževati stike z vrstniki F6. ~~Res dobro šolo ti dajo, v mojem pogledu.~~ Če imam jaz kakšen problem, pri meni je problem, da večkrat napačno gledam na situacijo, ali pa enemu vrstniku zamerim kar tako. Oni ti znajo pa ful dobro to razložiti, ti dajo res dobre nasvete F7, ~~vsaj v mojem primeru.~~ Pomagali so mi in to skoraj pri vsakem problemu so mi lahko pomagali F8. Tako da ne na način, da oni tebi rešujejo probleme namesto tebe F9, ampak tebi dajo nalogo in te usmerjajo F10. Te nasvete vzamem zase F11 in jih vnašam v odnose F12 pa tudi v delavnost F13. Na delavnost te pa pripravijo z organizacijo F14, ker jaz imam tako visoke cilje in mi včasih povejo, da to je pa preveč in naj se boljše zorganiziram F15. ~~V temu smislu.~~

2. Na katero področje pa najmanj? Na kakšen način bi to lahko izboljšali?

~~Od kar sem z njimi, mi gre vse dobro.~~ Ne vidim nobenega takega področja, da me ne bi pripravili. Me pripravijo na vse F16.

3. Katera so še druga področja, na katera vas strokovni delavci pripravljajo in kako?

Na odnose med vrstniki F17, na samostojno življenje F18. Tudi veliko o ljubezni nas učijo F19, ~~ker si veliko punce želi ljubezen in potem so kar s prvim bedakom in ti res znajo dobre nasvete dati glede ljubezni F20.~~ Na ta način te pripravljajo na prihodnost s partnerjem F21 in pa tudi na zdaj, ko imamo prve zveze F22. Prav tako, če imam jaz kakšno dilemo iz moje preteklosti, ali pa iz zdaj, kar se dogaja, mi oni vedno pomagajo razjasniti F23. Razjasniti ne na tak način, da bi naredili delo namesto mene F24, ampak me samo usmerijo, na katero pot moram iti F25. Recimo tudi o načinu razmišljanja F26, ~~sploh ena vzgojiteljica, ker je kar psihološko podkovana.~~ Nazadnje mi je povedala, kako naj gledamo na sanje, ker sanje so podzavest in mi nekaj ~~sporočajo.~~ Direktno ti tudi povejo, če imaš kakšne napake F27 in kako bi jih izboljšal F28, ~~če jih sploh hočeš izboljšati.~~

4. Katerih spretnosti, veščin ste se vi po vašem mnenju naučili v vzgojnem zavodu?

Kuhanje F29, pospravljanje F30, varčevanje z denarjem F31, organizacija F32. Kar se tiče varčevanja denarja, greš v trgovino in moraš vseeno paziti, kaj kupiš, za kaj porabiš določen denar F33. Tudi, če svoj lasten denar preveč zapravljaš, ti povejo, ti ga vzamejo F34. Prav tako prilagajanje F35, jaz sem se morala zelo prilagajati, ker jaz nisem navajena, da so več čas neki zvoki F36. Pri nam doma nas je pet otrok, ampak nikoli nismo bili skupaj, se nismo družili in se nismo rabili drug drugemu prilagajati. Ves čas sem imela svojo sobo. Takrat sem lahko šla spat, kadar sem hotela. Jaz res rabim iti zgodaj spati, tukaj pa še govorijo takrat in sem rabila en čas, da sem se malo navadila. Oni so po navadi do desetih pokonei.

5. Ali bi lahko rekli, da vas med bivanjem v stanovanjski skupini strokovni delavci pripravijo na samostojno življenje? Zakaj?

Ja F37, ker je v bistvu tudi njihov cilj F38 in se zavedajo, da imamo neke stvari iz preteklosti, ki niso dobro na nas vplivale. Cilj je, da mi zacelimo svoje rane F39 in osebno zrastemo F40, dokler ne zaživimo samostojnega življenja. Mislim, da je to glavni njihov cilj, glede na to, kaj nam govorijo.

6. Na koga se boste lahko obrnili, zanesli, ko boste zapuščali stanovanjsko skupino?

Na vzgojitelje F41, ker kot vidim, imajo te, ki so šli v mladinsko stanovanje še vedno stike z njimi F42. Tako, da ne dvomim, da če bi kaj potrebovala, bi se lahko na vzgojitelje F43. Ampak saj imam tudi dedka in babico F44.

7. Na kakšen način bi vam lahko socialna mreža pomagala pri prehodu zapustitve stanovanjske skupine?

To je že vse zorganizirano, ko greš v mladince, se mi zdi, da ti kar podporo dajo F45 in se pogovorijo s tabo F46, tako kot jaz vidim. Te pripravijo F47. Po moje je bolj problem, če kar naenkrat zapustiš vzgojni zavod, ampak tudi mislim, da ko nekdo gre, se oni s tabo zmeraj pogovorijo F48. Tako, da te kar pripravijo F49. Ker že meni, ko je včasih težko iti domov, se z mano pogovorijo F50 in marsikaj predelamo. Lahko jih vedno pokličem F51. Pri tem bi mi lahko pomagali tudi psihiatrinja, psihoterapevtka in socialna delavka v šoli F52. Tako da imam dosti podpore F53. Mene bi bilo najbolj strah, da bi zapadla v kakšno drogo, tako da bi mi oni lahko zagotovili možnost, da če bo kaj narobe, da so oni na moji strani F54 in da jih lahko pokličem F55, da mi bodo pomagali F56. Najbolj je pomembno tukaj, da te oni naučijo, da si ti sam zase, da moraš znati sam zase poskrbeti F57 in da zase veš, kaj je prav in kaj ne F58.

8. Ali se vam zdi, da boste imeli pri osamosvojitvi v primerjavi z mladostniki, ki ne živijo v stanovanjski skupini, večjo ali manjšo podporo? Zakaj?

Definitivno večjo F59, ampak tudi zaradi tega, ker je več rabimo F60. Zdi se mi, da imam jaz dosti bolj kvalitetno življenje, ampak to res mislim, ne pretiravam, kot moji vrstniki, ker oni

nimajo toliko kontrole, kaj lahko delajo in kaj ne F61. Recimo večina mojih vrstnikov je dokaj lenih, ves čas so na telefonih in nimajo toliko nekih delavnic F62. Nimajo tako razvitega razmišljanja od nas, ker te vzgojitelji nam kar filozofsko razlagajo in si kar razširimo poglede F63. Meni so zelo pomagali, da dosegam neke cilje in sem ambiciozna.

9. Kaj bi vam bilo v oporo med prehodom iz stanovanjske skupine?

Vzgojitelji F64. Finančna podpora, jo imam že, ampak da bi imela definitivno dano F65. Ne da zapravljam za karkoli, ampak jaz si predstavljam, če bi šla v študentskega, bi rabila denar F66, ker ne vem, če bom šla jaz v mladinskega F67.

10. Čigave podpore bi si želeli več? Zakaj?

Težko to govorim, ker če bi razlagala, kako veliko podpore dobim, bi se že razvajeno počutila, ker je res veliko dobim F68. Podpirajo me dedi pa babica F69, vsi tukaj v stanovanjski skupini F70, v šoli pa učitelji, psihiatrinje, psihiatri F71.

11. Ali imate kaj podpore vzgojnega zavoda, ko zapustite stanovanjsko skupino? Kakšno?

Mislim, da ja F72. Ko sem jaz ravno prišla, je ena ravno odšla in sem bila prisotna, ko so ji rekli, da lahko pride na kavico vedno, da so vedno lahko v stiku. Pogovarjali so se na ta način, da se je videlo, da so se že ful pogovarjali o tem F73.

12. Kako se počutite ob misli na odhod iz stanovanjske skupine?

Meni je tukaj lepo F74. ~~Imam plan biti tukaj osemnajstega leta.~~ Lepo mi je, ker pridem sem, imam svojo sobico F75, ~~kar je ful fajn pa zjutraj, ko je nebo jasno se vidijo gore.~~ Srečo imam, ker niso iz vseh stanovanjskih tako fajn vzgojitelji F76. Prav tako smo v centru, blizu vsega smo F77. Če sem žalostna, se vedno lahko s kom pogovorim F78. Tudi vrstniki v stanovanjski skupini so fajn F79.

13. Ali vas skrbi odhod iz stanovanjske skupine? Če da, kaj vas najbolj skrbi? Če ne, kaj menite, da je pripomoglo k suverenosti?

Malo me skrbi F80, ker sem se že zdaj navezala na ves ta prostor F81. Po moje bom res pogrešala to F82, bo malo šok F83. Pa to, da bom slučajno v kakšne napačne vode zapadla F84.

14. Česa se boste najbolj veselili pri odhodu iz stanovanjske skupine?

Tisti dan po moje ne bom tako vesela, ker bo jokala, ker bom mogla iti F85. Potem pa bi se veselila bolj odraslega življenja F86.

15. Kaj boste najbolj pogrešali in česa ne?

Vzgojitelje F87, mojo sobico F88, to da imamo vse dejansko zastonj avtobusno karto in hrano F89, da mi vsak dan nekdo drug kuha, to bom pogrešala F90. Ne bom pa pogrešala učnih ur F91, saj jaz se učim, ampak se jih nikoli ne držim F92. Malo mi grejo na živce, ker imam jaz čisto drugačen urnik. Ko se začnejo učne ure, jaz šele takrat pridem. Potem moram nekaj pojesti in po

navadi že minejo takrat učne ure. Tako bi bilo boljše, če bi se začele kasneje, da bi jaz takrat imela mir in bi se lahko učila, ker ko ni več učnih ur, je spet glasno F93.

16. Kakšne kriterije morate mladostniki izpolnjevati, da zapustite stanovanjsko skupino?

Dovolj odrasel moraš biti, torej osemnajst moraš biti F94. Odgovoren, da se lahko sam zorganiziraš, da opraviš vse naloge, da se lahko zanesejo nate, da ne boš, kaj neumnega naredil F95.

17. Ali bi radi v stanovanjski skupini ostali čim dalj časa ali bi jo radi čimprej zapustili? Zakaj?

Jaz bi bila do ene osemnajstih let, ne bi zdaj še šla F96. Zapustila pa bi jo, ker bi bila to še vseeno zame prelomnica odraslega življenja, ne morem biti tukaj do 25 leta F97.

18. Za katero možnost nadaljnjega bivanja, ko boste zapustili stanovanjsko skupino, se boste odločili vi? Zakaj?

Študentski dom F98, čeprav mi po mojem ne bo všeč, ker ne maram biti z nikomur v sobi. Za to se bom odločila, ker nimam kaj dosti izbire, ker v mladincu ne bom mogla biti in bom v Ljubljani, zato se mi bo bolj splačalo, da bom v Ljubljani nekje F99.

19. Katere druge možnosti nadaljnjega bivanja so še na voljo? Ali ste pri izbiri katerih izmed njih omejeni?

Potem je možnost, da bi živela pri starših F100, ampak ne vem kakšno bo stanje takrat. To bo sodišče odločilo F101. Potem bi lahko pri dedku in babici F102. Pri tem sem pa omejena, ker sta v Kranjski Gori in z avtobusom je dve uri vožnje F103. Za mladinsko stanovanje bi bila v Kranju, jaz sem pa tudi malo sita se že tri ure voziti F104.

20. Kje se informirate o možnostih nadaljnjega bivanja, ki so vam na voljo, ko boste zapustili stanovanjsko skupino? Ali vam jih kdo predstavi ali sami pogledate?

Niti ne pogledam F105, ampak že na splošno vem katere so možnosti, ker je to nam že vsem znano F106. ~~Za študentski dom sem razmišljala že preden sem prišla sem v skupino.~~ Za mladince nam tukaj povejo vzgojitelji, samo na splošno kdaj omenijo F107.

21. Če bi lahko izbirali, kakšna bi vam bila idealna možnost nadaljnjega bivanja? Jo lahko vseeno dosežete? Ali so pri doseganju takšnega cilja kakšne ovire?

Moja idealna možnost je stanovanje F108, če bom nekako privarčevala, kar zdaj probam F109. Štipendijo imam dokaj visoko pa če bom šla na faks mi bodo tudi kakšno štipendijo dali F110 pa mogoče bo dedi kaj prispeval F111. To možnost bi dosegla tudi tako, da bi delala F112. ~~To že zdaj delam, sem natakarica v Kranjski gori, za vikend in za počitnice.~~ Pri osemnajstih letih bi šla mogoče v stanovanje namesto študentskega F113. Samo mi noben ne bi plačeval F114. Jaz sem slišala, da so stanovanja dokaj draga F115.

10.3 Priloga 3: Odprto kodiranje

Tabela 2: Odprto kodiranje A

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
A1	da skrbiš sam zase	Skrb zase	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A2	da znaš kuhati	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
A3	pospravljati	Pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
A4	se naučiš nekega reda	Učenje reda	Red	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A5	Naučijo te redno v šolo hoditi	Učenje rednega obiskovanja šole	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A6	Na to te pripravljajo s pravili	Priprava s pravili	Pravila	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A7	Na šolo te pripravijo na način, da veš, da ti je šola pomembna	Zavedanje pomembnosti šolanja	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A8	da veš, da moraš v šolo hoditi	Zavedanje pomembnosti obiskovanja šole	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A9	Pomagali so mi nekako ugotoviti, kaj sem lahko namesto, da sem slaščičarka	Pomoč pri izbiri poklicne smeri	Poklic	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A10	Pregledovali smo opcije, kakšni faksi obstajajo	Pregledovanje možnosti izbire med fakultetami	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A11	in smo se potem pogovarjal	Pogovor o možnostih izbire med fakultetami	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A12	Potem pa npr. kar se zaposlitve tiče, ti pa ne bodo našli službe, ali pa pomagali iskat	Brez pomoči pri iskanju službe	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A13	lahko se pa pogovarjajo s tabo o temu, če potrebuješ	Možnost pogovora o iskanju službe	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A14	in te naučili, kako tam shajati	Učenje shajanja v službi	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost

A15	Mene pripravijo na vse, na čisto vse	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A16	Tukaj se res vse učiš	Učenje za vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A17	Tukaj ti oni pomagajo spremeniti razmišljanje, na način da je tebi v prid	Pomoč pri spreminjanju razmišljanja tebi v prid	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A18	ampak se vzgojitelji pogovarjajo z nami, nam povejo, kaj je okej in kaj ni okej, da veš, kaj je prav in kaj narobe	Priprava, kaj je prav in kaj narobe	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A19	Pripravijo te na to, da se družiš oz. te spodbujajo pri temu, da se družiš	Priprava na druženje	Druženje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A20	Ne pustijo ti, da razmišljaš negativno	Ne pustiti razmišljati negativno	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A21	Tudi če je bila ena res dobra stvar, sem jaz vedno neki našla, da bom to stvar videla kot slabo, ker sem bila tega navajena. Zdaj pa so mi oni to toliko časa izpostavljali	Vzgojiteljevo izpostavljanje načina razmišljanja mladostnika	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A22	pa skos so mi pomagali razumeti, kako naj ne razmišljam o temu in naj v stvareh najdem vedno kakšno dobro stvar	Pomoč pri spreminjanju razmišljanja	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
A23	Dali so mi ful nasvetov in podobnih stvari	Dobiti nasvete vzgojiteljev	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora

A24	Rekli so mi, da me ne bodo imeli vedno zmeraj vsi radi in da je to normalno	Dobiti nasvete vzgojiteljev o odnosih	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A25	Razporejati časa še kar ne znam, ker ful prokrastiniram	Ne znati razporejati čas	Razporejanje časa	Veščina	Priprava na samostojnost
A26	To še ne znam, ampak sem jaz kriva, ker vedno zavlačujem s stvarmi	Prevzemanje krivde nase zaradi neznanja z razporejanjem s časom	Razporejanje časa	Veščina	Priprava na samostojnost
A27	Potem sem se naučila prati cunje, ker tega nisem znala	Na novo se naučiti prati cunje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
A28	Kuhat sem že prej znala, zdi se mi, da isto znam kuhat kot prej	Preteklo znanje kuhati	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
A29	Se mi pa zdi, da več kuham, imam več prakse	Več kuhanja	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
A30	Ful sem se naučila bolj razumevati ljudi, ker tukaj s tolikimi živim in vsi smo butasto imeli doma, ker pri vsakemu nekaj ni bilo v redu in je zato prišel sem	Naučiti se razumevati ljudi zaradi podobne izhodiščne družinske situacije	Razumevanje	Veščina	Priprava na samostojnost
A31	Zato nekako zadaj tudi pri drugih ljudeh zunaj nekako lahko ugotoviš, kaj bi lahko bilo, da se človek tako obnaša	Znati ugotoviti razlog določenega obnašanja pri ljudeh zunaj zavoda	Razumevanje	Veščina	Priprava na samostojnost
A32	Lažje razumeš, če ti kdo kaj razlaga	Lažje razumevanje razlag drugih	Razumevanje	Veščina	Priprava na samostojnost
A33	in ne jeziš se toliko na ljudi, če se grdo do	Obvladovanje jeze	Reakcija	Veščina	Priprava na samostojnost

	tebe obnašajo, ker se ne obnašajo grdo do tebe zaradi osebnih razlogov				
A34	Ja, me	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
A35	Pripravljajo me pa zato na samostojno življenje, da lahko čimprej grem od tukaj	Priprava na samostojno življenje zaradi čimprejšnjega odpusta	Čimprejšnji odpust	Odpust	Priprava na samostojnost
A36	Prav tako zato, da bom v redu, ko grem od tukaj	Priprava na samostojno življenje zaradi dobrega počutja pri odpustu iz vzgojnega zavoda	Dobro počutje pri odpustu	Odpust	Priprava na samostojnost
A37	Obrnila se bom lahko nase	Zanesti se nase	Zanesti se nase	Lastna podpora	Podpora
A38	Zunaj nimam nobenega, ne na družino, ne na prijatelje	Pomanjkanje zanesljive družine in prijateljev	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
A39	Je malo bedno, ker eni bodo lahko odšli nazaj domov, ampak ne morem nič narediti	Razočaranost in brezupnost zaradi nemožnosti bivanja doma	Pomanjkanje podpore družine	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A40	Itak bom tukaj dokler bom v srednji šoli, imam še tri leta	Ostajanje v vzgojnih ustanovah	Nadaljnje življenje v vzgojnih ustanovah	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A41	Septembra grem pa v mladince	Odhod v mladinsko stanovanje	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A42	Vzgojitelji pa tako ali tako tukaj ostanejo, ne morem nazaj prileziti, če imajo oni tukaj nove otroke pa novo skupino	Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi nove skupine otrok	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A43	V stiku z njimi ne bom ostala, ker to po navadi ne gre tako, če	Brez stika z vzgojitelji po odhodu v	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

	greš v drugo skupino	mladinsko stanovanje			
A44	npr. une punce, ki so šle v mladince, je na začetku leta, septembra, ena skos prihajala nazaj pozdravljati, zato so ji rekli, da je ona zdaj v svoji skupini, da imajo oni tukaj nove otroke in da se ne morajo zdaj z njo ubadati	Nezmožnost ohranjati stika z vzgojitelji po odpustu zaradi nove skupine otrok	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A45	Ne vidim nikogar, ki bi mi lahko kaj pripomogel zraven	Brez podpore pri prehodu zapustitve	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
A46	Ko se bom selila iz vzgojnega zavoda pa če bom v študentskem domu, za vzgojitelje velja, da je menda še neka opcija, da si še kar lahko v stiku z njimi nekaj časa	Ohranjanje začasnega stika z vzgojitelji po odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A47	Od doma nimam nikogar	Brez podpore doma	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
A48	mogoče babi	Podpora babice	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A49	samo pri babi je tako, da če bo ona meni dala denar, bo ona zahtevala nekaj od mene nazaj, da bo imela neko kontrolo nad mano	Pogojena podpora babice	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A50	Raje sem sama od sebe odvisna	Odvisnost od samega sebe	Zanesti se nase	Lastna podpora	Podpora
A51	Najprej je odvisno, kako je pri njih doma.	Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi	Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora

	To pa je zelo različno				
A52	Imam eno prijateljico, ki ima depresijo, ne je, ne pije, potem more pa še za očeta in brata skrbet, ker prihaja iz take kulture, da imajo mišljenje, da je ženska samo za v kuhinjo	Težka družinska situacija vrstnice	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A53	Če bi se ona želela odseliti, bi jo cela družina napadla	Napetosti v družini vrstnice v primeru osamosvojitve	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A54	Potem pa imam drugo prijateljico, kjer je vse perfektno doma in če bi se hotela odseliti, bi ji verjetno še pomagali pri tem	Urejena družinska situacija in pomoč družine vrstnice pri osamosvojitvi	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A55	Jaz pa bi podpore imela dovolj	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A56	v primerjavi z mojimi npr. bivšimi sošolci, bi jo imela enako kot pa oni	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A57	S strani zavoda, tako kot jo imajo oni s strani staršev	Nadomeščena podpora staršev s strani vzgojiteljev	Nadomestna podpora	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
A58	Ko bom šla v mladince, me skrbi to, da tiste vzgojiteljice, ki bodo tam, da se ne bodo znale tako dobro pogovarjati kakor te tukaj	Zaskrbljenost o možnosti pogovora z novimi vzgojitelji	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A59	V oporo bi mi bilo, da bi se nekdo z mano pogovarjal, tako	V podporo možnost pogovora	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora

	kot se naši vzgojitelji tukaj				
A60	Oni so res ful ful v redu	Naklonjenost vzgojiteljem iz stanovanjske skupine	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A61	Za tiste vzgojitelje tam pa sem slišala, da zdaj ne smejo otroci za vikende tam ostajati	Brez možnosti ostajanja v mladinskem stanovanju za vikende	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A62	Jaz pa bi potem hodila k mami, ampak je pri mami ful težko biti, ker ima shizofrenijo in se je z njo zelo težko pogovarjati, ker rabiš tudi desetkrat eno in isto povedati	Bivanje za vikende pri mami v težki družinski situaciji	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
A63	K babi pa tudi ne morem	Brez možnosti bivanja pri babici za vikende	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
A64	Zato pa bi potrebovala oporo, da bi za vikende lahko nekam šla	»nekje biti«	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A65	Potrebovala bi to, da bi za vikende lahko v mladincu ostala, ker nekateri nimamo spet tako v redu razmer, da bi lahko odšli domov	Bivanje v mladinskem stanovanju za vikende zaradi težke družinske situacije	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A66	Želela bi si več podpore mojega očeta	Želja po večji podpori očeta	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A67	On se dela, da me podpira, hinavski je ful	Pretvarjanje podpore s strani očeta	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
A68	Od njega pa bi si želela podpore, ker je pač moj oče, kdo si pa noče	Želja po večji podpori očeta	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora

	podpore od očeta				
A69	Drugače pa ne vem, če bi si želela podpore še koga drugega, ker sem se šele zdaj začela nazaj z vsemi sorodniki družiti po ogromno letih. Ne vem, če bi sploh hotela od njih podporo, ker so čudni	Neodločenost pri želji po podpori sorodnikov	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A70	Od nje bi si v bistvu želela podpore, ampak na način, da me vseeno pusti pri miru	Želja po podpori babice	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A71	Podporo bi želela do ene mere, ne želim, da mi kar koli plača	Brez želje po finančni podpori babice	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A72	ampak želela bi emocionalno podporo	Želja po emocionalni podpori babice	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A73	Od očeta pa tudi emocionalno	Želja po emocionalni podpori očeta	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
A74	Ja, spodbujajo me k temu, da bo vse v redu, da mi bo uspelo	Spodbujanje k dobrim izidom in uspehu	Spodbujanje	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A75	Ko pa grem enkrat tja, jaz nisem več del te skupine, oni se nimajo več kaj ubadati z mano	Izločenost po odhodu v mladinsko stanovanje	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A76	Jaz bom imela potem tam druge vzgojitelje	Drugi vzgojitelji v mladinskem stanovanju	Vzgojitelji v mladinskem stanovanju	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A77	Lahko bi poklicala te vzgojitelje tukaj	Telefonski klic vzgojiteljev iz stanovanjske skupine	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
A78	ampak je težko, ker imajo oni potem spet novih osem	Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

	otrok in oni se morajo potem z njimi ubadati	nove skupine otrok			
A79	Ja tako bedno malo	Slabo počutje ob misli na odpust	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A80	Malo jih bom pogrešala	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A81	Po eni strani pa sem ful vesela, da grem od tukaj, ker mi grejo oni, s katerimi živim, na živce	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A82	Pa kakšna pravila mi grejo na živce	Naveličanost pravil	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A83	Vse mi gre bolj kot ne na živce tukaj	Naveličanost stanovanjske skupine	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A84	Drugače bom pa vzgojitelje najbolj pogrešala	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A85	Ostale pa ne	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A86	Njih tukaj je zelo težko prenašati	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A87	saj so ful fajn, znajo biti res v redu	Naklonjenost do stanovalcev	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A88	ampak so pa kdaj tako tečni	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A89	Več kot pol se jih obnaša, kot da so šest in pol stari	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A90	Ja, me skrbi	Zaskrbljenost	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A91	Skrbi me šola, ker nimam navad, da bi se učila	Zaskrbljenost zaradi slabih učnih navad	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A92	Pa tudi glede pospravljanja sobe, ker jaz imam ful neurejeno sobo, ker ne pospravljam sproti za sabo npr. cunje	Zaskrbljenost zaradi neurejenosti sobe	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A93	Tišina zvečer	Tišina zvečer	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

A94	Nihče ne more spati, ob enajstih zvečer se še kdaj dereta	Vpitje	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A95	Tudi na splošno, ko me ne bo več tukaj, bom prišla iz šole, noben se ne bo drl	Brez vpitja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A96	Težil	Brez teženja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A97	me tožil za butaste stvari	Brez toženja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A98	Veselila se bom tudi tega, da bom lahko skuhala manj	Manj kuhanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A99	da bo za pospraviti manj	Manj pospravljanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A100	in da bom imela tam malo bolj odrasle osebe, s katerimi se bom lahko pogovorila npr. E. in J.	Pogovor z odraslimi osebami v mladinskem stanovanju	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A101	Z njimi bom lahko imela dejanske pogovore, ne tako kot tukaj, ko pridem do A. in se hočem pogovarjati z njim pa se začne kar dreti, zvoke začne spuščati in je to ful nemogoče in vse je smešno	Vpitje	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A102	Najbolj bom vse vzgojitelje	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A103	pa svojo sobo, ker zdaj imam sama sobo	Pogrešati lastno sobo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A104	Tam pa ne, ker ni prostora	Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju	Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A105	Čeprav tam imaš pa balkon s streho, klopco, ograjo in za	Dodatne prednosti v mladinskem stanovanju	Dodatne prednosti v mladinskem stanovanju	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

	sušiti cunje zunaj, kar tega tukaj ni in je to boljše				
A106	Tam si bom lahko sama razporejala čas, to je najboljša stvar, da se bom sama odločila, kdaj se bom učila	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A107	kdaj bom pospravljala	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A108	Tukaj je od šestih do sedmih večerja, in takrat se pospravlja	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A109	Učne ure si rabiš predstavljati gor in dol, ne smeš tega narediti, da se en dan več in en dan manj učiš	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A110	ker jaz ne potrebujem vsak dan dveh učnih ur, ker sem na taki šoli, da rabiš enkrat na teden imeti dve uri	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A111	Ne bom pogrešala teh pravil, do kdaj lahko ješ, samo do treh lahko ješ	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A112	Prosila sem, če lahko vsaj do pol štirih jemo pa še kar ne pustijo	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A113	Potem pa spet lahko do devetih jemo	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A114	in kaj če jaz ob pol enajstih lačna postanem	Lakota ponoči	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

A115	Če grem ob sedmih v fitnes in pridem ob desetih nazaj in potem rečejo, da sem imela čas za jesti, ampak da me ni bilo in da je to moj problem	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A116	Potem me pustijo, da v petih minutah nekaj pojem, to mi res ni všeč	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A117	Ne bom pogrešala, da pridejo tamali iz drugih skupin v našo skupino, ker vse umažejo	Ne pogrešati mlajših otrok zaradi pospravljanja	Pestrost dogajanja v primeru obiska mlajših otrok	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A118	So po šest let stari in oni ne znajo še pospravljati, derejo se, kričijo, tepejo se, skos je nekaj	Vpitje	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A119	Potem moramo mi za njimi pospravljati	Manj pospravljanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A120	Ko so bili oni tukaj med počitnicami smo imeli dvakrat generalke, grozno je bilo	Manj pospravljanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A121	Moraš biti osemnajst let star	Dopolnjena polnoletnost	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
A122	Nekaj je tudi na sodišču, ko si osemnajst, da rabiš podpisati, če res hočeš iti	Lastna odločitev o odpustu pri polnoletnosti	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
A123	Če ga pa serješ in če si ti prišel v zavod, ker ga serješ, te pa ne bodo spustili	Brez odpusta v primeru namestitve zaradi nadaljevanja z nesprejemljivim vedenjem	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
A124	Če si pa prišel v zavod, ker je bilo pri tebi	Odpust v primeru nesprejemljivega vedenja po	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta

	doma slabo pa si ga ti začel srat, ti bodo pa rekli , da pojdi dam	namestitvi zaradi neurejene družinske situacije			
A125	Po eni strani bi rada bila tukaj čim dalj časa, ker sem preskrbljena za sto procentno	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A126	Skos imam za jest	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti	Želja ostati		
A127	vse imam	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A128	Ko si v mladincu rabiš petdeset eurov na mesec plačevati, ampak dobro to bom že	Najemnina v mladinskem stanovanju	Najemnina	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
A129	Po drugi strani pa bi šla rada čim prej ven od tukaj, ker je zelo naporno biti tukaj	Napornost v stanovanjski skupini	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
A130	Ne vem, kako bo, ko bom prišla v mladince	Negotovost pri prehodu v mladinsko stanovanje	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A131	Najprej bom šla v mladince, ker se mi ne da biti več tukaj	Življenje v mladinskem stanovanju zaradi naveličanosti stanovanjske skupine	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A132	pa tudi zato, ker so oni dve leti mlajši od mene	Življenje v mladinskem stanovanju zaradi mlajših mladostnikov v stanovanjski skupini	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
A133	Po mladincu pa bom odšla v študentski dom, ko bom šla na faks	Nadaljnje bivanje po mladinskem stanovanju v študentskem domu v času šolanja	Šolanje	Študentski dom	Način bivanja

A134	da se ne bom vozila in da ne bom v zavodu, ker to bo pa res že preveč	Odhod v študentski dom zaradi lokacije	Lokacija	Študentski dom	Način bivanja
A135	Možnost je še, da bi se odselila na svoje	Možnost bivanja na svojem	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
A136	Ampak seveda sem omejena, če je vse drago, največjo težavo vidim v denarju	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A137	Nič nisem sama pogledala	Brez lastnega informiranja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A138	Pogovarjala sem se	Pogovor o nadaljnjem bivanju	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A139	in pač kar veš, da je študentski dom	Samoumevnost študentskega doma	Samoumevnost	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A140	Za mladinsko stanovanje pa so mi tukaj v zavodu rekli, da to obstaja	Pogovor o mladinskemu stanovanju v zavodu	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A141	Lansko leto se je začelo govoriti o mladincu, ko so punce govorile, ki so šle	Pogovor mladostnikov, ki so odšli v mladinsko stanovanje	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A142	Oz. kar veš, ker ti kdo kaj pove, da je nekdo tja šel	Samoumevnost zaradi mladostnikov, ki so odšli v mladinsko stanovanje	Samoumevnost	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A143	Možnost je, da se bo še en mladinec odprl	Informacija o odprtju še enega mladinskega stanovanja	Informacija o odprtju še enega mladinskega stanovanja	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
A144	Idealna možnost bi mi bila, da se odselim čisto na svoje	Idealnost možnosti bivanja na svojem	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
A145	Lahko jo še vseeno dosežem, ampak ne zdaj	Možnost bivanja na svojem čez nekaj	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
A146	Ne mislim biti celo življenje v zavodu	Brez želje po večnem bivanju v vzgojnih ustanovah	Nadaljnje življenje v vzgojnih ustanovah	Mladinsko stanovanje	Način bivanja

A147	Ovire pa so denar, ker ga nimam	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A148	Nihče mi ne plačuje stvari, že tako si rabim vse sama plačevati kakršnekoli stroške imam, si jih rabim jaz plačati	Samostojno plačevanje stroškov brez pomoči	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A149	Da bi pa delala nekje, je malo težje, ker sem dva vikenda v Ljubljani in dva v Kranju in me verjetno ne bi nihče vzel za dva vikenda, lokacije so problem, ker so tako narazen	Težava dobiti zaposlitev zaradi lokacije	Lokacija	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A150	Problem je prevoz	Težava s prevozom	Prevoz	Negotovost po odpustu	Način bivanja
A151	za izpit za avto pa potrebuješ spet denar	Težava dobiti izpit za avto zaradi denarja	Prevoz	Negotovost po odpustu	Način bivanja

Tabela 3: Odprto kodiranje B

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
B1	Pripravijo nas na socialne veščine	Priprava na socialne veščine	Socialne veščine	Veščina	Priprava na samostojnost
B2	Zdi se mi, da tako, da se pogovarjajo z nami	Priprava s pogovorom	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B3	in nam kaj svetujejo	Dobiti nasvete vzgojiteljev	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B4	podpirajo nas pri tem, da se pogovarjamo	Spodbujanje pri pogovarjanju	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B5	Tudi s sestanki, ki jih imamo vsak teden, se mi zdi, da nas na to pripravijo	Priprava s tedenskimi sestanki	Tedenski sestanki	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B6	Pripravijo nas na to, da sami na avtobuse hodimo, da smo	Priprava na samostojnost na avtobusih	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost

	čimbolj samostojni				
B7	tako, da si znamo organizirati prevoze	Samostojnost organizacije prevoza	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B8	Niti ne vem, ker meni se zdi, da mene bolj kot ne na vse pripravijo	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B9	Mogoče na zaposlitev ne tako zelo	Slabša pripravljenost na zaposlitev	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B10	ker se ne pogovarjamo veliko o tem	Malo pogovora o zaposlitvi	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B11	in bi to izboljšala tako, da bi se več o tem pogovarjali	Izboljšava pripravljenosti na zaposlitev s pogovorom	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B12	Lahko bi naredili tudi kakšne take delavnice, kjer bi se pogovarjali o tem	Izboljšava pripravljenosti na zaposlitev z delavnicami	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B13	Pripravljajo nas največ na samostojnost	Priprava na samostojnost	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B14	in to, da se pogovarjamo, socialne veščine	Priprava na socialne veščine	Socialne veščine	Veščina	Priprava na samostojnost
B15	Tudi na razporejanje časa	Priprava na razporejanje časa	Razporejanje časa	Veščina	Priprava na samostojnost
B16	in pa red	Učenje reda	Red	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B17	Na to nas pripravljajo s pravili	Priprava s pravili	Pravila	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B18	Na red na način, da kuhamo	Učenje reda s kuhanjem	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B19	Pomivamo	Učenje reda s pomivanjem	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B20	in peremo	Učenje reda s pranjem	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B21	Pospravljamo, da bomo imeli tudi potem svojo hišo tako lepo urejeno	Pospravljanje za urejenost lastne nepremičnine	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost

B22	Tukaj se ful naučiš	Učenje za vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B23	Zdi se mi, da pospravljanje	Pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B24	Pospravljamo toliko kot je treba, odvisno koliko razmečemo	Intenzivnost pospravljanja odvisna od razmetanosti	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B25	Če razmečemo, moramo pospraviti za sabo	Pospravljanje za seboj	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B26	Naučila sem se tudi kuhanja, ker tukaj malo več kuhamo	Več kuhanja	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B27	Tudi čas si znam boljše organizirati npr. učne ure imamo ob določenemu času	Znati razporejati čas	Razporejanje časa	Veščina	Priprava na samostojnost
B28	Določeno je, kako bo dan potekal in potem ga je lažje speljati	Lažja izpeljava dneva zaradi določenosti poteka	Določenost poteka dneva	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B29	Pa že prej omenjenih socialnih veščin	Naučiti se socialnih veščin	Socialne veščine	Veščina	Priprava na samostojnost
B30	Pa ja	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
B31	zato ker nas pustijo, da smo večinoma časa sami	Vzgojitelji pustijo, da si sam	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B32	da delamo vse sami	Delati vse sam	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B33	da pospravljamo	Samostojno pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B34	kuhamo sami	Samostojno kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
B35	Na to nas pripravljajo, zato da ko bomo nekoč živeli na svojem	Priprava na življenje na svojem v prihodnosti	Življenje na svojem	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B36	da se bomo znali s	Povezanost s partnerjem	Partnerstvo	Področje priprave	Priprava na samostojnost

	partnerjem povezati				
B37	in skupaj delati to, kar delamo tukaj, da npr. kuhamo, pospravljamo	Opravljanje opravil s partnerjem	Partnerstvo	Področje priprave	Priprava na samostojnost
B38	Na mojo bivšo rejnico mogoče	Možnost podpore bivše rejnice	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B39	Se mi zdi, da na nikogar drugega	Brez podpore še koga drugega	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
B40	Na vzgojitelje, ko greš iz stanovanjske skupine, bolj težko, ker ko gremo ven iz zavoda, nas imajo že dosti	Naveličanost s strani vzgojiteljev po odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B41	Potem dobijo druge otroke in itak nimajo časa	Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi nove skupine otrok	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B42	Na prijatelje bi se mogoče lahko	Možnost podpore prijateljev	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B43	Na družino pa sploh ne	Brez podpore doma	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
B44	Če bi se srečevala s kakšnimi izzivi, problemi, bi mi lahko ljudje okrog mene svetovali	Svetovanje v primeru izzivov	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
B45	in pomagali, če bi mi lahko	Pomoč, če jo lahko dajo	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
B46	Od njih bi potrebovala denarno podporo	Potreba po denarni podpori	Denarna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
B47	pa tudi tako podporo, psihično	Potreba po emocionalni podpori	Emocionalna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
B48	Zdi se mi, da bi imela isto podporo	Enaka količina podpore pri vrstnikih	Enaka količina podpore pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
B49	Odkvisno zdaj kateri, eni imajo lahko več	Različno dobljena	Različno dobljena	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora

	podpore, eni pa manj kot jaz, ker so različni	podpora pri osamosvojitvi	podpora pri osamosvojitvi		
B50	Na splošno pa bi imeli oni večjo podporo družine	Večja podpora družine pri vrstnikih	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
B51	ker jaz bolj nočem imeti podpore od svojih staršev in jih niti ne poznam toliko časa	Brez želje po podpori staršev zaradi premalo stikov	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
B52	Jaz pa bi imela večjo podporo vzgojiteljev, ker jih oni nimajo	Nadomeščena podpora staršev s strani vzgojiteljev	Nadomestna podpora	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
B53	Od sostanovalcev se mi zdi, da nimam podpore, saj ko bomo odšli s tukaj ven, se nihče med sabo niti pozdravil ne bo	Brez podpore stanovalcev tudi po odpustu	Pomanjkanje podpore stanovalcev	Podpora stanovalcev	Podpora
B54	Rabila bi rejnike, da bi svetovali, kaj in kako narediti	Nasveti rejnikov	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B55	ker sem bila zelo povezana z njimi	Povezanost z rejniki	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B56	Svetovali pa bi mi glede vsega	Nasveti rejnikov	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B57	oz. bi mi pomagali npr. tudi z denarjem	Finančna podpora rejnikov	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B58	Seveda pa tudi psihično podporo	Emocionalna podpora rejnikov	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B59	Najbolj bi si želela podpore prijateljice	Želja po podpori prijateljice	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B60	zato ker od kar nismo več ful blizu, se nič več ne pogovarjava	Izguba stika s prijateljico zaradi lokacije	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B61	Zato bi mi bilo ful dobro, da bi imela njeno podporo, ko bi	Želja po podpori prijateljice	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora

	zapuščala stanovanjsko skupino				
B62	Ne pogovarjamo se več toliko, ker jaz sem tukaj v Kranju v stanovanjski, ona pa je v Moravčah in zato se ne morava tudi nikoli več videti	Izguba stika s prijateljico zaradi lokacije	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B63	To mi je hudo	Slabo počutje zaradi izgube stika s prijateljico	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B64	Tudi slišiva se zelo malokrat	Izguba stika s prijateljico zaradi lokacije	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
B65	Lahko jo imamo. Verjetno bodo nam kaj pomagali	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B66	Mislim, da mi bodo svetovali kaj in kako naprej, kako se odločiti za naprej	Dobiti nasvete vzgojiteljev v času odpusta	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B67	Mogoče mi bo malo hudo	Slabo počutje ob misli na odpust	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B68	ker imamo ful dobre vzgojitelje	Naklonjenost vzgojiteljem iz stanovanjske skupine	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B69	Ne predstavljam si zdaj še tega, ker bom še dve leti tukaj, si ne predstavljam, kako bo, ko bom šla ven iz zavoda	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B70	Prav tako ne bom vedela, kaj narediti, ko pridem ven, ker tukaj sem	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja

	nekako bila usmerjena				
B71	Ko bom pa v svetu, bo pa malo težje	Težavnost realnega sveta	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B72	vendar se bom lahko navadila, upam	Upanje po prilagoditvi na realni svet	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B73	Na začetku bi bila malo izgubljena ne bi vedela, kam iti	Izgubljenost po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B74	Ja, skrbi me	Zaskrbljenost	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B75	ker tako kot sem prej rekla, ne vem, kaj bom sama s sabo	Izgubljenost pri odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B76	Najprej na začetku bi mogla k nekemu iti, ali k staršem, ali pa k rejnikom	Po odpustu živeti pri starših ali rejnikih	Bivanje pri starših ali rejnikih	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B77	To me skrbi, ker se ne počutim prav dobro, ko sem s starši	Zaskrbljenost zaradi slabega počutja s starši	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B78	Ati je ful živčen večino časa	Nervoznost očeta	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B79	mami pa nima tako dobrega stanovanja	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B80	pa nima denarja in ne more	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B81	Bolj ničesar	Slabo počutje ob misli na odpust	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B82	Ampak mogoče to, da bom več s prijatelji	Aktivnosti po odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B83	da bom probala vzpostaviti stike s svojo prijateljico, ki je s tam, kjer sem živela	Aktivnosti po odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B84	Vzgojitelje ja	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B85	ker bi včasih mogoče še	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta

	potrebovala nasvete od njih				
B86	ali pa bi se pogovorila z njimi	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B87	Pogrešala bom te resne pogovore	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B88	in lepe trenutke z njimi	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B89	Tam se z njimi pogovarjaš, če imaš kakšen problem in če ti kaj ne gre dobro	Pogovor o težavah z vzgojitelji iz stanovanjske skupine	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B90	če ti nekaj gre dobro	Pogovor o dobrih izidih z vzgojitelji iz stanovanjske skupine	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B91	če te kdo izziva, če te kdo zmerja	Pogovor o težavah z vzgojitelji iz stanovanjske skupine	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B92	karkoli se lahko pogovarjaš	Pogovor z vzgojitelji iz stanovanjske skupine	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B93	Probamo skupaj najti rešitev	Skupno iskanje rešitve z vzgojitelji	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
B94	Sostanovalce pa nekatere bom, nekatere ne	Naklonjenost stanovalcev	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B95	Ta red bi malo pogrešala, malo pa tudi ne	Imeti rad red	Red	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B96	Včasih je tukaj naporno	Napornost v stanovanjski skupini	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B97	včasih je pa dobro, da imaš en red	Imeti rad red	Red	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B98	Dobro je, da imaš red pri pospravljanju in pranju	Imeti rad res	Red	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B99	Ni mi pa všeč, da imam red pri učenju, ker se včasih boljše počutim, če se	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

	učim ne ob določeni uri				
B100	ampak takrat ko se jaz spravim učiti	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B101	Ni mi všeč, da se moramo dve uri učiti, ker jaz se dve uri dobesedno ne morem učiti	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B102	Kdaj bi rabila več, kdaj pa manj časa za učenje	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
B103	Mislim pa da to, da znaš bit samostojen	Znati biti samostojen	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
B104	da se znaš obnašati	Primerno vedenje	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
B105	in da končaš šolo	Končati s šolanjem	Šola	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
B106	Prav tako s starostjo nekaj	Nekaj s starostjo	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
B107	Čim dlje bi bila rada, zato ker mi je tukaj zelo fajn in nimam razloga, da bi odšla kam drugam	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi dobrega počutja v njej	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B108	Ker če bi odšla npr. k atiju, bi se imela manj fajn	Slabo počutje z očetom	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B109	Pa če bi bila pri atiju sploh verjetno šole ne bi naredila, si ne predstavljam	Nedokončano šolanje pri očetu	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B110	Tukaj so pa super nekateri vrstniki	Naklonjenost do stanovalcev	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B111	se z njimi pogovarjaš	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B112	pa tudi pogovor z vzgojitelji	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
B113	V bistvu sploh še ne vem, kam bom šla, ker nisem še ful	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja

	razmišljala o temu				
B114	V zavodu bom še dve leti, to bom razmišljala mogoče šele drugo leto	Ostajanje v vzgojnih ustanovah	Nadaljnje življenje v vzgojnih ustanovah	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
B115	ampak trenutno pa ne bi vedela	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B116	Trenutno nimam kam iti	»nekje biti«	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B117	Možnosti so mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje kot možnost	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
B118	Glede na to, da bom delala šolo samo tri leta in potem ne bom več delala šole, v mladinskem stanovanju ne moreš biti, če ne delaš šole. Zato tja mogoče ne bom mogla iti	Nadaljnje šolanje	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
B119	Razen, če bi se odločila, da bi šla potem še na plus dva, samo to pa ne vem	Nadaljnje šolanje	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
B120	Za nazaj domov pa z atijem mogoče ne bi tako dolgo zdržala, ker v bistvu sploh ne vem, kaj bi delala doma	Pomanjkanje dela pri očetu	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B121	Živimo pa v taki vasi, kjer ne bi mogli niti delati nič	Težava dobiti zaposlitev zaradi lokacije	Lokacija	Negotovosti po odpustu	Način bivanja
B122	Ati me tudi ne bi hotel vozit skos gor pa dol, ker je to 10 kilometrov	Težava s prevozom	Prevoz	Negotovosti po odpustu	Način bivanja
B123	Lokacija je problem, da ne bi mogla tam živeti	Omejenost živeti pri očetu zaradi lokacije	Lokacija	Negotovosti po odpustu	Način bivanja
B124	Glede najinega odnosa pa se	Brez pogovora pri očetu	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja

	skoraj nič ne pogovarjava, ko jaz pridem k njemu, je on na računalniku in to je to				
B125	Meni je dolgčas	Dolgčas pri očetu	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B126	Z njim se niti nočem pogovarjati, kaj pa naj se z njim pogovarjam	Brez želje pogovarjanja z očetom	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B127	Petnajst let me ni videl, to je omejitev, da ne bi šla domov	Omejitev bivanja doma zaradi pomanjkanja stikov z očetom	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B128	Če bi šla živeti na svoje, pa ne bi mogla, ker je bolj ta denar problem, kako si kupiti hišo	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B129	Nekam bi mogla iti najprej delat, zaslužiti denar in potem si kupiti eno hišo ali pa vsaj stanovanje	Nuja po delu za možnost kupiti nepremičnino	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B130	Nihče mi ni ničesar predstavil	Brez informiranja s strani socialne mreže	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
B131	Včasih, če me zanima sama pogledam, kje bi živela	Samostojno pogledati za možnosti bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
B132	gledam nepremičnine po internetu	Uporaba interneta za možnosti bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
B133	Za mladinsko stanovanje pa tukaj v zavodu govorijo	Pogovor o mladinskem stanovanju v zavodu	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
B134	samo če jaz ne bom delala šole, ne morem tja	Nadaljnje šolanje	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
B135	Informirajo pa nas tako, da	Pogovor o nadaljnjem bivanju	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja

	velikokrat govorimo o tem				
B136	Sploh zdaj, ko bo šla K. tja ful govorimo o tem, prej pa nismo toliko	Pogovor o mladinskemu stanovanju v zavodu	Pogovor	Informiranost o nadaljnem bivanju	Način bivanja
B137	Da bi živela na svojem	Idealnost možnosti bivanja na svojem	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
B138	To ne vem, če lahko dosežem, bolj težko	Težava z dosegom te možnosti	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
B139	Najprej bi mogla iti k mami probat živeti, zato da vidim, kako je živeti z njo	Najprej poskušati bivati pri materi	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B140	čeprav ima majhno stanovanje	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B141	bi bila možnost, da grem k njej	Možnost bivanja pri materi	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B142	Najprej bi šla k mami, ker je ona v Ljubljani in se najde povsod nekaj, da lahko delam	Možnost dobiti zaposlitev zaradi lokacije	Lokacija	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B143	Potem, ko pa si naberem denar pa bi šla na svoje	Možnost bivanja na svojem s službo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
B144	Ovira je to, da me mogoče socialna delavka ne bi pustila k mami. Pustila me ne bi, ker menijo, da je premajhno stanovanje	Omejitev mnenje socialne delavke	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B145	Ona ima ful veliko omaro in če jo da v manjšo omaro in če da dve postelji, ker zdaj ima samo en kavč, bo lažje in bi lahko tam živela	Preureditev pohištva za možno bivanje pri materi	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja

B146	Samo za te dve postelji rabi ful denarja	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B147	Drugače bova pa potem najprej na kavču spali	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Možnost bivanja pri bližnjih	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B148	Potem pa bova zbrali denar, da bova kupili kakšno posteljo, ki ni tako draga	Pomanjkanje finančnih sredstev matere	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
B149	Potem pa bi šla jaz na svoje	Iti na svoje	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
B150	Največja ovira za to je denar	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
B151	Podporo imam od rejnice, da bi mi svetovala, kako živeti tam	Nasveti rejnikov pri bivanju na svojem	Podpora rejnikov	Podpora bližnjih	Podpora
B152	Rabila bi podporo še od mami, da bi šla živeti na svoje, vsaj psihično	Želja po emocionalni podpori matere pri odločitvi za bivanje na svojem	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora

Tabela 4: Odprto kodiranje C

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
C1	Zdi se mi, da nas na vsako pripravijo	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C2	Najbolj pa za šolo	Poudarek priprave na šolo	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C3	potem če imaš, kaj za plačati položnice, da greš na pošto	Priprava na plačevanje položnic na pošti	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C4	Pripravijo tako, da se zмениš za dan, ko se boste dobili in se z njimi pogovarjaš	Priprava s pogovorom	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C5	ter ti dajo predloge, kaj bi lahko naredil	Dobiti nasvete vzgojiteljev	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C6	in ti pomagajo na avtobus	Pomoč vzgojiteljev pri	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost

		odhodu na avtobus			
C7	Naslednji dan pa greš pač sam	Priprava na samostojnost na avtobusih	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C8	Za učenje pa tudi, če rabiš kakšno pomoč, ti razložijo, tam delaš vaje	Pomoč pri učenju z razlago	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C9	Če pa ne razumeš še vedno, ti pomagajo	Pomoč pri razumevanju snovi	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C10	Meni se zdi vse v redu. Ne zdi se mi, da bi me na kaj manj pripravili	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C11	Za zaposlitev ti mogoče pomagajo. Kdaj ti pomagajo tudi najti, če nisi tako zadovoljen s tem, kar si dobil, oz. če se tam nič dobrega ne dogaja, če ti ni všeč ta praksa, služba. Ti pomagajo najti kakšno boljše	Pomoč pri iskanju službe v primeru nezadovoljstva s službo	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C12	Pripravijo nas tudi na kuhanje	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
C13	potem pa moramo sami skuhati	Samostojno kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
C14	Imamo tudi generalke, moramo očistiti prostore in za naše sobe poskrbeti	Generalno pospravljanje prostorov	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
C15	Bolj kuhanje	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
C16	Vem pa več kot prej	Znati več kuhati	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
C17	Glede odnosov se mi zdi, da sem boljša, saj sem se veliko naučila iz	Boljši odnosi z učenjem iz napak	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost

	napak, ki sem jih delala				
C18	povedali so mi, kako se kaj naredi in mi razložili	Dobiti nasvete vzgojiteljev o odnosih	Nasveti	Podpora vzgojiteljev	Priprava na samostojnost
C19	Jaz pa sem se s tistih napak v odnosu tudi veliko naučila sama	Učenje iz napak v odnosih	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C20	Ja, zelo nas	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
C21	Spodbujajo nas, da smo samostojni	Spodbujanje pri samostojnosti	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C22	in da se bomo tudi sami znašli v življenju	Znati se v življenju	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C23	Področje, kjer sem pa šibka in bi rabila več podpore je pa, ko je treba iti ven, v kakšna večja mesta, me je velikokrat strah tega zaradi avtobusov, na kateri avtobus je treba iti. Nič se ne najdem za te stvari, ker še nikoli nisem bila tako in je ful težko	Strah zaradi neznanja organizacije prevoza	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C24	Tam bi rabila, da bi me bolj pripravili, npr. da bi mi pomagali in povedali za čas avtobusa, kako se to išče, da bi mi pokazali	Želja po pomoči pri odhodu na avtobus	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
C25	Na prijatelje	Možnost podpore prijateljev	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
C26	lahko bi jih šla obiskati	Obisk prijateljev	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora

C27	se z njimi pogovarjati	Pogovor s prijatelji	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
C28	Tudi na odrasle osebe, ki jih imam okoli sebe in jim zaupam	Podpora zaupnih odraslih oseb	Drugo	Podpora socialne mreže	Podpora
C29	To so predvsem starši	Podpora staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
C30	Oče bi mi lahko pomagal tako, da bi se poklicala, potem bi se pogovarjala o tem, kako se počutim in te stvari	Podpora očeta s telefonskim klicem o počutju pri odpustu	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
C31	Vzgojitelji pa bi mi lahko pomagali, da najdem, kam je možno iti od tistega trenutka naprej	Pomoč vzgojiteljev pri iskanju možnosti bivanja po odhodu	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C32	kako bom nadaljevala s šolo	Pomoč vzgojiteljev pri odločitvi nadaljevanja s šolanjem	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C33	Zanesla bi se na prijatelje, ki bi imeli iste probleme kot jaz in bi se potem z njimi pogovarjala	Zanesljivost na prijatelje s podobnimi izkušnjami	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
C34	in bi se potem z njimi pogovarjala	Pogovor s prijatelji	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
C35	Tudi s temi, ki živim, bi mi lahko pri tem pomagali	Pomoč stanovalcev pri odpustu	Pomoč	Podpora stanovalcev	Podpora
C36	To pa je odvisno, v kakšnem okolju živiš. Če imaš slabo okolje, ravno ni najboljše, da boš samostojen	Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi	Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
C37	Meni se tudi zdi, da je kdaj v stanovanjski	Boljša podpora v stanovanjski skupini	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora

	skupini tudi ful boljša podpora				
C38	ker nas vzgojitelji razumejo	Razumevanje vzgojiteljev	Razumevanje vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C39	in nam skušajo pomagati, kako rešiti probleme	Skupno iskanje rešitev z vzgojitelji	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C40	ful nas veliko spodbujajo	Veliko spodbujanja	Spodbujanje	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C41	Zdi se mi, da imamo glede takšne podpore prednost	Prednost podpore v stanovanjski skupini	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
C42	V zavodu imaš glede denarne podpore manjšo podporo	Manjša denarna podpora v zavodu	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
C43	ker velikokrat pogledajo in določajo, koliko boš imel, koliko denarja vzameš	Določanje porabe denarja v zavodu	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
C44	To je pa tudi odvisno od staršev, koliko so bogati	Različna finančna zmožnost staršev	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
C45	Najbolj bi mi bilo v oporo, da bi se imela s kom za pogovarjati	V podporo možnost pogovora	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C46	ker tukaj imaš vsakič nekoga, da se lahko z njim pogovarjaš	Pogovor z vzgojitelji iz stanovanjske skupine	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C47	Želela bi si, da bi se lahko na koga obrnila	Želja po zanesti se na nekoga	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
C48	Vzgojitelji pa bi mi bili lahko najbolj v oporo, ker se lahko na njih obrneš	Opora vzgojitelji	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C49	in se pogovarjaš	V podporo možnost pogovora	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C50	te razumejo	Razumevanje vzgojiteljev	Razumevanje	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C51	in ti dajo možnost, da daš vse probleme ven iz sebe	Pogovor o težavah z vzgojitelji iz	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora

		stanovanjske skupine			
C52	Od staršev bi si želela emocionalne podpore	Želja po emocionalni podpori staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
C53	ker je nikoli nisem dobila	Brez emocionalne podpore družine	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
C54	Pri nas je tako, da ta podpora ni ravno normalizirana, nanjo se gleda, kot da je ne potrebujemo, ker smo dovolj močni, da lahko preživimo brez tega	Razumevanje družine emocionalne podpore kot znak šibkosti	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
C55	Ne vem	Brez vednosti o podpori iz stanovanjske skupine pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C56	Od tega se nič ne pogovarjamo	Brez pogovora o podpori iz stanovanjske skupine pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C57	Mogoče se to drugi pogovarjajo, ampak jaz ne	Verjetnost pogovora drugih o podpori iz stanovanjske skupine	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C58	Drugače pa nekateri iz mladinskega stanovanja pridejo na obisk v to skupino in se pogovarjajo in ostanejo v stiku z vzgojitelji	Ohranjanje stika bivših mladostnikov z zavoda	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C59	Zdaj, če bi jaz potrebovala pomoč vzgojiteljev, ko bi zapustila stanovanjsko skupino, se mi zdi, da je odvisno od	Odvisnost podpore vzgojiteljev iz stanovanjske skupine po odpustu od količine pomoči	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

	tega, kakšno pomoč potrebuješ				
C60	Če rabiš veliko pomoči, ne vem, če bi imeli dovolj časa, ker imajo še druge otroke v skupini	Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi nove skupine otrok	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
C61	Imam pa mešane emocije	Mešana čustva	Neopredeljenost doživljanja odpusta	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C62	Nisem ravno najbolj žalostna, nisem pa ravno najbolj vesela	Mešana čustva	Neopredeljenost doživljanja odpusta	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C63	Po eni strani se veselim, ker ne bom potrebovala teh generalk vsak dan delati	Manj pospravljanja	Veseli	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C64	Žalostno pa je zato, ker se rada s kom pogovarjam	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C65	in mi je ful grozno, ko sem sama preveč časa in mi postane ful depresivno	Pogrešati družbo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C66	Rada imam to bližino	Pogrešati družbo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C67	Za neke stvari me skrbi	Zaskrbljenost	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C68	Za druge pa si mislim, da bo vse v redu	Zaskrbljenost	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C69	Najbolj me skrbi pri tem, kako bom jaz potem bolj samostojna, ker kdaj rabim pomoč	Zaskrbljenost v primeru pomanjkanja pomoči	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C70	in če je ne bom mela od nikogar, kako bo šlo to	Zaskrbljenost v primeru pomanjkanja pomoči	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C71	Ker kdaj se ustrašim kakšne stvari, se rajši	Beg pred problemi	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta

	delam, kot da je ni in pobegnem. Problem imaš in nočeš na njemu delati. Velikokrat sem tako delala, imela sem problem in ga ignorirala, dokler ni postal še hujši				
C72	Najbolj se bom veselila, da ne bo več generalk	Manj pospravljanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C73	Potem ko si ven iz zavoda skrbiš za svoje stanovanje in si določiš, kdaj boš vse naredil, skuhal	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C74	Ker kdaj res ne maram kuhati, ko pridem s šole in je zelo utrujajoč dan in ne morem, ker me že tako noge bolijo, potem pa še stati in kuhati	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C75	Najbolj bom pogrešala družbo	Pogrešati družbo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C76	Sploh to povezanost	Pogrešati družbo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C77	Ne bom pogrešala generalk, ker jih je kdaj tudi preveč	Manj pospravljanja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C78	Veliko otrok, ko dopolnijo osemnajst let, gre ven in grejo v drugam	Dopolnjena polnoletnost	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C79	Če imaš velike, intenzivne težave in rabiš iti v bolj intenziven zavod. V te	V primeru intenzivnosti težav v drug zavod	Zdravje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta

	zavode, ki so za osemnajst plus				
C80	Gledajo pa tudi na to, da si boljše, mentalno, kot prej	Boljše mentalno počutje	Zdravje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C81	Potem tudi kakšne odvisnosti imaš	Odpust v primeru odvisnosti	Zdravje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C82	da malo ponehajo, da niso tako intenzivne, ko se odvadiš, da te ne pošljejo takoj ven	Odpust v primeru odvisnosti	Zdravje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C83	Drugače pa vzgojitelji tebe gledajo in te ocenjujejo, če so te stvari v redu in če si pripravljen	Ocenjevanje pripravljenosti	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C84	Imaš tudi pogovore z njimi na to temo preden zapustiš, da se prepričajo	Pogovori o pripravljenosti	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
C85	Jaz bi tukaj ostala čim dalj, ker rabim tudi pomoč s šolo	Pomoč s šolo	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C86	ker slovenščina ni moj prvi jezik in rabim velikokrat pomoč, ker ne razumem kakšno besedo. Rabim nekoga, ki bo znal razložiti	Pomoč pri razumevanju slovenščine	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C87	Tudi zato, ker če bi šla domov, bi bila tako sama in se ne bi imela s kom pogovarjat	Brez možnosti pogovora doma	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C88	Kdaj pa se mi ne da ravno učiti zaradi telefona, ki ga imam in	Slabše učenje zaradi dostopa do telefona	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta

	poslušam glasbo				
C89	Tukaj pa nimaš telefona in te stvari in si fokusiran na tisto stvar	Boljše učenje zaradi nedostopnosti telefona v stanovanjski skupini	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
C90	Šla bom čisto ven iz zavoda	Iti ven iz vzgojnih ustanov po odpustu iz stanovanjske skupine	Nadaljnje življenje v vzgojnih ustanovah	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
C91	Šla bom k staršem živeti	Po odpustu živeti pri starših	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
C92	in potem delala, da bom zaslužila svoje stanovanje	Nuja po delu za možnost kupiti nepremičnino	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C93	K njim bi šla živeti zaradi tega, ker nimam ravno denarja	Bivanje pri starših zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C94	in to bi trajalo kar dolgo časa, da bi si našla dobro stanovanje	Ovira pri iskanju nepremičnine	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C95	Najprej rabim nekje biti, dokler se ne prepričam in dokler nisem zadovoljna s tem, kar sem naredila in da zaslužim dovolj	»nekje biti«	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C96	Pa rabim še podporo pri tem	Podpora pri bivanju na svojem	Drugo	Podpora socialne mreže	Podpora
C97	Kar se tiče mladinskega stanovanja tudi sama ne bi hotela iti, ker ne vidim jaz sebe tam in si ne predstavljam	Brez želje iti v mladinsko stanovanje	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
C98	Ko bom naredila izpit za avto, bi bila rada s starši	Želja živeti s starši po opravljenem izpitu za avto	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja

C99	Raje bi se z njo bolj družila	Aktivnosti po odpustu	Vesetje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
C100	Glede tega, da grem živeti s starši nisem nič omejena	Možno bivanje pri starših brez omejitev	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
C101	Za samostojno bivanje pa bi starše ful skrbelo	Zaskrbljenost staršev v primeru samostojnega bivanja	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
C102	in bi se potrudili, da bi našli stanovanje čim bližje njih	Iskanje stanovanja čim bližje staršev	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
C103	To mi kdo predstavi	Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani socialne mreže	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C104	Po navadi oče	Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani očeta	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C105	ali pa tudi vzgojitelji	Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani vzgojiteljev	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C106	Jih kaj vprašam za take informacije, kaj potrebujem znati, kaj rabim vedeti	Spraševanje socialne mreže glede možnosti nadaljnjega bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C107	Tudi sama kdaj pogledam preko spleta	Uporaba interneta za možnosti bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C108	in napišem hiše z lepim stanovanjem, lepim razgledom in te stvari. Take najbolj udobne	Uporaba interneta za možnosti bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
C109	Najbolj idealna bi mi bila hiša, da bi sama živela notri	Idealnost hiša	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
C110	Želim si hišo zraven gozda, da je bolj umirjeno in to	Idealnost hiša	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja

C111	Ta cilj lahko še vseeno dosežem, če se potrudim ja	Možnost bivanja na svojem s trdom	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
C112	Tukaj pa je seveda kakšna ovira, tudi denar	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C113	Denar bi bil ovira, ker hiša in prostor, kjer bom hišo zgradila lahko preveč stane	Drage nepremičnine	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C114	Največja ovira pa je tudi, kje si bom to našla	Ovira pri iskanju nepremičnine	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C115	kdaj si bom to našla	Ovira pri iskanju nepremičnine	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C116	Starši pa tudi ne bi bili prepričani, če bi zmogla sama živeti	Neprepričanost staršev za zmožnost življenja na svojem	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
C117	Želeli bi me prepričati, naj ne grem	Neprepričanost staršev za zmožnost življenja na svojem	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja

Tabela 5: Odprto kodiranje D

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
D1	Pripravijo nas na to, kako biti samostojen	Priprava na samostojnost	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D2	Recimo to, da kuhaš	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
D3	Te stvari, ki so pomembne za življenje	Priprava na pomembna področja za življenje	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D4	pripravijo te na bivanje na svojem	Priprava na življenje na svojem v prihodnosti	Življenje na svojem	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D5	da skrbiš sam zase	Skrb zase	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D6	To se v bistvu sam pripraviš	Samostojna priprava	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D7	ker moraš sam kuhati	Samostojno kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost

D8	sam si prati perilo	Samostojno pranje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
D9	rabiš skrbeti za svoje stvari	Skrb za lastnino	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D10	in zase	Skrb zase	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D11	Ne pa da ti jih oni delajo ali pa kdorkoli drug	Samostojno opravljanje opravil	Opravilo	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D12	Zdi se mi, da te na vse ravno ne pripravijo	Nepripravljenost na področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D13	Po mojem mnenju te ne pripravijo na aktivnosti	Nepripravljenost na aktivnosti	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D14	Si aktiven	Aktivnost prisotna	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D15	pa tudi oni organizirajo jih kdaj	Organizirane aktivnosti s strani vzgojiteljev	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D16	ampak to ni zdaj velikokrat	Organizirane aktivnosti malokrat	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D17	Je premalo tega	Pomankanje aktivnosti	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D18	in ne spodbujajo te pri tem, da bi ti rekli, da naj gremo malo ven	Brez spodbujanja pri aktivnostih	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D19	To bi lahko izboljšali s tem, da bi nam dali več prostega časa	Izboljšava s podaljšanim prostim časom	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D20	da bi urnik spremenil, da bi nam bolj ustrezal	Izboljšava s prilagojenim urnikom	Prosti čas	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D21	Šola	Priprava na šolo	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D22	V bistvu več ali manj sam delaš	Samostojno učenje za šolo	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D23	razen če potrebuješ pomoč, ti pomagajo in ti razložijo kakšno stvar	Pomoč pri učenju z razlago	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D24	ali pa pač zrihtajo pomoč	Organizirana pomoč za učenje	Šolanje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D25	Pripravljajo te tudi na medosebne odnose	Priprava na odnose	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost

D26	da znaš živeti z nekomu, ker tukaj nismo sami, so še drugi, ki stanujejo tukaj	Priprava na skupno bivanje s stanovalci	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D27	Jaz se nisem naučil nič	Nič se naučiti	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D28	vse isto znam kot prej	Enako znanje kot prej	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D29	Mogoče edino kakšne socialne veščine	Naučiti se socialnih veščin	Socialne veščine	Veščina	Priprava na samostojnost
D30	da se bolj družiš	Naučiti se več družiti	Druženje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D31	in pogovarjaš	Naučiti se več pogovarjati	Druženje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D32	ker nimamo toliko časa teh telefonov, da bi skos gor viseli, ampak se družimo in tako naprej	Druženje zaradi brez telefonov	Druženje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D33	Mogoče malo bolj znam k ljudem pristopati, ne pa ful	Malenkostno boljše znanje pristopati k ljudem	Socialne veščine	Veščina	Priprava na samostojnost
D34	Recimo, da nas	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
D35	ker tukaj, kjer živimo, probamo biti več ali manj samostojni	Samostojnost v stanovanjski skupini	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D36	saj je to tudi namen te skupine	Samostojnost namen stanovanjske skupine	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
D37	To te pa pripravljajo potem na kasnejše življenje, da boš znal živeti sam	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
D38	Jaz bom šel tako ali tako domov, zato bi rekel, da na starše	Podpora staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora

D39	Na druge pa ne	Brez podpore še koga drugega	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
D40	Želel bi si, da se postopek pospeši, da bom šel lahko domov	Želja po pospešitvi postopka odpusta	Drugo	Podpora socialne mreže	Podpora
D41	To vzgojitelji mislim, da mi ne morejo pri tem pomagati	Nezmožnost vzgojiteljev pospešitve postopka odpusta	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D42	Se mi zdi, da noben to ne more pomagati	Nezmožnost pospešitve postopka odpusta socialne mreže	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
D43	Na splošno pa pri zapustitvi starši	Podpora staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
D44	tako da jim bi povedal težavo in bi mi predlagali rešitev	Skupno reševanje problemov s starši	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
D45	Lahko tudi kakšen prijatelj	Možnost podpore prijateljev	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
D46	Jaz bi rekel, da bi imeli enako podpore	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D47	Pri težavah	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih pri težavah	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D48	pri šoli	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih pri šoli	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D49	Meni bi isto pomagali doma, če kaj ne bi znal kakor pri drugih, ki so zunaj skupine	Enaka količina podpore družine kot pri vrstnikih	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D50	Tudi kar se tiče denarja, bi imel enako podporo	Enaka količina finančne podpore kot pri vrstnikih	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D51	kot tudi enako topline in čustvene podpore	Enaka količina emocionalne podpore kot pri vrstnikih	Enaka količina podpore kot pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D52	CSD, ker bi sodišču povedal, da sem primeren in pripravljen iti domov	Pomoč CSD-ja pri pospešitvi postopka odpusta	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
D53	Od nobenega si ne bi hotel več	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora

	podpore, ker mislim, da jo že zdaj dobivam dovolj. Imam čisto dovolj podpore				
D54	Meni ne bo nič hudo, ko bom zapustil skupino	Brez slabega počutja pri odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D55	Vzgojitelji me bodo sigurno podprli, če bom rabil kakšen nasvet ali kaj podobnega	Dobiti nasvete vzgojiteljev v času odpusta	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D56	Se mi zdi, da bom lahko imel še stik z njimi, če bom rabil	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D57	če ne drugega po telefonu	Telefonski klic vzgojiteljev iz stanovanjske skupine	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D58	Jaz osebno ne bom želel obdržati stikov, verjetno	Brez želje po ohranjanju stikov z vzgojitelji	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D59	če bom pa kaj rabil, bo pa zagotovo možnost	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D60	Vem, da nekateri tudi, ko zapustijo stanovanjsko skupino pridejo	Ohranjanje stika bivših mladostnikov z zavoda	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
D61	Srečno	Sreča pri odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D62	ker mi tukaj ni všeč	Nezadovoljstvo v stanovanjski skupini	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D63	Ni mi všeč urnik	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D64	pa na splošno vse	Nezadovoljstvo v stanovanjski skupini	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D65	Vse je razdeljeno po času, kdaj moraš kaj delati	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D66	in na splošno pravila	Naveličanost pravil	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

D67	Ne skrbi me, ker ne vem, zakaj bi sploh me skrbelo	Brez zaskrbljenosti	Zaskrbljenost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D68	Jaz sem v primerjavi s kakšnimi, ki jih bo to skrbelo, v drugih okoliščinah doma	Zaskrbljenost pri odpustu zaradi družinske situacije	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D69	Imam dobre okoliščine doma	Dobre okoliščine doma	Družinska situacija	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
D70	Tega, da bom bolj prost	Aktivnosti po odpustu	Veseli	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D71	Tukaj vse tako na uro	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D72	če se nekaj posebej ne zмениš, moraš tako delati, kot so pravila	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D73	Doma imaš pa tako, da si vse sam lahko sestaviš	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D74	Na živce mi gre nadzor	Naveličanost nadzora	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D75	Pogrešal jaz ne bom nič. Vsega ne bom pogrešal	Nezadovoljstvo v stanovanjski skupini	Veseli	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D76	Recimo nadzora	Naveličanost nadzora	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D77	Tudi sostanovalcev, ker so malo čudni po obnašanju nekateri	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D78	in mi grejo že malo na živce	Naveličanost stanovalcev	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D79	Celega urnika ne bom pogrešal	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D80	zgodnjega prehranjevanja, ker rabimo do devetih zvečer jesti	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D81	potem pa preden zaspimo, sem jaz spet lačen	Lakota ponoči	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

D82	Vzgojitelj ne bom pogrešal, ker se nisem na njih navezal	Nenavezanost na vzgojitelje	Vzgojitelji	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D83	Lahko mi bo prekiniti stike	Lahka prekinitve stikov z vzgojitelji	Vzgojitelji	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D84	Recimo glede mene je odvisno, da se malo lepše pogovarjam	Primerno vedenje	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
D85	in da šolo naredim	Končati s šolanjem	Šola	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
D86	Mislim, da pa se morajo isto primerno obnašati	Primerno vedenje	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
D87	da znajo biti samostojni	Znati biti samostojen	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
D88	poskrbeti zase	Znati biti samostojen	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
D89	Jaz bi jo rad čim prej zapustil	Želja čim prej zapustiti stanovanjsko skupino	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D90	V bistvu jaz sploh nimam tako tehtnega razloga, da sem tukaj kot pa drugi	Neutemeljen razlog bivanja v stanovanjski	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D91	Imam razlog, ampak niso pa stvari tako hude, da zdaj ne bi mogel biti doma	Neutemeljen razlog bivanja v stanovanjski	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D92	Zapustil bi jo tudi, ker je doma boljše kot tukaj, v vseh pogledih	Doma boljše v primerjavi s stanovanjsko skupino	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
D93	Živel bom doma še toliko časa, kot se bom šolal	Bivanje pri starših v času šolanja	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
D94	Glavni razlog je šolanje	Šolanje kot razlog bivanja pri starših	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
D95	Potem ko bom pa starejši, se bom pa preselil na svoje	Možnost bivanja na svojem čez nekaj časa	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
D96	Lahko greš v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje kot možnost	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja

D97	Tukaj omejen nisem	Brez osebne omejitve	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
D98	seveda se to drugi odločijo, če te bodo tja dali ali ne	Odločanje drugih o odhodu v mladinsko stanovanje	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
D99	Ti omejen nisi	Brez osebne omejitve	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
D100	V mladinsko stanovanje pa jaz ne bi mogel iti, ker bi šel raj domov	Raje domov kot v mladinsko stanovanje	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
D101	in tudi tja verjetno ne bi prišel, ker ne bi imel kriterijev, ker bi šel že prej domov	Neizpolnjeni kriteriji	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
D102	Da grem domov živeti tudi nisem omejen	Možno bivanje pri starših brez omejitev	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
D103	Za možnosti nam vzgojitelji povejo	Predstavitev možnosti nadaljnega bivanja s strani vzgojiteljev	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
D104	Včasih pa tudi sami pogledamo za kakšne možnosti	Samostojno pogledati za možnosti bivanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
D105	Jaz osebno nisem gledal	Brez lastnega informiranja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
D106	Eni pa hočejo iti v stanovanje pa potem pogledajo, če oddajajo kakšno stanovanje	Iskanje stanovanja stanovalcev	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
D107	Pri tem jim lahko pomagajo tudi vzgojitelji	Iskanje možnosti bivanja z vzgojitelji	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
D108	gledajo skupaj za možnosti v njihovi pisarni z razgovorom. Če se z njimi pogovarjaš in prideš na to temo, ti oni razložijo na individualnih pogovorih	Iskanje možnosti bivanja z vzgojitelji	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja

D109	Šel bi na svoje	Idealnost možnosti bivanja na svojem	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
D110	Počasi bi to lahko dosegel, tako da bi šolo naredil	Možnost bivanja na svojem z dokončanim šolanjem	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
D111	dobil službo	Možnost bivanja na svojem s službo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
D112	zaslužil denar in si kupil stanovanje	Možnost bivanja na svojem s službo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
D113	Ovire so pa te, da se mi ne da. Ne da se mi delati šole	Omejenost bivanja na svojem brez volje se šolati	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
D114	Ni denarja, nimam rednih prihodkov, da bi lahko plačeval stanovanje	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
D115	in še premlad sem	Omejenost bivanja na svojem mladost	Starost	Negotovost po odpustu	Način bivanja

Tabela 6: Odprto kodiranje E

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
E1	Na pospravljanje	Pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E2	zato da ne boš imel potem doma razmetano	Priprava na urejenost na svojem	Življenje na svojem	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E3	Težijo ti, da pospraviš	Težiti s pospravljanjem	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E4	Za tabo stojijo in govorijo, kaj je narobe. Pridejo preverjati in povejo to in to je narobe	Nadzorovanje pospravljanja	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E5	Na vse te pripravijo	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E6	Kuhati te naučijo, če ne znaš	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E7	Tako, da sam kuhaš za kosilo	Samostojno kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E8	Potem tudi na pospravljanje	Pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost

E9	Pa še na organizacijo tako	Priprava na organiziranost	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost
E10	da ti pomagajo in ti pokažejo, kako se organizirati	Pomoč pri organiziranosti	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost
E11	Organizirajo te glede šole pa svojih obveznosti	Organiziranost pri šoli in obveznostih	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost
E12	Na zaposlitev tudi	Priprava na zaposlitev	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E13	tako da te spodbujajo, da bi šel na študentsko delo	Spodbujanje pri študentskem delu	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E14	Z njimi se lahko pogovarjaš o tem, kako ti je bilo na delu	Pogovor o poteku dneva v službi	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E15	Včasih ti tudi pomagajo iskati. Meni so povedali, kje naj najdem	Pomoč pri iskanju službe	Služba	Področje priprave	Priprava na samostojnost
E16	Pospravljati sem se naučil boljše	Pospravljanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E17	Jaz prej nič nisem znal sploh pospravljati	Preteklo neznanje pospravljanja	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E18	Tukaj pospravljam sobo	Pospravljanje sob	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E19	imamo dežurstva	Generalno pospravljanje prostorov	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E20	za sabo pospravljam stvari	Pospravljanje za seboj	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E21	Drugače kuhati znam	Preteklo znanje kuhati	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E22	Organizirati pa se še vedno nisem naučil	Neznanje organiziranosti	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E23	Ja	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Veščina	Priprava na samostojnost
E24	ker te naučijo teh veščin, ki sva se prej	Veščine kot priprava na samostojnost	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost

	pogovarjala o njih				
E25	Pripravijo te pa zato, da znaš kaj sam narediti	Priprava zaradi samostojnosti pri opraviilih	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
E26	Na sestro	Podpora sestre	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
E27	pa na očija	Podpora očeta	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
E28	ker bi sigurno lahko bival tam nekaj časa	Začasno bivanje pri sestri ali očetu	Bivanje pri sestri ali očetu	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E29	Sestra ima hišo in imam jaz tam sobo	Lastna soba v sestrihi hiši	Bivanje pri sestri	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E30	Za vikende hodim tja	Bivanje za vikende pri sestri	Bivanje pri sestri	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E31	Oče pa bi mi lahko stanovanje zrihtal, lahko bi živel v njegovem stanovanju, če bi hotel	Bivanje v očetovem stanovanju	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E32	On je v Nemčiji, jaz pa bi živel sam	Samostojno bivanje v očetovem stanovanju	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E33	Lahko bi mi kakšen prijatelj	Možnost podpore prijateljev	Podpora prijateljev	Podpora bližnjih	Podpora
E34	Socialna mreža bi mi lahko tako pomagala, da bi mi dali denar	Potreba po denarni podpori	Denarna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
E35	Od zavoda za zaposlovanje bi lahko dobil pomoč, da bi dobil službo	Pomoč Zavoda za zaposlovanje pri iskanju službe	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
E36	Manjšo, zato ker oni imajo polno podporo svojih staršev, večinoma	Polna podpora staršev pri vrstnikih	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
E37	Po navadi jim zrihtajo stanovanja	Priskrbljena stanovanja vrstnikom s strani staršev	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
E38	ali pa lahko pri starših živijo	Možnost življenja vrstnikov pri starših	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
E39	Finančno skrbijo za njih	Finančna podpora vrstnikov s strani staršev	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora

E40	Prav tako potem, če kaj rabijo, starši kuhajo za njih	Kuhanje vrstnikom s strani staršev	Večja podpora družine pri vrstnikih	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
E41	Meni pa bo mogoče sestra dovolila tam živeti tudi če bom že odrasel	Možno bivanje pri sestri v odraslosti	Bivanje pri sestri	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E42	Za očija pa ne vem, verjetno bi se lahko kaj zmenili	Dogovor z očetom glede stanovanja	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E43	Denar, samo denar bi rabil	Potreba po denarju	Denar	Lastna podpora	Podpora
E44	Zaslužil bi ga pa tako, da delam	Lastno služenje denarja	Denar	Lastna podpora	Podpora
E45	Od ljudi pa ne rabim, kaj bi pa rabil podpora	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
E46	Mojega očija tako ali tako ni, se ne morem z njim nič pogovoriti	Brez pogovora z očetom zaradi odsotnosti	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
E47	Se slišim z njim po telefonu	Stik z očetom preko telefona	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
E48	ampak on se ne pogovarja o takih stvareh	Brez pogovora z očetom o odpustu	Pomanjkanje podpore družine	Podpora bližnjih	Podpora
E49	Z vzgojitelji se pogovarjam o takih stvareh	Pogovor z vzgojitelji o odpustu	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
E50	Vsi vzgojitelji bi mi lahko bili v oporo	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
E51	Od nobenega	Brez želje po dodatni podpori	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
E52	Od vseh, ki jo rabim, jo imam	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
E53	Tudi od očija ne	Brez želje po večji podpori očeta	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
E54	mi je všeč tako, kot je				Podpora
E55	To pa ne več. Ker takrat se oni tebe odrešijo. Nisi več pri njih v oskrbništvu. Potem ne rabijo več skrbeti zate	Brez podpore vzgojiteljev po odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

E56	Lahko bi pa še prišel na obisk k njim	Obiskovanje vzgojiteljev po odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
E57	Če bi imel kakšno težavo, dvomim, da bi se lahko šel nazaj k njim pogovoriti, ker dobijo nove otroke	Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi nove skupine otrok	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
E58	Srečno	Sreča pri odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E59	zato ker mi noben več ne bo težil	Brez teženja	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E60	Skos za mano hodijo, ko pospravljam, me nadzorujejo	Naveličanost nadzora	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E61	Prav tako, da bi lahko sam kaj delal, in mi ne bi vzgojitelji govoril, kaj moram delati	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E62	Lahko bi šel ven takrat, ko bi hotel	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E63	in bi imel učne ure takrat, ko bi hotel	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E64	Zdaj jih imamo po urniku	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E65	Ne, ne skrbi me	Brez zaskrbljenosti	Zaskrbljenost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E66	Jaz mislim, da me nič ne bi skrbelo, ker mislim, da bo vse v redu	Brez zaskrbljenosti	Zaskrbljenost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E67	Kakor bo, bo	Brez zaskrbljenosti	Zaskrbljenost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E68	Imam tak občutek, da bo, sem pozitivec	Brez zaskrbljenosti	Zaskrbljenost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E69	Tega, da bom lahko sam razpolagal s časom	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E70	Takrat bom šel ven v gozd in šel loviti ribe	Aktivnosti po odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

E71	Potem bom šel tudi v Woop skakati	Aktivnosti po odpustu	Veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E72	Tudi veselim se, da bom lahko več igrice igral	Aktivnosti po odpustu	veselje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E73	ker sem tukaj omejen z eno uro na dan	Aktivnosti po odpustu	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E74	Pogrešal bi vzgojitelje	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
E75	Ne bom pa pogrešal nadzora	Naveličanost nadzora	Naveličanost	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E76	Osemnajst moraš biti star	Dopolnjena polnoletnost	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E77	takrat se sam odločiš, če si želiš iti ven	Lastna odločitev o odpustu pri polnoletnosti	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E78	Če nočeš iti ven, počakaš do novega šolskega leta in te dajo v mladinsko stanovanje	Odhod v mladinsko stanovanje v primeru polnoletnosti	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E79	Prav tako, če se drogiraš	Odpust v primeru odvisnosti	Zdravje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E80	in se pretepaš, tudi zapustiš	Odpust v primeru nasilja	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E81	Eno so hoteli dati ven, ker je vzgojiteljico napadla, ampak potem se je poboljšala. Bila je jezna in jo napadla. V takih primerih te dajo drugam	Odpust v primeru nasilja	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
E82	Nekaj srednjega	Mešana čustva glede časa zapustitve stanovanjske skupine	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
E83	Čim dlje ne bi, ker bi mi bilo že dolgčas	Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi dolgčasa	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
E84	in bi se že vsega preveč navadil, celega delovanja skupine	Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi navajenosti na	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

		skupinsko dinamiko			
E85	Čimprej pa tudi ne, ker se mi zdi še prekmalu	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi prezgodnega odhoda	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
E86	ker sem se ravno tako navadil tukaj	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi navajenosti	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
E87	Bom še videl	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
E88	Bom živel ali pri sestri	Možnost bivanja pri sestri po odpustu	Bivanje pri sestri	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E89	ali v stanovanju od očija	Možnost bivanja v očetovem stanovanju po odpustu	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E90	ali pa v mladinskem stanovanju	Mladinsko stanovanje kot možnost	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
E91	Verjetno najprej v mladinskem stanovanju, ker te še vseeno malo nadzirajo, ampak ne preveč	Nadzor v mladinskem stanovanju	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
E92	Težijo ti, da se greš učit	Nadzor v mladinskem stanovanju	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
E93	Jaz to rabim, ker se mi ne da učiti	Nadzor v mladinskem stanovanju	Odhod v mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
E94	Na svoje, k očiju, tam bi sam živel	Možnost bivanja v očetovem stanovanju po odpustu	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
E95	Sem omejen, ker bi si moral najti službo, da bi lahko plačeval račune	Nuja po delu za plačevanje stroškov bivanja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
E96	Pri sestri bi me pa omejevalo to, da sem kar daleč od šole, 220 kilometrov	Oddaljenost od šole z bivanjem pri sestri	Lokacija	Negotovost po odpustu	Način bivanja
E97	Prešolal pa se ne bi, zato pa ne bom šel k njej	Omejenost živeti pri sestri zaradi lokacije	Lokacija	Negotovost pri odpustu	Način bivanja

E98	Za mladinsko stanovanje pa to, da bi mogel napisati prošnjo in če ne bi bila sprejeta	Prošnja za mladinsko stanovanje	Omejitev za mladinsko stanovanje	Mladinsko stanovanje	Način bivanja
E99	To kar sam več	Samoumevnost možnosti nadaljnjega bivanja	Samoumevnost	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E100	Jaz samo vem, da sem slišal, da je tisto stanovanje, ne vem pa od koga sem slišal	Slišati o mladinskem stanovanju	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E101	Izmed vsakdanjega pogovora slišim	Pogovor o nadaljnjem bivanju	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E102	včasih pa prisluškujem, ko se ena, ki gre, pogovarja z vzgojiteljem	Pogovor o mladinskemu stanovanju v zavodu	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E103	Meni to direktno še niso predstavili	Brez informiranja s strani socialne mreže	Informiranje s strani socialne mreže	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E104	Včasih pa tudi sam iščem stanovanja	Iskanje stanovanja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
E105	Da bi živel v vili	Idealnost vila	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
E106	v Kranju, blizu šole	Idealnost lokacije	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
E107	Mogoče to lahko dosežem, ampak kasneje v življenju	Možnost bivanja na svojem čez nekaj časa	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
E108	Moram se nekaj spomniti, patentirati in patent prodati	Možnost bivanja na svojem z izumom	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
E109	Ovira je to, da bom veliko mogel delati, inovirati bom mogel	Ovira veliko dela za bivanje na svojem	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
E110	Ovira je denar	Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja

Tabela 7: Odprto kodiranje F

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA	TEMA
F1	Z več vidikov nas pripravi	Pripravljenost na več področij	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F2	Učijo nas, kako kuhati	Kuhanje	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
F3	jaz prej nič nisem znala kuhati	Brez znanja kuhati v preteklosti	Opravilo	Veščina	Priprava na samostojnost
F4	Recimo tudi, kako razmišljati	Učenje načina razmišljanja	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F5	kako vzpostaviti stike z vrstniki	Učenje vzpostavljanja stika z vrstniki	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F6	kako vzdrževati stike z vrstniki	Učenje vzdrževanja stikov z vrstniki	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F7	Če imam jaz kakšen problem, pri meni je problem, da večkrat napačno gledam na situacijo, ali pa enemu vrstniku zamerim kar tako. Oni ti znajo pa ful dobro to razložiti, ti dajo res dobre nasvete	Nasveti vzgojiteljev za probleme	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F8	Pomagali so mi in to skoraj pri vsakem problemu so mi lahko pomagali	Pomoč vzgojiteljev pri skoraj vsakem problemu	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F9	Tako da ne na način, da oni tebi rešujejo probleme namesto tebe	Ne reševati problemov namesto tebe	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F10	ampak tebi dajo nalogo in te usmerjajo	Usmeritev za probleme	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F11	Te nasvete vzamem zase	Vzeti nasvete zase	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F12	in jih vnašam v odnose	Nasvete vnašati v odnose	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F13	pa tudi v delavnost	Nasvete vnašati v delavnost	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F14	Na delavnost te pa pripravijo z organizacijo	Priprava na delavnost z organizacijo	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost

F15	ker jaz imam tako visoke cilje in mi včasih povejo, da to je pa preveč in naj se boljše zorganiziram	Nasvet o boljši organizaciji zaradi previsokih ciljev	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost
F16	Ne vidim nobenega takega področja, da me ne bi pripravili. Me pripravijo na vse	Pripravljenost na vsa področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F17	Na odnose med vrstniki	Priprava na odnose z vrstniki	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F18	na samostojno življenje	Priprava na samostojnost	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F19	Tudi veliko o ljubezni nas učijo,	Učenje o ljubezni	Partnerstvo	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F20	in ti res znajo dobre nasvete dati glede ljubezni	Dobiti nasvete o ljubezni	Nasveti vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F21	Na ta način te pripravljajo na prihodnost s partnerjem	Priprava na prihodnost s partnerjem	Partnerstvo	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F22	in pa tudi na zdaj, ko imamo prve zveze	Priprava na prva partnerstva	Partnerstvo	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F23	Prav tako, če imam jaz kakšno dilemo iz moje preteklosti, ali pa iz zdaj, kar se dogaja, mi oni vedno pomagajo razjasniti	Pomoč pri razjasnjevanju dilem	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F24	Razjasniti ne na tak način, da bi naredili delo namesto mene	Ne reševati problemov namesto tebe	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F25	ampak me samo usmerijo, na katero pot moram iti	Usmeritev za prihodnost	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F26	Recimo tudi o načinu razmišljanja	Učenje načina razmišljanja	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F27	Direktno ti tudi povejo, če imaš kakšne napake	Izpostavljanje napak	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora

F28	in kako bi jih izboljšal	Predlogi za izboljševanje napak	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F29	Kuhanje	Kuhanje	Opravo	Veščina	Priprava na samostojnost
F30	pospravljanje	Pospravljanje	Opravo	Veščina	Priprava na samostojnost
F31	varčevanje z denarjem	Varčevanje denarja	Denar	Veščina	Priprava na samostojnost
F32	organizacija	Priprava na organiziranost	Organizacija	Veščina	Priprava na samostojnost
F33	Kar se tiče varčevanja denarja, greš v trgovino in moraš vseeno paziti, kaj kupiš, za kaj porabiš določen denar	Pozornost na ravnanje z denarjem	Denar	Veščina	Priprava na samostojnost
F34	Tudi, če svoj lasten denar preveč zapravljaš, ti povejo, ti ga vzamejo	Vzeti denar v primeru zapravljanja	Denar	Veščina	Priprava na samostojnost
F35	Prav tako prilagajanje	Prilagajanje	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F36	jaz sem se morala zelo prilagajati, ker jaz nisem navajena, da so več čas neki zvoki	Prilagajanje na hrupnost	Odnosi	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F37	Ja	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F38	ker je v bistvu tudi njihov cilj	A19 področja	Pripravljenost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F39	Cilj je, da mi zacelimo svoje rane	Cilj zaceliti rane	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F40	in osebno zrastemo	Cilj osebni razvoj	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F41	Na vzgojitelje	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F42	ker kot vidim, imajo te, ki so šli v mladinsko stanovanje še vedno stike z njimi	Ohranjanje stika bivših mladostnikov z zavoda	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

F43	Tako, da ne dvomim, da če bi kaj potrebovala, bi se lahko na vzgojitelje	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F44	Ampak saj imam tudi dedka in babico	Podpora starih staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
F45	To je že vse zorganizirano, ko greš v mladince, se mi zdi, da ti kar podporo dajo	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F46	in se pogovorijo s tabo	Pogovor z vzgojitelji o odpustu	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F47	Te pripravijo	Priprava na samostojnost	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F48	Po moje je bolj problem, če kar naenkrat zapustiš vzgojni zavod, ampak tudi mislim, da ko nekdo gre, se oni s tabo zmeraj pogovorijo	Pogovor z vzgojitelji o odpustu	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F49	Tako, da te kar pripravijo	Priprava na samostojnost	Samostojnost	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F50	Ker že meni, ko je včasih težko iti domov, se z mano pogovorijo	Pogovor z vzgojitelji o odhodu domov za vikende	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F51	Lahko jih vedno pokličem	Telefonski klic vzgojiteljev iz stanovanjske skupine	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F52	Pri tem bi mi lahko pomagali tudi psihiatrinja, psihoterapevtka in socialna delavka v šoli	Pomoč strokovnih delavcev pri odpustu	Pomoč	Podpora socialne mreže	Podpora
F53	Tako da imam dosti podpore	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
F54	Mene bi bilo najbolj strah, da bi zapadla v kakšno drogo, tako da bi mi oni lahko zagotovili	Biti v oporo v primeru odvisnosti	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora

	možnost, da če bo kaj narobe, da so oni na moji strani				
F55	in da jih lahko pokličem	Možnost telefonskega klica v primeru odvisnosti	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F56	da mi bodo pomagali	Pomoč v primeru odvisnosti	Pomoč vzgojiteljev	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F57	Najbolj je pomembno tukaj, da te oni naučijo, da si ti sam zase, da moraš znati sam zase poskrbeti	Skrb zase	Skrb	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F58	in da zase veš, kaj je prav in kaj ne	Priprava, kaj je prav in kaj narobe	Osebni razvoj	Področje priprave	Priprava na samostojnost
F59	Definitivno večjo	Večja podpora v stanovanjski skupini	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
F60	ampak tudi zaradi tega, ker je več rabimo	Potreba po večji podpori v stanovanjski skupini	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
F61	Zdi se mi, da imam jaz dosti bolj kvalitetno življenje, ampak to res mislim, ne pretiravam, kot moji vrstniki, ker oni nimajo toliko kontrole, kaj lahko delajo in kaj ne	Kvalitetnejše življenje zaradi nadzora v primerjavi z vrstniki	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
F62	nimajo toliko nekih delavnic	Veliko delavnic v primerjavi z vrstniki	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
F63	Nimajo tako razvitega razmišljanja od nas, ker te vzgojitelji nam kar filozofsko razlagajo in si kar razširimo poglede	Razširjeni pogledi v primerjavi z vrstniki	Dobra podpora v stanovanjski skupini	Primerjava podpore z vrstniki	Podpora
F64	Vzgojitelji	Opora vzgojitelji	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F65	Finančna podpora, jo	Potreba pod denarni podpori	Denarna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora

	imam že, ampak da bi imela definitivno dano				
F66	Ne da zapravljam za karkoli, ampak jaz si predstavljam, če bi šla v študentskega, bi rabila denar	Potreba po denarju za življenje v študentskem domu	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
F67	ker ne vem, če bom šla jaz v mladinskega	Negotovost bivanja po odpustu	Nadaljnje bivanje	Negotovost po odpustu	Način bivanja
F68	Težko to govorim, ker če bi razlagala, kako veliko podpore dobim, bi se že razvajeno počutila, ker je res veliko dobim	Zadostna podpora	Zadostna podpora	Podpora socialne mreže	Podpora
F69	Podpirajo me dedi pa babica	Podpora starih staršev	Podpora družine	Podpora bližnjih	Podpora
F70	vsi tukaj v stanovanjski skupini	Opora vzgojitelji	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F71	v šoli pa učitelji, psihiatrinje, psihiatri	Podpora strokovnih delavcev	Drugo	Podpora socialne mreže	Podpora
F72	Mislim, da ja	Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F73	Ko sem jaz ravno prišla, je ena ravno odšla in sem bila prisotna, ko so ji rekli, da lahko pride na kavico vedno, da so vedno lahko v stiku. Pogovarjali so se na ta način, da se je videlo, da so se že ful pogovarjali o tem	Ohranjanje stika bivših mladostnikov z zavoda	Vzdrževanje stikov z vzgojitelji	Podpora vzgojiteljev	Podpora
F74	Meni je tukaj lepo	Počutiti se dobro v stanovanjski skupini	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F75	Lepo mi je, ker pridem sem,	Počutiti se dobro v stanovanjski	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta

	imam svojo sobico	skupini zaradi lastne sobe			
F76	Srečo imam, ker niso iz vseh stanovanjskih tako fajn vzgojitelji	Naklonjenost vzgojiteljem iz stanovanjske skupine	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F77	Prav tako smo v centru, blizu vsega smo	Počutiti se dobro v stanovanjski skupini zaradi priročne lokacije	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F78	Če sem žalostna, se vedno lahko s kom pogovorim	Pogovor v stanovanjski skupini	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F79	Tudi vrstniki v stanovanjski skupini so fajn	Naklonjenost stanovalcev	Naklonjenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F80	Malo me skrbi	Zaskrbljenost	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F81	ker sem se že zdaj navezala na ves ta prostor	Zaskrbljenost zaradi navezanosti na stanovanjsko skupino	Zaskrbljenost	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F82	Po moje bom res pogrešala to	Pogrešati stanovanjsko skupino	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F83	bo malo šok	Šok pri odpustu	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F84	Pa to, da bom slučajno v kakšne napačne vode zapadla	Strah pred zapadlostjo na napačne poti	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F85	Tisti dan po moje ne bom tako vesela, ker bo jokala, ker bom mogla iti	Žalost na dan odpusta	Slabo počutje	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F86	Potem pa bi se veselila bolj odraslega življenja	Veseliti se odraslega življenja	Vesetje	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
F87	Vzgojitelje	Pogrešati vzgojitelje	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F88	mojo sobico	Pogrešati lastno sobo	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F89	to da imamo vse dejansko zastoj avtobusno karto in hrano	Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F90	da mi vsak dan nekdo drug kuha, to bom pogrešala	Pogrešati dinamike kuhanja	Pogrešati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta

F91	Ne bom pa pogrešala učnih ur	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
F92	saj jaz se učim, ampak se jih nikoli ne držim	Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
F93	Malo mi grejo na živce, ker imam jaz čisto drugačen urnik. Ko se začnejo učne ure, jaz šele takrat pridem. Potem moram nekaj pojesti in po navadi že minejo takrat učne ure. Tako bi bilo boljše, če bi se začele kasneje, da bi jaz takrat imela mir in bi se lahko učila, ker ko ni več učnih ur, je spet glasno	Želja po samostojnem razporejanju časa	Razporejanje časa	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta
F94	Dovolj odrasel moraš biti, torej osemnajst moraš biti	Dopolnjena polnoletnost	Starost	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
F95	Odgovoren, da se lahko sam organiziraš, da opraviš vse naloge, da se lahko zanesejo nate, da ne boš, kaj neumnega naredil	Znati biti samostojen	Vedenje	Kriteriji odpusta	Doživljanje odpusta
F96	Jaz bi bila do ene osemnajstih let, ne bi zdaj še šla	Želja ostati v stanovanjski skupini do polnoletne starosti	Želja ostati	Slabost odpusta	Doživljanje odpusta
F97	Zapustila pa bi jo, ker bi bila to še vseeno zame prelomnica odraslega življenja, ne morem biti tukaj do 25 leta	Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi želje po izkušnji odraslosti	Želja zapustiti	Prednost odpusta	Doživljanje odpusta

F98	Študentski dom	Bivanje v študentskem domu po odpustu	Šolanje	Študentski dom	Način bivanja
F99	Za to se bom odločila, ker nimam kaj dosti izbire, ker v mladincu ne bom mogla biti in bom v Ljubljani, zato se mi bo bolj splačalo, da bom v Ljubljani nekje	Odhod v študentski dom zaradi lokacije	Lokacija	Študentski dom	Način bivanja
F100	Potem je možnost, da bi živel pri starših	Bivanje pri starših kot možnost	Bivanje pri starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
F101	ampak ne vem kakšno bo stanje takrat. To bo sodišče odločilo	Negotovost bivanja pri starših zaradi družinske situacije	Družinska situacija	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
F102	Potem bi lahko pri dedku in babici	Bivanje pri starih starših po odpustu	Bivanje pri starih starših	Bivanje pri bližnjih	Način bivanja
F103	Pri tem sem pa omejena, ker sta v Kranjski Gori in z avtobusom je dve uri vožnje	Omejenost živeti pri starih starših zaradi lokacije	Lokacija	Negotovost po odpustu	Način bivanja
F104	Za mladinsko stanovanje bi bila v Kranju, jaz sem pa tudi malo sita se že tri ure voziti	Omejenost živeti v mladinskem stanovanju zaradi lokacije	Lokacija	Negotovost po odpustu	Način bivanja
F105	Niti ne pogledam	Brez lastnega informiranja	Lastna iniciativa	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
F106	ampak že na splošno vem katere so možnosti, ker je to nam že vsem znano	Samoumevnost možnosti nadaljnjega bivanja	Samoumevnost	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
F107	Za mladince nam tukaj povejo vzgojitelji, samo na splošno kdaj omenijo	Pogovor o mladinskem stanovanju v zavodu	Pogovor	Informiranost o nadaljnjem bivanju	Način bivanja
F108	Moja idealna možnost je stanovanje	Idealnost stanovanje	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja

F109	če bom nekako privarčevala, kar zdaj probam	Možnost bivanja na svojem z varčevanjem	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
F110	Štipendijo imam dokaj visoko pa če bom šla na faks mi bodo tudi kakšno štipendijo dali	Možnost bivanja na svojem s finančno podporo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
F111	pa mogoče bo dedi kaj prispeval	Možnost bivanja na svojem s finančno podporo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
F112	To možnost bi dosegla tudi tako, da bi delala	Možnost bivanja na svojem s službo	Možnost bivanja na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
F113	Pri osemnajstih letih bi šla mogoče v stanovanje namesto študentskega	Želja iti v stanovanje namesto v študentski dom	Želja po bivanju na svojem	Bivanje na svojem	Način bivanja
F114	Samo mi noben ne bi plačeval	Samostojno plačevanje stroškov brez pomoči	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja
F115	Jaz sem slišala, da so stanovanja dokaj draga	Drage nepremičnine	Finančna negotovost	Negotovost po odpustu	Način bivanja

10.4 Priloga 4: Osno kodiranje

➤ PRIPRAVA NA SAMOSTOJNOST

○ Področje priprave

- Skrb
 - Skrb zase (A1, D5, D10, F57)
 - Skrb za lastnino (D9)
- Red
 - Učenje reda (A4, B16)
- Šolanje
 - Učenje rednega obiskovanja šole (A5)
 - Zavedanje pomembnosti šolanja (A7)
 - Zavedanje pomembnosti obiskovanja šolanja (A8)
 - Pregledovanje možnosti izbir med fakultetami (A10)
 - Pogovor o možnostih izbir med fakultetami (A11)
 - Poudarek priprave na šolo (C2)

- Pomoč pri učenju z razlago (C8, D23)
- Pomoč pri razumevanju snovi (C9)
- Priprava na šolo (D21)
- Samostojno učenje za šolo (D22)
- Organizirana pomoč za učenje (D24)
- Pravila
 - Priprava s pravili (A6, B17)
- Poklic
 - Pomoč pri izbiri poklicne smeri (A9)
- Služba
 - Brez pomoči pri iskanju službe (A12)
 - Pomoč pri iskanju službe v primeru nezadovoljstva s službo (C11)
 - Pomoč pri iskanju službe (E15)
 - Možnost pogovora o iskanju službe (A13)
 - Učenje shajanja v službi (A14)
 - Slabša pripravljenost na zaposlitev (B9)
 - Malo pogovora o zaposlitvi (B10)
 - Izboljšava pripravljenosti na zaposlitev s pogovorom (B11)
 - Izboljšava pripravljenosti na zaposlitev z delavnicami (B12)
 - Priprava na zaposlitev (E12)
 - Spodbujanje pri študentskem delu (E13)
 - Pogovor o poteku dneva v službi (E14)
- Pripravljenost
 - Pripravljenost na vsa področja (A15, B8, C1, C10, E5, F16)
 - Učenje za vsa področja (A16, B22)
 - Nepripravljenost na področja (D12)
 - Nič se naučiti (D27)
 - Enako znanje kot prej (D28)
 - Pripravljenost na več področij (F1)
 - Cilj pripravljenost na vsa področja (F38)
- Osebni razvoj
 - Pomoč pri spreminjanju razmišljanja tebi v prid (A17)
 - Priprava, kaj je prav in kaj narobe (A18, F58)
 - Ne pustiti razmišljati negativno (A20)

- Vzgojiteljevo izpostavljanje načina razmišljanja mladostnika (A21)
- Pomoč pri spreminjanju razmišljanja (A22)
- Učenje načina razmišljanja (F4, F26)
- Cilj zaceliti rane (F39)
- Cilj osebni razvoj (F40)
- Druženje
 - Priprava na druženje (A19)
 - Naučiti se več družiti (D30)
 - Naučiti se več pogovarjati (D31)
 - Druženje zaradi brez telefonov (D32)
- Samostojnost
 - Priprava na samostojnost na avtobusih (B6, C7)
 - Samostojnost organizacije prevoza (B7)
 - Priprava na samostojnost (B13, D1, F18, F47)
 - Vzgojitelji pustijo, da si sam (B31)
 - Priprava na plačevanje položnic na pošti (C3)
 - Pomoč vzgojiteljev pri odhodu na avtobus (C6)
 - Spodbujanje pri samostojnosti (C21)
 - Znajti se v življenju (C22)
 - Strah zaradi neznanja organizacije prevoza (C23)
 - Želja po pomoči pri odhodu na avtobus (C24)
 - Priprava na pomembna področja za življenje (D3)
 - Samostojna priprava (D6)
 - Samostojnost v stanovanjski skupini (D35)
 - Samostojnost namen stanovanjske skupine (D36)
- Določenost poteka dneva
 - Lažja izpeljava dneva zaradi določenosti poteka (B28)
- Življenje na svojem
 - Priprava na življenje na svojem v prihodnosti (B35, D4)
 - Priprava na skupno bivanje s stanovalci (D26)
 - Priprava na urejenost na svojem (E2)
- Partnerstvo
 - Povezanost s partnerjem (B36)
 - Opravljanje opravil s partnerjem (B37)

- Učenje o ljubezni (F19)
- Priprava na prihodnost s partnerjem (F21)
- Priprava na prva partnerstva (F22)
- Odnosi
 - Boljši odnosi z učenjem iz napak (C17)
 - Učenje iz napak v odnosih (C19)
 - Priprava na odnose (D25)
 - Učenje vzpostavljanja stika z vrstniki (F5)
 - Učenje vzdrževanja stikov z vrstniki (F6)
 - Priprava na odnose z vrstniki (F17)
 - Prilagajanje (F35)
 - Prilagajanje na hrupnost (F36)
- Prosti čas
 - Nepripravljenost na aktivnosti (D13)
 - Aktivnost prisotna (D14)
 - Organizirane aktivnosti s strani vzgojiteljev (D15)
 - Organizirane aktivnosti malokrat (D16)
 - Pomankanje aktivnosti (D17)
 - Brez spodbujanja pri aktivnostih (D18)
 - Izboljšava s podaljšanim prostim časom (D19)
 - Izboljšava s prilagojenim urnikom (D20)
- Veščina
 - Razporejanje časa
 - Ne znati razporejati čas (A25)
 - Prezemanje krivde nase zaradi neznanja z razporejanjem s časom (A26)
 - Priprava na razporejanje časa (B15)
 - Znati razporejati čas (B27)
 - Opravilo
 - Kuhanje (A2, C12, C15, D2, E6, F2, F29)
 - Pospravljanje (A3, B23, E1, E8, E16, F30)
 - Na novo se naučiti prati cunje (A27)
 - Preteklo znanje kuhati (A28, E21)
 - Brez znanja kuhati v preteklosti (F3)
 - Več kuhanja (A29, B26)

- Znati kuhati več (C16)
- Učenje reda s kuhanjem (B18)
- Učenje reda s pomivanjem (B19)
- Učenje reda s pranjem (B20)
- Pospravljanje za urejenost lastne nepremičnine (B21)
- Intenzivnost pospravljanja odvisna od razmetanosti (B24)
- Pospravljanje za seboj (B25, E20)
- Delati vse sam (B32)
- Samostojno pospravljanje (B33)
- Samostojno kuhanje (B34, C13, D7, E7)
- Samostojno pranje (D8)
- Generalno pospravljanje prostorov (C14, E19)
- Samostojno opravljanje opravil (D11)
- Težiti s pospravljanjem (E3)
- Nadzorovanje pospravljanja (E4)
- Preteklo neznanje pospravljanja (E17)
- Pospravljanje sob (E18)
- Veščine kot priprava na samostojnost (E24)
- Priprava zaradi samostojnosti pri opravilih (E25)
- Razumevanje
 - Naučiti se razumevati ljudi zaradi podobne izhodiščne družinske situacije (A30)
 - Znati ugotoviti razlog določenega obnašanja pri ljudeh zunaj zavoda (A31)
 - Lažje razumevanje razlag drugih (A32)
- Reakcija
 - Obvladovanje jeze (A33)
- Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje
 - Priprava s strani strokovnih delavcev na samostojno življenje (A34, B30, C20, D34, D37, E23, F37)
- Socialne veščine
 - Priprava na socialne veščine (B1, B14)
 - Naučiti se socialnih veščin (B29, D29)
 - Malenkostno boljše znanje pristopati k ljudem (D33)
- Organizacija

- Priprava na organiziranost (E9, F32)
- Pomoč pri organiziranosti (E10)
- Organiziranost pri šoli in obveznostih (E11)
- Neznanje organiziranosti (E22)
- Priprava na delavnost z organizacijo (F14)
- Nasvet o boljši organizaciji zaradi previsokih ciljev (F15)
- Denar
 - Varčevanje denarja (F31)
 - Pozornost na ravnanje z denarjem (F33)
 - Vzeti denar v primeru zapravljanja (F34)
- Odpust
 - Čimprejšnji odpust
 - Priprava na samostojno življenje zaradi čimprejšnjega odpusta (A35)
 - Dobro počutje pri odpustu
 - Priprava na samostojno življenje zaradi dobrega počutja pri odpustu iz vzgojnega zavoda (A36)

➤ PODPORA

- Podpora vzgojiteljev
 - Nasveti vzgojiteljev
 - Dobiti nasvete vzgojiteljev (A23, B3, C5)
 - Dobiti nasvete vzgojiteljev v času odpusta (B66, D55)
 - Dobiti nasvete vzgojiteljev o odnosih (A24, C18)
 - Nasveti vzgojiteljev za prihodne odločitve (C5)
 - Nasveti vzgojiteljev za probleme (F7)
 - Dobiti nasvete o ljubezni (F20)
 - Vzdrževanje stikov z vzgojitelji
 - Pomanjkanje časa vzgojiteljev za podporo po odpustu zaradi nove skupine otrok (A42, A78, B41, C60, E57)
 - Brez stika z vzgojitelji po odhodu v mladinsko stanovanje (A43)
 - Nezmožnost ohranjati stika z vzgojitelji po odpustu zaradi nove skupine otrok (A44)
 - Ohranjanje začasnega stika z vzgojitelji po odpustu (A46)
 - Izločenost po odhodu v mladinsko stanovanje (A75)
 - Telefonski klic vzgojiteljev iz stanovanjske skupine (A77, D57, F51)

- Naveličanost s strani vzgojiteljev po odpustu (B40)
- Ohranjanje stika bivših mladostnikov iz zavoda (C58, D60, F42, F73)
- Odvisnost podpore vzgojiteljev iz stanovanjske skupine po odpustu od količine pomoči (C59)
- Brez želje po ohranjanju stikov z vzgojitelji (D58)
- Možna podpora vzgojiteljev pri odpustu (B65, D56, D59, E50, F41, F43, F45, F72)
- Brez podpore vzgojiteljev po odpustu (E55)
- Obiskovanje vzgojiteljev po odpustu (E56)
- Biti v oporo v primeru odvisnosti (F54)
- Možnost telefonskega klica v primeru odvisnosti (F55)
- Opora vzgojitelji (C48, F64, F70)
- Brez vednosti o podpori iz stanovanjske skupine pri odpustu (C55)
- Brez pogovora o podpori iz stanovanjske skupine pri odpustu (C56)
- Verjetnost pogovora drugih o podpori iz stanovanjske skupine (C57)
- Pomoč vzgojiteljev
 - Pogovor o težavah z vzgojitelji iz stanovanjske skupine (B89, B91, C51)
 - Pogovor o dobrih izidih z vzgojitelji iz stanovanjske skupine (B90)
 - Pogovor z vzgojitelji iz stanovanjske skupine (B92, C46)
 - Skupno iskanje rešitve z vzgojitelji (B93, C39)
 - Nezmožnost vzgojiteljev pospešitve postopka odpusta (D41)
 - Pomoč vzgojiteljev pri skoraj vsakem problemu (F8)
 - Ne reševati problemov namesto tebe (F9)
 - Pomoč pri razjasnjevanju dilem (F23)
 - Ne reševati problemov namesto tebe (F24)
 - Usmeritev za prihodnost (F25)
 - Izpostavljanje napak (F27)
 - Predlogi za izboljševanje napak (F28)
 - Pomoč v primeru odvisnosti (F56)
 - Priprava s pogovorom (B2, C4)
 - Spodbujanje pri pogovarjanju (B4)
 - V podporo možnost pogovora (A59, C45, C49)
 - Pogovor z vzgojitelji o odpustu (E49, F46, F48)
 - Pogovor z vzgojitelji o odhodu domov za vikende (F50)

- Spodbujanje
 - Spodbujanje k dobrim izidom in uspehu (A74)
 - Veliko spodbujanja (C40)
- Vzgojitelji v mladinskem stanovanju
 - Drugi vzgojitelji v mladinskem stanovanju (A76)
- Tedenski sestanki
 - Priprava s tedenskimi sestanki (B5)
- Razumevanje vzgojiteljev
 - Razumevanje vzgojiteljev (C38, C50)
- Lastna podpora
 - Zanesti se nase
 - Zanesti se nase (A37)
 - Odvisnost od samega sebe (A50)
 - Denar
 - Potreba po denarju (E43)
 - Lastno služenje denarja (E44)
- Podpora bližnjih
 - Podpora prijateljev
 - Možnost podpore prijateljev (B42, C25, D45, E33)
 - Želja po podpori prijateljice (B59, B61)
 - Izguba stika s prijateljico zaradi lokacije (B60, B62, B64)
 - Slabo počutje zaradi izgube stika s prijateljico (B63)
 - Obisk prijateljev (C26)
 - Pogovor s prijatelji (C27)
 - Pomanjkanje podpore družine
 - Pomanjkanje zanesljive družine in prijateljev (A38)
 - Razočaranost in brezupnost zaradi nemožnosti bivanja doma (A39)
 - Brez podpore doma (A47, B43)
 - Pretvarjanje podpore s strani očeta (A67)
 - Brez emocionalne podpore družine (C53)
 - Razumevanje družine emocionalne podpore kot znak šibkosti (C54)
 - Brez pogovora z očetom zaradi odsotnosti (E46)
 - Brez pogovora z očetom o odpustu (E48)
 - Brez podpore pri prehodu zapustitve (A45)

- Brez podpore še koga drugega (B39, D39)
- Podpora družine
 - Podpora babice (A48)
 - Pogojena podpora babice (A49)
 - Želja po večji podpori očeta (A66, A68)
 - Neodločenost pri želji po podpori sorodnikov (A69)
 - Želja po podpori babice (A70)
 - Brez želje po finančni podpori babice (A71)
 - Želja po emocionalni podpori babice (A72)
 - Želja po emocionalni podpori očeta (A73)
 - Brez želje po podpori staršev zaradi premalo stikov (B51)
 - Želja po emocionalni podpori matere pri odločitvi za bivanje na svojem (B152)
 - Podpora staršev (C29, D38, D43)
 - Podpora očeta s telefonskim klicem o počutju pri odpustu (C30)
 - Želja po emocionalni podpori staršev (C52)
 - Skupno reševanje problemov s starši (D44)
 - Podpora sestre (E26)
 - Podpora očeta (E27)
 - Stik z očetom preko telefona (E47)
 - Brez želje po večji podpori očeta (E54)
 - Podpora starih staršev (F44, F69)
- Podpora rejnikov
 - Možnost podpore bivše rejnice (B38)
 - Nasveti rejnikov (B54, B56)
 - Nasveti rejnikov pri bivanju na svojem (B151)
 - Povezanost z rejniki (B55)
 - Finančna podpora rejnikov (B57)
 - Emocionalna podpora rejnikov (B58)
- Primerjava podpore z vrstniki
 - Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi
 - Različno dobljena podpora pri osamosvojitvi (A51, B49, C36)
 - Družinska situacija
 - Težka družinska situacija vrstnice (A52)

- Napetosti v družini vrstnice v primeru osamosvojitve (A53)
- Urejena družinska situacija in pomoč družine vrstnice pri osamosvojitvi (A54)
- Različna finančna zmožnost staršev (C44)
- Zaskrbljenost pri odpustu zaradi družinske situacije (D68)
- Dobre okoliščine doma (D69)
- Zadostna podpora
 - Zadostna podpora (A55)
- Enaka količina podpore kot pri vrstnikih
 - Enaka količina podpore kot pri vrstnikih (A56, B48, D46)
 - Enaka količina podpore kot pri vrstnikih pri težavah (D47)
 - Enaka količina podpore kot pri vrstnikih pri šoli (D48)
 - Enaka količina podpore družine kot pri vrstnikih (D49)
 - Enaka količina finančne podpore kot pri vrstnikih (D50)
 - Enaka količina emocionalne podpore kot pri vrstnikih (D51)
- Nadomestna podpora
 - Nadomeščena podpora staršev s strani vzgojiteljev (A57, B52)
- Večja podpora družine pri vrstnikih
 - Večja podpora družine pri vrstnikih (B50)
 - Manjša denarna podpora v zavodu (C42)
 - Določanje porabe denarja v zavodu (C43)
 - Polna podpora staršev pri vrstnikih (E36)
 - Priskrbljena stanovanja vrstnikom s strani staršev (E37)
 - Možnost življenja vrstnikov pri starših (E38)
 - Finančna podpora vrstnikov s strani staršev (E39)
 - Kuhanje vrstnikom s strani staršev (E40)
- Dobra podpora v stanovanjski skupini
 - Boljša podpora v stanovanjski skupini (C37)
 - Prednost podpore v stanovanjski skupini (C41)
 - Večja podpora v stanovanjski skupini (F59)
 - Potreba po večji podpori v stanovanjski skupini (F60)
 - Kvalitetnejše življenje zaradi nadzora v primerjavi z vrstniki (F61)
 - Veliko delavnic v primerjavi z vrstniki (F62)

- Razširjeni pogledi v primerjavi z vrstniki (F63)
- Podpora socialne mreže
 - Pomoč
 - Svetovanje v primeru izzivov (B44)
 - Pomoč, če jo lahko dajo (B45)
 - Želja po zanesti se na nekoga (C47)
 - Nezmožnost pospešitve postopka odpusta socialne mreže (D42)
 - Pomoč CSD-ja pri pospešitvi postopka odpusta (D52)
 - Pomoč Zavoda za zaposlovanje pri iskanju službe (E35)
 - Pomoč strokovnih delavcev pri odpustu (F52)
 - Denarna podpora
 - Potreba po denarni podpori (B46, E34, F65)
 - Emocionalna podpora
 - Potreba po emocionalni podpori (B47)
 - Drugo
 - Podpora zaupnih odraslih oseb (C28)
 - Podpora pri bivanju na svojem (C96)
 - Želja po pospešitvi postopka odpusta (D40)
 - Podpora strokovnih delavcev (F71)
 - Zadoštna podpora
 - Zadoštna podpora (D53, E45, E52, F53, F68)
 - Brez želje po dodatni podpori (E51)
- Podpora stanovalcev
 - Pomanjkanje podpore stanovalcev
 - Brez podpore stanovalcev po odpustu (B53)
- DOŽIVLJANJE ODPUSTA
 - Slabost odpusta
 - Zaskrbljenost
 - Zaskrbljenost o možnosti pogovora z novimi vzgojitelji (A58)
 - Zaskrbljenost (A90, B74, F80, C67, C68)
 - Zaskrbljenost zaradi slabih učnih navad (A91)
 - Zaskrbljenost zaradi neurejenosti sobe (A92)
 - Zaskrbljenost zaradi slabega počutja s starši (B77)
 - Zaskrbljenost v primeru pomanjkanja pomoči (C69, C70)

- Beg pred problemi (C71)
- Zaskrbljenost zaradi navezanosti na stanovanjsko skupino (F82)
- Naklonjenost
 - Naklonjenost vzgojiteljem iz stanovanjske skupine (A60, B68, F76)
 - Naklonjenost do stanovalcev (A87, B94, B110, F79)
- Slabo počutje:
 - Slabo počutje ob misli na odpust (A79, B67, B81)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini (F74)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini zaradi lastne sobe (F75)
 - Počutiti se dobro v stanovanjski skupini zaradi priročne lokacije (F77)
 - Šok pri odpustu (F83)
 - Strah pred zapadlostjo na napačne poti (F84)
 - Žalost na dan odpusta (F85)
- Pogrešati
 - Pogrešati vzgojitelje (A80, A84, A102, B88, E74, F87)
 - Pogrešati lastno sobo (A103, F88)
 - Pogrešati družbo (C65, C66, C75, C76)
 - Pogrešati stanovanjsko skupino (F82)
 - Pogrešati dinamike kuhanja (F90)
 - Imeti rad red (B95, B97, B98)
 - Brez možnosti pogovora doma (C87)
 - Pogovor v stanovanjski skupini (B85, B86, B87, B111, B112, C64, F78)
- Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju
 - Brez sobe zaradi pomanjkanja prostora v mladinskem stanovanju (A104)
- Želja ostati
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi preskrbljenosti (A125, A126, A127, F89)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi dobrega počutja v njej (B107)
 - Mešana čustva glede časa zapustitve stanovanjske skupine (E82)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi prezgodnega odhoda (E85)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini zaradi navajenosti (E86)
 - Želja ostati v stanovanjski skupini do polnoletne starosti (F96)
 - Pomoč s šolo (C85)
 - Pomoč pri razumevanju slovenščine (C86)

- Slabše učenje zaradi dostopa do telefona (C88)
 - Boljše učenje zaradi nedostopnosti telefona v stanovanjski skupini (C89)
- Najemnina
 - Najemnina v mladinskem stanovanju (A128)
- Neopredeljenost doživljanja odpusta
 - Mešana čustva (C61, C62)
- Prednost odpusta
 - Veselje
 - Manj kuhanja (A98)
 - Manj pospravljanja (A99, A119, A120, C63, C72, C77)
 - Brez slabega počutja pri odpustu (D54)
 - Sreča pri odpustu (D61, E58)
 - Nezadovoljstvo v stanovanjski skupini (D62, D64, D75)
 - Aktivnosti po odpustu (B82, B83, C99, D70, E70, E71, E72, E73)
 - Veseliti se odraslega življenja (F86)
 - Tišina zvečer (A93)
 - Brez vpitja (A95)
 - Brez teženja (A96, E59)
 - Brez toženja (A97)
 - Pogovor z odraslimi osebami v mladinskem stanovanju (A100)
 - Dodatne prednosti v mladinskem stanovanju (A105)
 - Naveličanost
 - Naveličanost stanovalcev (A81, A85, A86, A88, A89, D77, D78)
 - Naveličanost pravil (A82, D66)
 - Naveličanost stanovanjske skupine (A83)
 - Napornost v stanovanjski skupini (A129, B96)
 - Vpitje (A94, A101, A118)
 - Naveličanost nadzora (D74, D76, E60, E75)
 - Nenavezanost na vzgojitelje (D82)
 - Lahka prekinitev stikov z vzgojiteljji (D83)
 - Razporejanje časa
 - Želja po samostojnem razporejanju časa (A106, A107, A110, A112, A115, A116, B100, B101, B102, C73, C74, D73, E61, E62, E63, E69, F93)

- Nezadovoljstvo s točno določenim razporejenim časom (A113, A108, A109, A111, B99, D65, D63, D71, D72, D79, D80, E64, F91, F92)
- Lakota ponoči (A114, D81)
- Zaskrbljenost
 - Brez zaskrbljenosti (D67, E65, E66, E67, E68)
- Želja zapustiti
 - Želja čim prej zapustiti stanovanjsko skupino (D89)
 - Neutemeljen razlog bivanja v stanovanjski skupini (D90, D91)
 - Doma boljše v primerjavi s stanovanjsko skupino (D92)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi dolgčasa (E83)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi navajenosti na skupinsko dinamiko (E84)
 - Želja zapustiti stanovanjsko skupino zaradi želje po izkušnji odraslosti (F97)
- Kriteriji odpusta
 - Starost
 - Dopolnjena polnoletnost (A121, C78, E76, F94)
 - Nekaj s starostjo (B106)
 - Lastna odločitev o odpustu pri polnoletnosti (A122, E77)
 - Odhod v mladinsko stanovanje v primeru polnoletnosti (E78)
 - Vedenje
 - Brez odpusta v primeru namestitve zaradi nadaljevanja z nesprejemljivim vedenjem (A123)
 - Odpust v primeru nesprejemljivega vedenja po namestitvi zaradi neurejene družinske situacije (A124)
 - Znati biti samostojen (B103, D87, D88, F95)
 - Primerno vedenje (B104, D84, D86)
 - Ocenjevanje pripravljenosti (C83)
 - Pogovori o pripravljenosti (C84)
 - Odpust v primeru nasilja (E80, E81)
 - Šola
 - Končati s šolanjem (B105, D85)
 - Zdravje
 - V primeru intenzivnosti težav v drug zavod (C79)
 - Boljše mentalno počutje (C80)

- Odpust v primeru odvisnosti (C81, C82, E79)

➤ NAČIN BIVANJA

- Mladinsko stanovanje
 - Nadaljnje življenje v vzgojnih ustanovah
 - Ostajanje v vzgojnih ustanovah (A40, B114)
 - Brez želje po večnem bivanju v vzgojnih ustanovah (A146)
 - Iti ven iz vzgojnih ustanov po odpustu iz stanovanjske skupine (C90)
 - Odhod v mladinsko stanovanje
 - Odhod v mladinsko stanovanje (A41)
 - Brez želje iti v mladinsko stanovanje (C97)
 - Raje domov kot v mladinsko stanovanje (D100)
 - Možnost bivanja v mladinskem stanovanju (E90)
 - Nadzor v mladinskem stanovanju (E91, E92, E93)
 - Brez možnosti ostajanja v mladinskem stanovanju za vikende (A61)
 - Bivanje v mladinskem stanovanju za vikende zaradi težke družinske situacije (A65)
 - Življenje v mladinskem stanovanju zaradi naveličanosti stanovanjske skupine (A131)
 - Življenje v mladinskem stanovanju zaradi mlajših mladostnikov v stanovanjski skupini (A132)
 - Mladinsko stanovanje kot možnost (B117, D96, E90)
 - Omejitev za mladinsko stanovanje
 - Nadaljnje šolanje (B118, B119, B134)
 - Brez osebne omejitve (D97, D99)
 - Odločanje drugih o odhodu v mladinsko stanovanje (D98)
 - Neizpolnjeni kriteriji (D101)
 - Prošnja za mladinsko stanovanje (E98)
- Bivanje pri bližnjih
 - Družinska situacija
 - Negotovost bivanja pri starših zaradi družinske situacije (F101)
 - Bivanje za vikende pri mami v težki družinski situaciji (A62)
 - Brez možnosti bivanja pri babici za vikende (A63)
 - Nervoznost očeta (B78)

- Pomanjkanje finančnih sredstev matere (B79, B80, B140, B146, B147, B148)
- Slabo počutje z očetom (B108)
- Nedokončano šolanje pri očetu (B109)
- Pomanjkanje dela pri očetu (B120)
- Brez pogovora pri očetu (B124)
- Dolgčas pri očetu (B125)
- Brez želje pogovarjanja z očetom (B126)
- Omejitve bivanja doma zaradi pomanjkanja stikov z očetom (B127)
- Omejitve mnenje socialne delavke (B144)
- Preureditev pohištva za možno bivanje pri materi (B145)
- Zaskrbljenost staršev v primeru samostojnega bivanja (C101)
- Iskanje stanovanja čim bližje staršev (C102)
- Bivanje pri starših ali rejnikih
 - Po odpustu živeti pri starših ali rejnikih (B76)
- Bivanje pri starših
 - Najprej poskušati bivati pri materi (B139)
 - Možnost bivanja pri materi (B141)
 - Po odpustu živeti pri starših (C91)
 - Bivanje pri starših kot možnost (F100)
 - Želja živeti s starši po opravljenem izpitu za avto (C98)
 - Možno bivanje pri starših brez omejitev (C100, D102)
 - Bivanje pri starših v času šolanja (D94)
 - Bivanje na svojem čez nekaj let (D95)
 - Bivanje v očetovem stanovanju (E31)
 - Samostojno bivanje v očetovem stanovanju (E32)
 - Dogovor z očetom glede stanovanja (E42)
 - Možnost bivanja v očetovem stanovanju po odpustu (E89, E94)
- Bivanje pri sestri ali očetu
 - Začasno bivanje pri sestri ali očetu (E28)
- Bivanje pri sestri
 - Lastna soba v sestrini hiši (E29)
 - Bivanje za vikende pri sestri (E30)
 - Možno bivanje pri sestri v odraslosti (E41)

- Možnost bivanja pri sestri po odpustu (E88)
- Bivanje pri starih starših
 - Bivanje pri starih starših po odpustu (F102)
- Študentski dom
 - Šolanje
 - Nadaljnje bivanje po mladinskem stanovanju v študentskem domu v času šolanja (A133)
 - Bivanje v študentskem domu po odpustu (F98)
 - Lokacija
 - Odhod v študentski dom zaradi lokacije (A134, F99)
- Negotovost po odpustu
 - Finančna negotovost
 - Omejenost bivanja na svojem zaradi denarja (A136, A147, B128, B150, C112, D114, E110)
 - Samostojno plačevanje stroškov brez pomoči (A148, F114)
 - Nuja po delu za možnost kupiti nepremičnino (B129, C92)
 - Bivanje pri starših zaradi denarja (C93)
 - Drage nepremičnine (C113, F115)
 - Omejenost bivanja na svojem brez volje se šolati (D113)
 - Nuja po delu za plačevanje stroškov bivanja (E95)
 - Ovira veliko dela za bivanje na svojem (E109)
 - Potreba po denarju za življenje v študentskem domu (F66)
 - Lokacija
 - Težava dobiti zaposlitev zaradi lokacije (A149, B121)
 - Omejenost živeti pri očetu zaradi lokacije (B123)
 - Možnost dobiti zaposlitev zaradi lokacije (B142)
 - Oddaljenost od šole z bivanjem pri sestri (E96)
 - Omejenost živeti pri sestri zaradi lokacije (E97)
 - Omejenost živeti pri starih starših zaradi lokacije (F103)
 - Omejenost živeti v mladinskem stanovanju zaradi lokacije (F104)
 - Prevoz
 - Težava s prevozom (A150, B122)
 - Težava dobiti izpit za avto zaradi denarja (A151)
 - Nadaljnje bivanje

- Negotovost pri prehodu v mladinsko stanovanje (A130)
- Težavnost realnega sveta (B71)
- Upanje po prilagoditvi na realni svet (B72)
- Izgubljenost po odpustu (B73, B75)
- Negotovost bivanja po odpustu (B113, B69, B70, B115, E87, F67)
- »nekje biti« (A64, B116, C95)
- Ovira pri iskanju nepremičnine (C94, C114, C115)
- Nепrepričanost staršev za zmožnost življenja na svojem (C116, C117)
- Starost
 - Omejenost bivanja na svojem mladost (D115)
- Bivanje na svojem
 - Možnost bivanja na svojem
 - Možnost bivanja na svojem (A135)
 - Težava z dosegom te možnosti (B138)
 - Možnost bivanja na svojem s trdom (C111)
 - Možnost bivanja na svojem čez nekaj časa (A145, D95, E107)
 - Možnost bivanja na svojem z dokončanim šolanjem (D110)
 - Možnost bivanja na svojem s službo (B143, D111, D112, F112)
 - Možnost bivanja na svojem z izumom (E108)
 - Možnost bivanja na svojem z varčevanjem (F109)
 - Možnost bivanja na svojem s finančno podporo (F110, F111)
 - Želja po bivanju na svojem
 - Idealnost možnosti bivanja na svojem (A144, B137, D109)
 - Iti na svoje (B149)
 - Idealnost hiša (C109, C110)
 - Idealnost vila (E105)
 - Idealnost lokacije (E106)
 - Idealnost stanovanje (F108)
 - Želja iti v stanovanje namesto v študentski dom (F113)
- Informiranost o nadaljnjem bivanju
 - Lastna iniciativa
 - Brez lastnega informiranja (A137, D105, F105)
 - Samostojno pogledati za možnosti bivanja (B131, D104)
 - Uporaba interneta za možnosti bivanja (B132, C107, C108)

- Spraševanje socialne mreže glede možnosti nadaljnjega bivanja (C106)
- Iskanje stanovanja stanovalcev (D106)
- Iskanje stanovanja (E104)
- Pogovor
 - Pogovor o nadaljnjem bivanju (A138, B135, E101)
 - Pogovor o mladinskemu stanovanju v zavodu (A140, B133, B136, E102, F107)
 - Pogovor mladostnikov, ki so odšli v mladinsko stanovanje (A141)
- Samoumevnost
 - Samoumevnost študentskega doma (A139)
 - Samoumevnost zaradi mladostnikov, ki so odšli v mladinsko stanovanje (A142)
 - Samoumevnost možnosti nadaljnjega bivanja (E99, F106)
- Informacija o odprtju še enega mladinskega stanovanja
 - Informacija o odprtju še enega mladinskega stanovanja (A143)
- Informiranje s strani socialne mreže
 - Brez informiranja s strani socialne mreže (B130, E103)
 - Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani socialne mreže (C103)
 - Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani očeta (C104)
 - Predstavitev možnosti nadaljnjega bivanja s strani vzgojiteljev (C105, D103)
 - Iskanje možnosti bivanja z vzgojitelji (D107, D108)
 - Slišati o mladinskem stanovanju (E100)